

Marica Nadlišek
Bartol,
pisateljica, urednica
in narodno kulturna
delavka
1867-1940

19

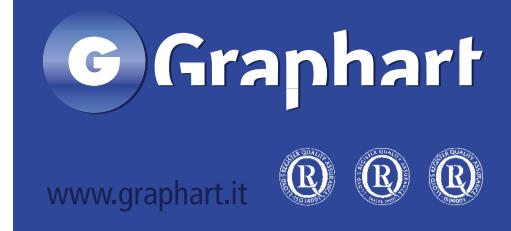
Kje so se kopali naši nonoti

16

Alonso v Budimpešti s prve vrste
Ferrari na robu živčnega zloma

22

NEDELJA, 5. AVGUSTA 2007

št. 184 (18.967) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK pa 26. novembra 1943 vvaži Žalží nad Cerknico, razmerno na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Goriču pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenia" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montevecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 53382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNINA PLACANA V GOTOVINI

Spredzane in aboniranost postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

9 777124

Primorski dnevnik

*Morda
se stvari
res
spreminjajo*

SANDOR TENCE

Če sodimo po umirjenih reakcijah in ocenah vladnega sklepa o seznamu občin za zaščitni zakon, se v Trstu in deželi stvari res spreminja.

Res je, da smo v avgustu in da so mnogi politiki na počitnicah, v drugih časih pa bi odobrilev seznamo občin sprožila val polemik in negovanj. Od nasprotnikov zaščitnega zakona in sožitja na sploh se je oglasil edino poslanec Menia. Bilo bi res čudno in nenačrno, ko bi molčal. Za splošno oceno dogajanji bo treba vsekakor počakati, ker ni izključeno, da nas bodo prihodnji dnevi in tedni demantirali pri naših morda optimističnih ocenah.

Trezeno in realistično so odobrilev seznamo občin ocenili predstavniki slovenske manjšine. V petek vladni podatnik Budin, včeraj pa deželno vodstvo Slovenske skupnosti ter predsednika krovnih organizacij Pavšič in Štuka. Vsi so seveda zelo zadovoljni s potezo italijanske vlade, vsi pa soglašajo, da ni razlogov za triumfalizem in podobno.

Prvič, ker vsi skupaj že (-pre) dolgo čakamo na izvajanje zaščitnega zakona in drugič, ker se nam vladna odločitev zdi nekaj naravnega in normalnega. Kot bi moral biti povsem normalno, da smo kot narodna manjšina deležni pravne zaščite in da se zakoni, ne glede če se z njimi strinjammo ali ne, vedno in povsod izvajajo.

PROMET - Masovni premiki pred velikim šmarnom

Dopustniki navalili na ceste Vrste na avtocestah in mejah

Pri Mestrah je bilo včeraj zjutraj 25 kilometrov kolone

RIM - Za večino Italijanov je napočil čas počitnic, zaslужenih ali ne. Kot običajno se je večmiliionska vojska dopustnikov spravila v avtomobile in dodata napolnila cestno omrežje. Pot do letoviščarskih krajev je bila včeraj dolga in naporna, za nekatere se bo muka nadaljevala še danes. Kilometrske kolone so se ustvarile tudi v naši deželi, potniki pa se nad čakanjem na vročem asfaltu ne morejo kaj prida pritoževati, saj je bila peklenska sobota napovedana.

Promet je bil najbolj gost na avtocesti A1 med Milanom in Neapljem, na poti med Bologno in obalo Romagne ter na avtocesti A4 med Benetkami in Trstom. Pri Mestru se je najbrž marsikdo pokusal, da je odsel na pot ravno včeraj, saj se je zjutraj nabrala 25 kilometrov dolga kolona. Slednjoda se je tekom dneva nekoliko skrajšala, pooldnej je znašala »samo« sedem kilometrov.

Na avtocestnem izhodu pri Moščenicih je bilo že drugo soboto zapored najbolj zoprno ob zori: ob 6. uri so vozila ustvarila osem kilometrov dolgo kačo pločevine. Po posegu osebjia, ki je usmerjalo vozila v več vrst, se je promet delno sprostil, tako da je bila kolona od poldne dalje dolga kilometri ali dva. Dokaj naporno je bilo tudi na mejnih prehodih. Zjutraj in pooldnej sta bili vrsti pri Fernetičih in na Pesku dolgi več kot štiri kilometre. Prometna policija je uspela preusmeriti mnogo izletnikov s Peska na mejni prehod Lipica, na Fernetičih pa se je kritična situacija nadaljevala tudi popoldne. Na mejni prehodu Škofije je promet potekal kar dobro, ob reki Dragonji (na slovensko-hrvaški meji) pa so zjutraj čakali od 15 do 30 minut.

Da bi bila mera polna (in počitnice še manj prijetne), je italijansko ministrstvo za ekonomski razvoj sporočilo, da je cena benicina v Italiji med najvišjimi v Evropski uniji. Italijanski zeleni bencin se je na lestvici uvrstil na tretje mesto (1,349 evra na liter), plinsko olje za pogon pa je najdražje nasprost (1,173 evra na liter).

Kolona
automobilov se je
včeraj vila tudi po
tržaški obvoznici

KROMA

SLOVENIJA - Nova zakonodaja Od danes prepoved kajenja v javnih lokalih

LJUBLJANA - Danes začne v Sloveniji veljati protitopačni zakon, z njim pa bo kajenje v vseh zaprtih javnih prostorih prepovedano. Po preprinjanju ministrstva za zdravje bo to zaščitilo zdravje delavcev v takih prostorih, medtem ko v iniciativi Združenja ponudnikov gostinskih storitev in SNS nekatere njene določbe ocenjujejo kot protiustavne. Gostinci pa so na splošno, kot kaže, na novo dobro pripravljeni. Gostom bodo lokalni, kjer ta možnost obstaja, uredili prostore za kajenje na prostem.

OPTOSTUDIO
Katja Slobec

Optika Optometrija
Kontaktne leče

očala, kontaktne leče in
tekočine za vzdrževanje,
najboljših znamk

ulica Carsia 45/2A Opčine
telefon: +39-040-214561
urnik: od torka do sobote
8.30-12.30 15.00-19.00

SAFER
Sardo Stefano

• ŽELEZNINA

• BARVE

• GOSPODINSKE
POTREBŠCINE

• ORODJE

PROSEK 195
Tel. in faks
040.225396

Odmevi na sklep vlade
o zaščiti manjšine

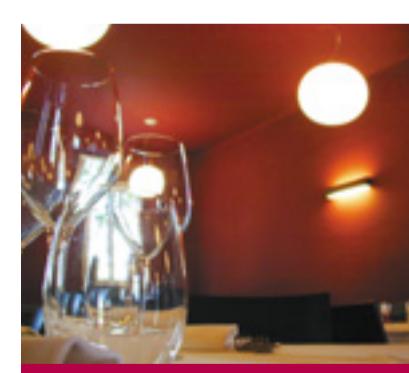
Na 3. strani

Jastrebi in sokoli v
tržaškem pristanišču

Na 5. strani

V Tržiču z globami
proti nasprotnikom
sortiranja odpadkov

Na 9. strani

GOSTILNA
VALERIA
od leta 1904

odprtvi vsak dan

Dunajska cesta 52 • 34151 Opčine
tel. 040 211 204

ZLATARNA - SREBRO - DRAGULJARNA - URARNA

Laurenti Stigliani

Poročni prstani

UNOAERRE Salvini DonnaOrn

TRST:
L. SANTORIO 4 - TEL. 040/772770
Stigliani

UL. GINNASTICA, 7 - TEL. 040/774242
V Trstu od 1919 Laurenti

OPTOSTUDIO
Katja Slobec

Optika Optometrija
Kontaktne leče

očala, kontaktne leče in
tekočine za vzdrževanje,
najboljših znamk

SEIKO
SERENGETI EYEWEAR
SWISSFLEX
Ochalcon
CooperVision

ulica Carsia 45/2A Opčine
telefon: +39-040-214561
urnik: od torka do sobote
8.30-12.30 15.00-19.00

SAFER
Sardo Stefano

• ŽELEZNINA

• BARVE

• GOSPODINSKE
POTREBŠCINE

• ORODJE

PROSEK 195
Tel. in faks
040.225396

TRIGLAV - Sinoči v okviru letnega tabora SDS

Svečanost ob 80-letnici smrti župnika Jakoba Aljaža

Slavnostna govornika France Cukjati in Valentin Inzko - Janša pripeljal po Severni steni

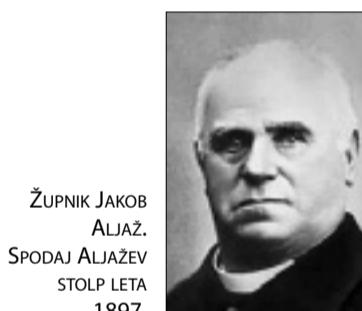
Vrh Triglava z Aljaževim stolpom

BIOGRAFIJA

Jakob Aljaž

Župnik iz Mojstrane, ki je kupil vrh Triglava

MOJSTRANA - Letos mineva 80 let od smrti znamenitega »triglavskoga župnika« in zavednega Slovenca Jakoba Aljaža, ki je pred 112 leti na svoje stroške odkupil vrh slovenskega očaka. Na Triglavu je nato postavil stolp, ki ga danes poznamo kot Aljažev stolp. V obdobju tekmovanja slovenskih in nemških planinskih društev v Julijskih Alpah je Aljaž najbolj zaslužen, da je Triglav ostal slovenski. Do danes pa je ostal simbol slovenstva. Jakob Aljaž se je rodil 6. julija 1845 v Zavruhu pod Šmarno goro. Šolah se je v Smlednici in nato v Ljubljani, kjer je tudi končal gimnazijo. Na Dunaju je pričel s študijem filozofije, vendar se je kmalu preusmeril v bogoslovje, ki

ŽUPNIK JAKOB ALJAŽ.
SPODAJ ALJAŽEV STOLP LETA 1897.

slovenskem očaku in v dolinah. Tako je še isto leto zraslo Staničev zavetišče pod vrhom Triglava in plošča Valentiniu Vodniku v Velikem Triglavu, dovrški župnik pa je sodeloval tudi pri popravilu slapa Peričnik. Naslednje leto so Slovenci dobili svojo prvo kočo v okolici Triglava, do tedaj so namreč koče postavljali le Nemci, in sicer je bil 10. avgusta leta 1896 postavljen Triglavski dom na Kredarici, mesec prej pa še Aljaževa koča v Vratih.

Aljaž pa je med drugi »odgovoren« tudi za zavarovanje poti na grebenu Malega Triglava (leta 1897), postavitev kapelice Lurške Matere božje na Kredarici (leta 1897), ki so jo neznanci leta 1952 uničili. Kapelica je bila nato leta 1992 ponovno postavljena. Aljaž je bil odgovoren tudi za izgradnjo Tomiškove pot iz Vrat do studenca pod Begunjskim vrhom (leta 1903). Med Aljaževe gradnje spada seveda tudi Aljažev dom I v Vratih (leta 1904), ki pa ga je leta 1909 odnesel plaz, zato je naslednje leto zrasel Aljažev dom II.

Aljaž je bil tudi pisec, pesnik in skladatelj. Na glasbenem področju je bil slogovno romantik in je komponiral izključno krajevne zborovske skladbe, ki jih označuje spevna in ljudsko občutena melodika, preprosta harmonija in jasna gradnja. Naujiskreneje se je izpel v pesmih, ki izražajo domovinsko ljubezen in opevajo slovenske gore (Triglav, moj dom in Slovan, na dan).

Aljaž je svoje domoljubje še enkrat potrdil tik pred smrtno, ko je v Planinskem vestniku, ki izhaja vse od leta 1895 pa do danes, med drugim zapisal: »Srečnega se počutim, da bo moje truplo počivalo v zemlji, ki sem jo tako ljubil.« Aljaž je umrl 4. maja 1927 na Dovjem, kjer je tudi pokopan.

Mihail Korsika, STA

ga je študiral v Ljubljani. Mašniško posvečenje je prejel julija 1870. Kot kapelan je služboval v Tržiču (1871-1880), nato pa najprej kot župnik na Dobravi pri Kropi (1880-1889), od koder se je preselil v župnijo na Dovjem, kjer je ostal vse do smrti. V letih 1889-1892 je bil tudi okrajni šolski nadzornik.

Aljaž je vrh Triglava od dovrške občine kupil leta 1895 za simbolični znesek, nato pa prav tako na svoje stroške naročil izdelavo Aljaževega stolpa, ki ga je pozneje podaril Slovenskemu planinskemu društvu. S postavitvijo stolpa je simboliziral slovensko obvladovanje gorskega sveta.

S postavitvijo Aljaževega stolpa na vrhu Triglava 7. avgusta leta 1895 so se sicer začele Aljaževe gradnje na

MOJSTRANA - Predsednik DZ France Cukjati in avstrijski veleposlanik v Sloveniji Valentin Inzko sta sinoči nagovorila udeležence kulturne prireditve na Triglavski koči na Kredarici, s katero se v tej najvišji slovenski koči spominja jo Jakoba Aljaža, ki je umrl pred 80 leti. V okviru letnega tabora SDS je bilo na prireditvi tudi več kot 100 članov in simpatizerjev stranke. Slovesnosti so se tako med drugim udeležili premier Janez Janša, njegova spremljevalka Urška Bačovnik in nekateri poslanci. Predsednik vlade in Bačovnikova sta se na Kredarico podala prek vrha Triglava, ki sta ga osvojila prek triglavskih severnih stene.

Triglav je simbol Slovencev v Slovenije in vsega kar je lepega v planinah, je za STA povedal Cukjati. Kot je dejal, se je kar nadihal na poti iz Vrat do Kredarice. »Mi smo ravno tako neumni, kot je bil Aljaž, da je šel kupovati tiste skale na vrhu Triglava, kjer se niti peteršilja ne more posaditi,« je bil hudomušen Cukjati. Vendar prav zaradi lepot slovenskih gora tako rad prihaja v to okolje.

Inzka je na prireditvi uradno povabil predsednik DZ, kulturnega dogodka pa se je udeležil tudi zato, ker je skupina planincev na Kredarico prišla prej od Vrbskega jezera v Avstriji. Na Jakoba Aljaža je veče poseben spomin, je za STA dejal avstrijski veleposlanik. Aljaž je namreč po njegovih besedah posebej za društvo iz njegovega rodnega kraja

uglasbil pesem Frana Seliškarja Finžgarja. Inzko se je danes tudi prvji povzel na vrh slovenskega očaka, kjer je doživel tudi planinski krst.

Na prireditvi, ki je potekala pod naslovom Triglav, naš most, so sodelovali operni pevec Marko Kobal, pevci Bratje Smrtnik iz avstrijske Koroške, koroška pesnica Mili Hrovat in Logaški oktet. Ljubitelje gora in narave so na Kredarici zabavali tudi igralec Jernej Kuntner, igralec in pesnik Tone Kuntner, citrar Tomaz Plahutnik in kulturno - umetniško društvo Stara Vrhinka.

Poleg obletnice Aljaževe smrti je bila prireditve posvečena tudi nekaterim drugim obležnicam, in sicer so obeležili 33. obletnico pešpoti z Vrhniko na Triglav, peto obletnico pešpoti z Vrbskega jezera preko Triglava do Bohinjskega jezera, 25. obletnico izhajanja Nove revije in 20. obletnico 57. številke Nove revije ter 16. obletnico slovenske države.

Kot je znan, letos mineva 80 let od smrti znamenitega »triglavskoga župnika« in zavednega Slovenca Jakoba Aljaža, ki je pred 112 leti na svoje stroške odkupil vrh slovenskega očaka. Na Triglavu je nato postavil stolp, ki ga danes poznamo kot Aljažev stolp. V obdobju tekmovanja slovenskih in nemških planinskih društev v Julijskih Alpah je Aljaž najbolj zaslužen, da je Triglav ostal slovenski. Do danes pa je ostal simbol slovenstva. (STA)

SLOVENIJA - HRVAŠKA - Pogovori o meji

Mesič vztraja pri Hamburgu Janša kljub vsemu optimist

LJUBLJANA - Hrvaški predsednik Stipe Mesič meni, da je potrebno neresenih vprašanja meje med Slovenijo in Hrvaško izročiti Mednarodnemu sodišču za pomorsko pravo v Hamburgu, ki je po njegovem mnenju najpristojnejše za reševanje sporov, ki zadevajo morje. Kot je Mesič povedal v pogovoru za današnjo izdajo tednika Mladina je namreč problem Sodišča Ovse za poravnavo in arbitražo v tem, da doslej še ni reševal nobenega spora. »Na Hrvaskem se je nekaj govorilo o tem. Mislim, da je stvar treba izročiti tistem sodišču, ki je najpristojnejše za reševanje sporov, ki zadevajo morje, to pa je Mednarodno sodišče za pomorsko pravo v Hamburgu. Omenja se tudi možnost, da bi o tem neresenem vprašanjem odločalo t. i. Banderjevo sodišče, toda to sodišče do zdaj ni reševalo še nobenega spora,« je Mesič odgovoril na vprašanje, kdaj pričakuje, da bo to zgodilo, je izrazil mnenje, »da je ključno, da Hrvaska doseže evropske standarde in izpolni mernila, prepričan pa sem, da bo to leta 2009.«

Hrvaški predsednik sicer glede možnega oviranja s strani Slovenije pri tem meni, da Slovenija za to nima nikakršnih razlogov. »Navsezadnje bi to škodovalo samo Sloveniji in Hrvaški. Spor pa, ki ga niti ne bi imenoval spor, ampak nereseno mejno vprašanje, to vprašanje je obstajalo že, ko je v EU vstopala Slovenija. Glede tega se ni nič spremenilo. Tudi Slovenija je bila v mejnem sporu s Hrvaško, v istem sporu, v katerem smo zdaj, ko vstopamo v EU mi. Kaj se je torej spremenilo?« je še dejal Mesič.

Predsednik slovenske vlade Janez Janša je komentiral najnovejše predloge

Obletnica Nevihite

BEOGRAD - Hrvaški Srbi so obeležili 12. obletnico odhoda iz samooklicane republike srbske Krajine, ki ga je leta 1995 sprožila hrvaška vojaška operacija Nevihita. Več sto se jih je zbralo pred hrvaškim veleposlanstvom v Beogradu, kjer od Zagreba zahtevalo vrnitev na svoje domove, srbski premier Vojsislav Koštunica pa je ob tem izjavil, da srbski narod ne bo nikoli pozabil strašnih prizorov etničnega čiščenja. Z Nevihito so hrvaške vojaške in policijske sile avgusta 1995 osvobodile največji del takratne Republike srbske Krajine, s tem pa v beg po različnih ocenah pognale od 100.000 do 250.000 hrvaških Srbov. S tem je Hrvaška ponovno pridobila ozemlja, ki so jih od leta 1991 imeli pod nadzorom srbski uporniki. Za Hrivate je to nacionalni praznik ponovne združitve domovine in zmage nad srbsko agresijo, za Srbe pa dan katastrofe.

Slinavka in parkljevka v VB

LONDON - V Veliki Britaniji so na neki kmetiji v južni Angliji v petek po poldne odkrili prisotnost bolezni slične parkljevki v čredi približno 60 glav goveda. Gre za prvi primer te bolezni na Otoku po letu 2001. Oblasti so že sprejele stroge zaščitne ukrepe, da bi preprečile širitev bolezni, saj se bojijo, da bi to lahko imelo hude posledice za turizem in kmetijstvo. Britanski premier Gordon Brown je zradi tega tudi prekinil dopust.

Bush v Minneapolisu

MINNEAPOLIS - Ameriški predsednik George Bush je obiskal prizorišče nesreče v Minnesoti, kjer se je v sredo v reku Mississippi zrušil most. Območje nesreče si je ogledal iz helikopterja, s katerim je v desetih minutah večkrat zakrožil nad ruševinami mostu, nato pa se je tudi spreholil po prizorišču. Predsednik naj bi se nato sestal tudi s svoji žrtev nesreče, seznaniti pa se namerava tudi s poročili o napredku odprave posledic porušenega mostu. Ameriški kongres je sicer v petek odobril 250 milijonov dolarjev za obnovo mostu, ki ga je pred nesrečo dnevno prepeljalo 114.000 vozil.

Phoenix odletel na Mars

CAPE CANAVERAL - Ameriška vesoljska agencija Nasa je uspešno izvedla izstrelitev vesoljskega plovila Phoenix Mars Lander, ki bo poletel proti severnemu polu Marsa. Plovilo je ob 9.30 uri po srednjeevropskem času poletelo iz vesoljskega centra na Floridi, cilj pa naj bi doseglo 25. maja prihodnje leto. Posreden robot bo v ledu in prsti na površju Marsa iskal sledove organskih sestavin, ki bi bile lahko dokaz, da je bilo v preteklosti na planetu življene.

SLOVENSKA MANJŠINA - Zaščitni zakon

Vladna odločitev o seznamu občin v glavnem doživela naklonjenost

Pozitivno stališče Slovenske skupnosti in odklonilno mnenje Nacionalnega zavezništva

ZAŠČITA - SKGZ
Čakajo nas novi časi

RUDI PAVŠIČ
KROMA

Odobritev seznama je ena od poglavitejših postavk celotnega zaščitnega zakona za našo manjšino, saj prvič zakonsko definira teritorij zaščite. S tem sta vladu in levensredinska koalicija udejanili obljube, ki sta nam jih dali v začetku manda.

S takšnimi in drugačnimi pristopi do manjšine (deželni zakon za Slovence, itd.) se zarisuje novo obdobje in ponujajo se vsem nam nove perspektive. Udejanjanje zakona pomeni udejanjanje nove vizije, ki povezuje manjšine tega prostora in jim daje vlogo protagonistov. Od nas bo seveda odvisno, če bomo to vlogo znali izkoristiti, ali še vedno želimo ostati "objekt" tega prostora.

Ob drugih, menim, da je prav, da se posebej zahvalim vladnim podtajnikoma Budinu in Rosatu ter paritetnemu odboru (prejšnjemu in zdajnjemu) ter še posebej obema predsednikoma, Racetu in Brezigarju. Ob tej priložnosti se želim zahvaliti tudi predsednikoma SSO Pahorju in Štoku za konstruktivno in dobro sodelovanje v prizadevanju za izvajanje zaščitnih norm.

Prepričan sem, da bomo v naslednjih tednih priče še nekaterim drugim uresničitvam členov zaščitnega zakona, oz. problematikam, ki sta jih krovni izpostavili v svojem dokumentu in ga posredovali vladni. O tem smo dobili zagotovila tudi med zadnjim obiskom v Rimu.

Pomembno je tudi, da je v novi reformi založniškega sektorja izkazana pozornost tudi našim medijem, tako kot je predsednikoma krovnih in Budinu obljubil vladni podtajnik Levi, ko smo ga obiskali v Rimu.

Rudi Pavšič,
predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze

ZAŠČITA - SSO
Hvala manjšini

DRAGO ŠTOKA
KROMA

Vlada je končno potrdila seznam občin in s tem priznala temeljno pravico Slovencem v Italiji, da lahko uporabljajo svoj jezik v vseh dimenzijah, ki jih predvideva italijanska ustava ter mednarodni sporazumi, ki jih v povojnem obdobju podpisala Italija. To je Londonski sporazum s posebno priloženo spomenico ter Osimskega sporazuma. Vlada je z odobritvijo 32 občin, v kateri živi slovenska narodna skupnost, končno le premaknila zaščitni zakon z mrtve točke. Bil je to škrajni čas saj je od izglasovanja v parlamentu zaščitnega zakona minilo že skoraj 7 let.

Vlada, za katero smo se Slovenci tudi množično zavzeli, je torej le storila večji korak na poti rešitve naših odprtih vprašanj in to moremo vzeti z zadovoljstvom na znanje. Zato gre zahvala predvsem vztrajnosti in silnosti celotne naše narodne skupnosti, od kulturnih društev in političnih faktorjev do obeh krovnih organizacij, to je SKGZ in SSO, ki sta se ves ta čas in vso doslednostjo prek svojih predsednikov v Rimu za to prizadevala na raznih ministerstvih ter pri samem predsedstvu vlade.

Priznanje gre seveda tudi paritetnemu odboru, s predsednikom Brezigarjem na čelu, ki je z veliko doslednostjo in hitrim korakom šel v to smer.

Sedaj je beseda na naših županih, občinskih svetnikih in krajevnih političnih odgovornih ljudi, da zaščitni zakon tudi dokončno udejanjo. SSO bo na strani vseh teh naših številnih in političnih dejavnikov in upamo, da nam ne bo treba več čakati še nadaljnjih 7 let, da bomo le prišli do dokončne konkretizacije zaščite, ki je kljub svojim pomanjkljivostim le pravna in politična garancija naših narodnih pravic in prizakanj.

Drago Štoka, predsednik Sveta slovenskih organizacij

TRST - Občila v Furlaniji-Julijski krajini in v Sloveniji so posvetila precejšnjo pozornost petkovlji vladni odobritvi seznama občin, ki pride v poštev za zaščitni zakon za Slovence. V skoraj vseh člankih in reportažah izstopa ugovoritev, da je Prodijeva vlada s tem sklepom zapolnila vrzel, ki je doslej preprečevala izvajanje zaščitnega zakona.

SSk pozdravlja vladno odločitev

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti pozdravlja sklep italijanske vlade, da potrdi seznam občin, v katerih bo treba uresničiti večji del določb zaščitnega zakona za Slovence. Besedilo odloka, ki ga mora še podpisati predsednik republike Napolitano, sicer po vladni seji še ni bilo objavljeno, vendar je v uradnem tiskovnem sporočilu zapisano, da gre za tisti seznam, ki ga je oblikoval in pripravil paritetni odbor.

Deželno tajništvo SSK daje zato priznanje levensredinski vladni, da je izpolnila pričakovanja naše narodne skupnosti. Zdaj mora čimprej steči uresničevanje že več kot šest let starega zaščitnega zakona, kar je prejšnja, desnosredinska Berlusconijeva vlada na vse načine ovirala in preprečevala.

S sestavljanjem seznama se je dolgo ukvarjal prvi paritetni odbor, ki

mu je predsedoval Rado Race in ki je delal v zelo težkih političnih razmerah. Kljub temu je uspel zbrati zahtevke iz 32 občin in sestaviti seznam že danega 26. septembra 2003. Zaradi ugovorov vlade ga je nato potrdil 17. decembra 2004 in mu 25. novembra 2005 dodal še nekaj pojasnil. Desna sredina pa je dokončno pokazala, kaj si misli o zaščiti, ko je Berlusconijeva vladna 17. marca 2006 seznam uradno zavrnila.

Počakati je bilo treba na volitve, a tudi prvi meseci nove, Prodijeve levensredinske vlade so, žal, minili brez večjih novosti na tem področju, na kar je SSK stalno kritično opozarjala. Postopoma se je vendarle oblikoval nov paritetni odbor, ki ga vodi Bojan Brezigar in ki je 15. junija letos uradno in s tehnimi utemeljitvami odgovoril na stališča prejšnje vlade, ponovno posredoval seznam sedanji vladni in jo pozval, naj ga sprejme in pošlje predsedniku republike v podpis.

Upati je, da bo odlok kmalu objavljen, ker mora paritetni odbor opraviti še veliko dela. Potrditev seznama namreč šele odpira možnost za nove postopke, ki naj privedejo do uresničitve zelo pomembnih zaščitnih norm, na primer glede javne rabe slovenščine in vidne dvojezičnosti.

Slovenska skupnost izraža pričakovanje, da bodo nadaljnji po-

stopki tekli v pristnem evropskem duhu, ob spoštovanju pravic slovenske narodne skupnosti in ustavnih ter mednarodnih obveznosti Republike Italije.

Posl. Menia poziva Napolitana in župane

Poslanec Nacionalnega zavezništva Roberto Menia poziva župana Trsta in ostale župane, naj preverijo možnost za prizive proti petkovemu sklepu osrednje vlade. Romano Prodi se je po mnenju desničarskega poslanca enostavno požvižgal na čustva in potrebe deželne skupnosti ter klonil pred maksimalističnimi zahtevami »takozvanega« paritetnega odbora. Menia je prepričan, da hoče vlada s tem ukrepom usiliti dvojezičnost v vseh 32 občinah FJK.

Poslanec NZ poziva predsednika republike Giorgia Napolitana, naj ne podpiše seznama občin ter hvali vladu Silvia Berlusconija, ki je nekajkrat zavrnila seznam občin. Vse skupaj po njegovem predstavlja žalitev za italijanska čustva v teh krajih.

Ogasil se je tudi deželni svetnik NZ in član paritetnega odbora Adriano Ritossa, ki očita vladni prenaglieno odločitev. Pri tem pozablja, da je rimskega parlamenta odobril zaščitni zakon februarja leta 2001...

POLITIKA - Priprave na deželne volitve

Desna sredina močno računa na kandidaturo Snaidera

VIDEM - Desna sredina močno računa, da bo njen predsedniški kandidat na deželnih volitvah Edi Snaidero, lastnik istoimenske tovarne in predsednik videmskega košarkarskega kluba. Snaidero doslej ne potrdil, a tudi ne zanikal možnosti kandidature, za katero ga je menda osebno zaprosil Silvio Berlusconi. O tem naj bi se vsekakor odločil jeseni.

Stranke Doma svoboščin zelo previdno ocenjujejo gvorice o morebitni Snaiderovi kandidaturi. Posebno previdni so pri Severni ligi, bolj odprtih pa pri ostalih strankah opozicije, kjer čakajo na razvoj dogajanj.

Nekdanji predsednik Dežeze Antonio Biasutti dvomi, da bo Snaidero sploh sprejel kandidaturo, saj izhaja iz iste podjetniške sredine, kot aktualni predsednik Dežeze Riccardo Illy. Z druge strani pa se v desni sredini vsi dobro zave-

RICCARDO ILLY

raki in vse njegove politične poteze (npr. posvetovanja za oblikovanje volilnega programa) pa kažejo, da se bo spomladis prihodnje leto spet potegoval za predsednika FJK.

V zadnjih tednih se je Illy nekajkrat srečal z vidnimi predstavniki Severne lige. Govorili so o federalizmu in o problemih, ki pestijo severne predele Italije, marsikdo pa je prepričan, da je na se stankih tekla tudi o volitvah in o volilnih zaveznih strukturah.

www.regione.fvg.it

nova spletna stran

Aktivno poslušanje

Nova spletarna stran dežele Furlanije Julisce krajine nudi možnost državljanom, da posredujejo svoja stališča na različne načine, kot so na primer hitre raziskave javnega mnenja, web-konference (Predsednik odgovarja državljanom neposredno skozi ekran), mnenjski vprašalniki.

Nove storitve

Nuditi storitve državljanom pomeni tudi omejiti birokracijo in povečati možnosti medsebojnih stikov z javno upravo. Nova spletarna stran nudi možnost opozarjanja, posredovanja predlogov in pritožb, kar vse lahko poteka preko računalniške tipkovnice. Obstajajo tudi Podcast, feedRSS in delovne skupnosti. Med novostmi je služba Avvisami, ki posreduje uporabniku podatke preko sms sistema in elektronske pošte.

Inteligentne poti

Vodene poti za naglo in olajšano vstopanje na različna tematska področja. Pozornost je usmerjena na naslednje vsebine: focus in banner naju po enostavnih poteh vodita do cilja našega iskanja.

Jasne informacije

Vsebine strateškega pomena se stalno dopolnjujejo tudi z novicami iz smeri v različnih jezikih.

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

www.regione.fvg.it
www.fvg.tv

ODPRTI do spoznavanja

PREVOZI - Kritike na račun deželnega odbora Furlanije-Julijanske krajine

Združenje Legambiente zavrača načrt hitre železnice pod Krasom

Okoljevarstveniki predlagajo posodobitev obstoječih prog - Deželni odbornik Sonego zavrača očitke

Deželni predstavniki združenja Legambiente so včeraj priredili tiskovno konferenco, na kateri so obrazložili, zakaj nasprotujejo načrtu hitre železniške proge, ki bi peljala po območju južne Furlanije, gorische in tržaške pokrajine do Slovenije. Kot je znano, sodi načrt, ki ga podpira Illyjeva deželna uprava, v okvir petega evropskega koridorja, ki bi v prihodnosti sekal celine od Barcelone do Kijeva.

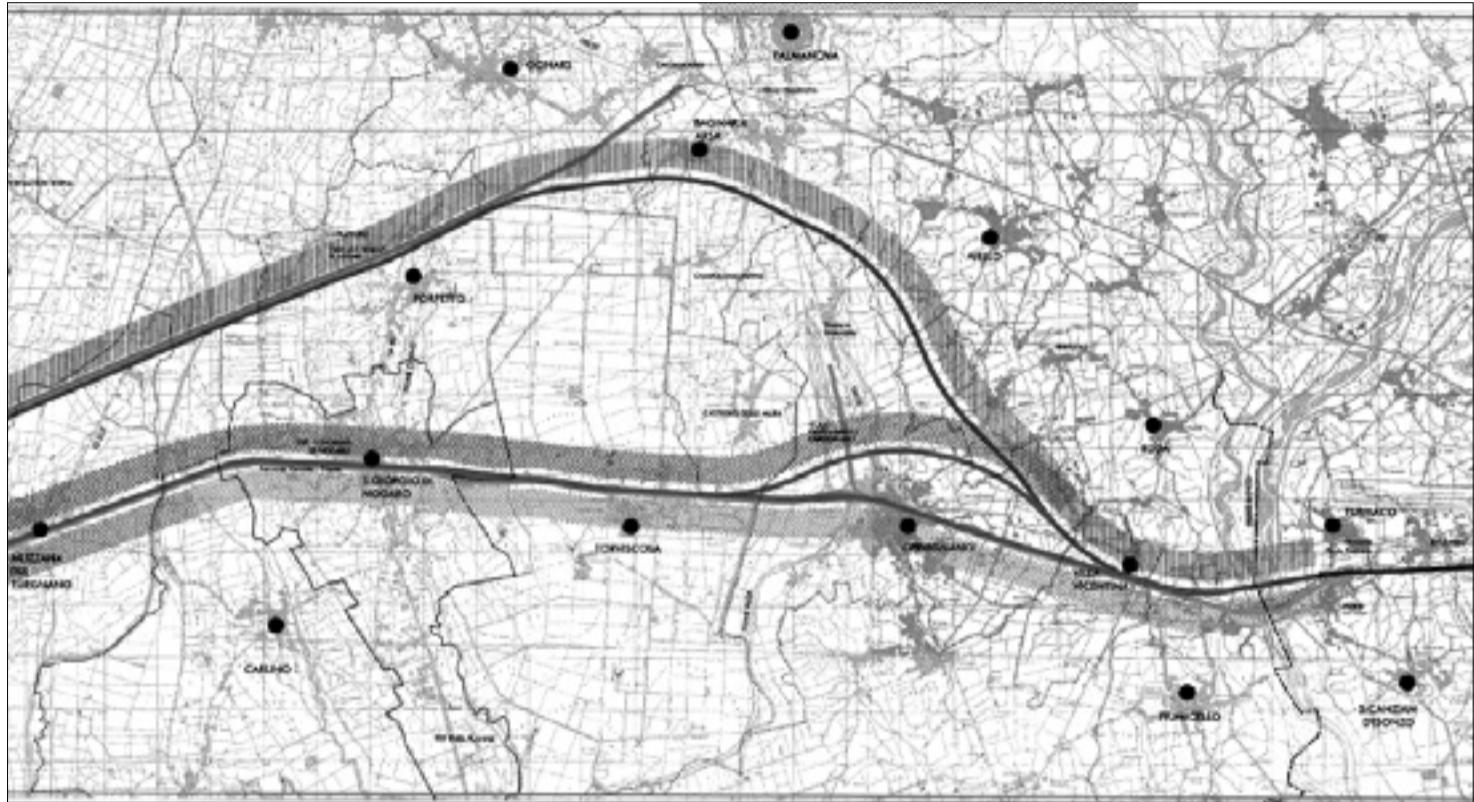
Andrea Wehrenfennig, Michele Tonzar in Rudy Fumolo so stališče okoljevarstvenega združenja podkrepili z različnimi ugotovitvami. Uvodoma so zavrnili očitke, da se Legambiente postavlja proti vsakršni novosti. »Ko so načrti premišljeni, v skladu z okoljem in se občani z njimi strinjajo, takrat smo za« je poudaril Tonzar.

Povedali so, da se jim zdi projekt hitre železnice, ki bi drvela pod Krasom s hitrostjo 300 kilometrov na uro, absurden in nepotreben. Obenem so pojasnili, da bo uresničitev »faraonskega« načrta proge med Ronkami in Trstom zahteval od državnih blagajn dve milijardi evrov stroškov: po njihovem si mora minister Antonio Di Pietro skoraj vsa sredstva šele priboriti.

Glede istega dela proge so spomnili, da je državna komisija za preučevanje vplivov na okolje (VIA) 1. marca 2005 že zavrnila osnutek načrta, ki je predvideval gradnjo dolgih predorov pod kraškim ozemljem. »Če v načrtu, ki ga deželni odbor FJK skrbno skriva, ne bo korenitih sprememb, bi se lahko zgodbja ponovila« je dejal Wehrenfennig. Pristavl je, da zaprositi Evropsko unijo za finančiranje projekta, ki ne temelji na poglobljenih analizah in tvega zavrnitev, ni priporočljivo dejanje.

Legambiente podpira enostavne ukrepe na področju prevozov, ki bi bili tudi cenejši in primernejši. Ogreva se namreč za izboljšavo logističnih storitev in za posodobitev že obstoječih železniških prog, ki imajo velik potencial. Trazo med Mestrami in Ronkami bi morali preurediti, tako da bi vlaki lahko dosegali hitrost 200 kilometrov na uro. Posodobitev odcepov pri Tržiču in Nabrežini naj bi omogočila reden potek prometa do Slovenije, med Orehom in Ankaranom pa bi krajši tunel povezel italijanske in slovenske tire. Ob koncu so navdili primer železniške proge Pontebbana, ki povezuje Videm, Trbiž in Beljak. Proga je nova in dokaj hitra, toda izkoriscena je le v 15 do 20-odstotni meri. Medtem so

Tri alternativne železniške trase, ki jih prečujejo deželna uprava in župani juga Furlanije: prva bi peljala do Ronk ob Gonarsu in Palmanovi, ostali dve pa v neposredni bližini oz. skozi S. Giorgio di Nogaro, Torviscosa, Červinjan in Villo Vicentino

ceste polne tovornjakov, ki v polovici primerov vozijo prazni: organizacija prevozov očitno pesa.

Kritični so tudi do alternativnih tras hitre železnice na odseku Portogruaro-Ronk, ki jih deželna uprava prečuje s tamkajšnjimi župani. Vse tri trase naj bi imele močan vpliv na okolje in prebivalce, Dežela pa projekta noče predstaviti javnosti. Združenje poziva krajevne uprave, naj se potegujejo za čim večjo vključitev Občin in občanov v proces odločanja. Konvencija iz Aarhusa, ki jo je Italija ratificirala marca 2001, predvideva namreč sodelovanje prebivalstva pri odločitvah o specifičnih dejavnostih.

Popoldne se je na kritike odzval deželni odbornik za prevozne infrastrukture Lodovico Sonego. Izjavil je, da delo deželne uprave že temelji na dialogu s teritorijem: prav zaradi tega naj ne bi prišlo v deželi do hudih protestov, kot so jih videli v Val di Susi. Alternativne predloge združenja Legambiente je ocenil negativno, ker naj bi bili neprimerni in okolju bolj škodljivi. (af)

MESTNO SREDIŠČE - Resolucija Igorja P. Merkùja

Rajonski svet proti rabi slovenskega jezika

Vprašanje rabe slovenščine v rajonskih svetih je bilo v ospredju zadnje seje rajonskega sveta za Staro mesto, Staro mitnico in Sv. Vid-Novem mesto. Svetnik Slovenske skupnosti Igor P. Merkù je predstavil resolucijo o ločnem zbiranju odpadkov. Dokument je dodal še tehnično-pravno razlago, zakaj se v svojih resolucijah poslužuje tudi slovenščine. Raba slovenskega jezika izhaja iz pravilnika o delovanju rajonskih svetov iz leta 1969, Merkù je ob tem omenil še Osimske sporazume in zaščitni zakon.

Merkùjevemu poročilu je sledila razprava. Predsednik rajonskega sveta

Alberto Polacco (NZ) je ožigosal poseg svetnika Slovenske skupnosti, češ da je bil »neumesten in brezvezen«. Ponovil je mnenje, da je »resolucija veljavna takrat, ko je napisana v italijanskem jeziku in je razvidno, komu je namenjena,« ter da je »vsak pripis v drugačnem jeziku kot v italijanskem, ničen,« kot je v nedavnem odgovoru na svetniško vprašanje odgovoril direktor urada za decentralizacijo inž. Bandelli. Polacco je nadalje menil, da naj bi bilo po zaščitnem zakonu za posege v slovenskem jeziku pristojno edinole takoj imenovano »okence«. Merkù je nato pozval, naj »stori politično dejanje in naj

zahteva dvojezičnost preko resolucije«, da bi se o zadevi izrekli v razpravi.

Drugi svetniki desnosredinske večine so nasprotovali »slovenski resoluciji«: Pesavento (NZ) se je »čutil napadenega«, Giacchin (FI) je menil, da bi morale iti resolucije napisane samo v italijanščini in da so »dvojezične resolucije sprejeli iz same vladnosti.«

Razprave o vsebinu resolucije - ločenem zbiranju odpadkov - sploh ni bilo. Desna sredina je dokument zavrnila z glasovi vseh sedmih svetnikov, pet svetnikov leve sredine je glasovalo za, svetnik Davanzo (Občani), pa se je vzdržal.

TREBČE - Poletne delavnice v Ljudskem domu

Od glasbe do kuhanja, zabave je na pretek

V poletnem centru se je zbralo skoraj štirideset otrok, povečini domačinov - Dejavnosti je veliko, a mnogo časa ostaja tudi za prosto igranje in izlete po vasi

Poletnih delavnic se je letos udeležilo rekordno število otrok

KROMA

»Poletni center ves nori... pridruži se nam tudi ti... v poletnem centru je lepo... tu igramo, čofotamo, rišemo«. Tako se glasi refren himne, ki jo otroci vselej in ubrano pojeno v trebenskem Ljudskem domu, note pa spremljajo z iznajdljivim plesom. Prav himna je bila dobrodošlica za starše, ki so v petek prišli na ogled tedenske zaključne prireditve in razstave likovnih stvaritev.

Otok, ki so večinoma stari od 3 do 8 let - pravzaprav jih je nekaj pod 3. letom, starost udeležencev pa dosega tudi 10 let - se je letos nabralo res veliko, saj predstavlja trenutnih 39 udeležencev dosedanjii trebenski absolutni rekord; lani se jih je nabralo največ 25. Velja dodati, da so malčki povečini iz trebenskih družin, tako da je ozračje v domu povsem domače.

Pod takstirko vzgojiteljic Biserke, Nike, Petre (-vse tri zaključujejo študij na pedagoški fakulteti v Kopru) in Ksenje (slednja je opravila tečaj za predšolsko vzgojo), s katerimi sodelujejo vaške pomočnice, preživljajo malčki pestre in zabavne poletne dni. Poletne delavnice so se začele v ponedeljek, 23. julija in bodo delovale vse do petka, 10. avgusta. Prireja jih SKD Primorec v sodelovanju s ŠD Primorec in trebensko srenero, obroki za malčke pa prihajajo iz kuhinje dijaškega doma S. Kosovel.

Dnevi v Ljudskem domu res niso dolgočasni.

Osnrednji del programa poteka zjutraj in dopoldne, ko so na vrsti likovne, glasbene, kuhrske, športne, plesne in lutkovne delavnice. Programi delavnic se pogosto prepletajo: otroci so npr. pred časom spekli piškote, nato pa so recept in kuhrske postopek orisali z barvicami in voščenkami. Drugič so spekli torto in se pos�eno posladkali ob praznovanju rojstnega dne. Med našim obiskom so se ukvarjali z glasbo, saj so izdelovali vsak svoj boben in rog, kar daje krajevnemu godbenemu društvu zelo dobre obete za prihodnost.

Veliko časa ostaja seveda tudi za prosto igro, zlasti v popoldanskih urah. Ob primerenem vremenu se malčki poženejo v bazen in se podijo po obširnem dvorišču, od časa do časa gredo vse skupaj na izlet po vasi in okolici. Radi si ogledujejo kosmato škotsko govedo, ki se pasne na domačinovem terenu, sprehajajo se po preurejeni kolesarski stezi, pri sosedu pa opazujejo konje, koze in voz za vprego.

Starejši udeleženci poletnih delavnic, osnovnošolci, ostanejo enkrat tedensko na nočnem taborjenju. Zvez zapojejo nekaj pesmic okoli tabornega oginja, ko je ura pozna pa smuknejo spat v šotor. Vzgojiteljica Biserka nam je povedala, da je prenočevanje poskusni del tedenskega programa, otroci pa so nad novostjo navdušeni, saj gre za prijetno in nenavadno doživetje. (af)

TRŽAŠKA DESNA SREDINA - Nasprotovanje deželi in zasebnikom

Let jastrebov in sokolov nad tržaškim Starim pristaniščem

Ptičja prisopoda Piera Camberja o manevrih za upravljanje Starega pristanišča

Tržaško pristanišče se nahaja v izrednem stanju. Vsaj tako ocenjuje zadnje manevre okrog mestnega gospodarskega sredstva tržaška desna sredina.

V četrtek (2. avgusta) je sklicala izredno sejo občinskega sveta, da je izrekla svoj »Ne« vmešavanju deželne uprave v upravljanje Starega pristanišča. V petek je občinska uprava naslovila na pristaniško oblast prošnjo za upravljanje nabrežja od 4. pomola do kopališča Lanterna, da bi spodnesla enak manever zasebnega podjetja Trieste terminal passeggeri (ki pa je v 100-odstotni lasti pristaniške oblasti). Včeraj je sklicala tiskovno konferenco, da bi ponovno (skoraj) enotno obsodila zadnje skomine dežele in zasebnikov po upravljanju pristanišča.

Načelnik Forze Italia v mestni skupščini Piero Camber je začel z ostrom napadom na Leve demokrate, češ da naj bi imeli načelnik v občinskem svetu Fabio Omero, deželnih svetnik Bruno Zvech, deželnih odbornik Lodovico Sonego in predsednik pristaniške oblasti Claudio Bonicioli različne poglede na upravljanje luke. »Spori med Levimi demokratimi pa ne smejo zanimati mesta,« je pribil in ponovil, da dežela ne more prejeti koncesije za upravljanje Starega pristanišča. Ko bi se to zgodilo, bi imeli v Trstu dva upravitelja enega samega pristanišča: deželo v Starem, pristaniško oblast pa v Novem pristanišču. »Kaj takoge ne predvideva nobena norma. Ko bi hoteli to udejanjiti, bi morali izglasovati ustrezni državni zakon,« je ocenil. Dodatek k dogovoru med državo in deželo, ki omenja možnost prenosa koncesije na deželo vsaj za upravljanje območja Starega pristanišča, za Camberja ni dovolj.

Načelnik Forze Italia se je obregnil tudi ob koncesiji za upravljanje tržaškega nabrežja. Zasebno podjetje Trieste terminal passeggeri je zaprosilo za koncesijo do leta 2080. O časovno tako dolgih koncesijah se ne more izreči zgolj pristaniška oblast, temveč pristaniški odbor, je menil, in ponovil, da daje tržaška občina - s svojimi izkušnjami z razvojem potniškega prometa - večje jamstvo za dobro upravljanje tega območja kot pa pred kratkim ustanovljena družba.

Za predsednika občinskega sveta Sergia Pacorja (Republikanci) naj bi pristaniška oblast ustanovila podjetje Trieste terminal passeggeri izključno zato, da bi lahko upravljala parkirišča na nabrežju in da bi podražila cene privezov potniških ladij.

Načelnica Nacionalnega zavezništva Alessia Rosolen je spomnila, da se je levo-sredinska opozicija ob glasovanju resolucije o koncesijah za Staro pristanišče razbila. Sedanji manevri pa naj bi predstavljali drugi poskus Riccarda Illyja, da si podredi pristanišče, potem ko mu in prvem poskušu, za časa županovanja ni uspel.

Roberto Sasco (UDC) je ocenil, da ima dežela drugačno vizijo od občine o Starem pristanišču. Dežela naj bi ta predel pojmovala za del mestnega tkiva, ne pa del pristanišča. Svetnik Forze Italia Claudio Frommel je opozoril, kaj bi se lahko zgodilo, če bi podjetju za teritorialno mobilnost AMT (katerega večinski partner je tržaška občina) odvzeli upravljanje parkirišč na nabrežju: v primeru, ko bi se zanje slabšo končal dolgoletni sodni spor s podjetjem Ansaldo, bi se znašla v škrpicah... Tudi za pristaniškega operaterja Fabia Dominicinija (Forza Italia) naj bi Illy »stegoval« roke po Starem pristanišču. Vprašanje pa je, ali mu bo uspelo.

Camber je ob koncu s ptičjo prisopodo orisal sedanja stremljenja po pristanišču: »Oni so kot jastrebi, mi kot sokoli!«

S tistim »mi« je imel, seveda, v mislih desno sredino. Ampak: tiskovne konference so se udeležili predstavniki vseh strank občinske večine, razen Dipazzove liste. Za Camberja je odstopnost zgolj sezonsko naključna: počitnice, pač. »Saj je Dipazzova lista na izredni sejo občinskega sveta enotno podprla resolucijo proti izdaji koncesij deželi,« je pojasnil.

Drži. Res pa je tudi, da se župan Dipazza tiste seje ni udeležil, v preteklosti pa je o Starem pristanišču iznesel mnenja, ki so bila bližja Illyju kot Camberju...

Bo dežela prejela koncesijo za upravljanje Starega pristanišča?

KROMA

OBČINSKI SVET - tržaško pristanišče Švab (SSk) o manevrih desnice

Tržaški občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab je na zadnji izredni seji tržaške mestne skupščine, odsotnosti svetnika Marjetice Sergia Lupierja, opravljal vlogo načelnika skupine. Po seji je izdal tiskovno sporočilo, v katerem se je rečično vprašal, »kje so vzroki za sklic izredne seje občinskega sveta na tako važno temo, kot je prihodnost območja Starega pristanišča, če na seji ni prisotnega župana, če klub priporočil svetnikov opozicije se na sejo ne povabi deželnega odbornika za prevoze Sonega in predsednika pristaniške oblasti Boniciollija ter če se podpiše protokola, s katerim naj bi deželna uprava to območje upravljala, nanaša na državna zakonska določila iz leta 2004, torej iz časa Burlusconijeve vlade.«

Švab je z veseljem sprejel na znanje, da tudi desna sredina »končno pripisuje važnost statuta našega pristanišča, ki ima status mednarodnega pristanišča«, vprašal pa se je, »kje so bili ti politiki, ko je Luka Koper z resnim gospodarskim in razvojnim načrtom začela upravljati naše pristanišča.« Svetnik Ssk je nadalje ožigosal odlo-

IGOR ŠVAB

citev desne sredine, ki je na izredni seji omejila posege svetnikov (za vsako skupino je lahko posegel le en svetnik, in to za samo pet minut). »Celotna opozicija in tudi podpisani smo že večkrat pokazali veliko potrpljenja in resnega ter tvornega sodelovanja na važnih temah, ki zadajo prihodnost in razvoj našega mesta. Zato odločno odklanjam vsakršno obliko natolceanja, češ da naj bi se z odločitvijo, da se glasovanja resolucije ne udeležim - kot so to storili kolegi iz vrst Marjetice in LD - izjavil proti razvoju mesta,« je poudaril svetnik Igor Švab.

URBANISTIKA Nubrežina: Spet nova varianta?

Jutri se bodo v Nabrežini stali načelniki svetniških skupin, ki se bodo ukvarjali predvsem s sklicem izredne občinske seje. Zahtevala jo je levo-sredinska opozicija, seja pa bo posvečena predvsem dogodkom okrog Sesljanskega zaliva.

Zupan Giorgio Ret pa je na dnevni red seje nepričakovano uvrstil tudi točko z naslovom »Smernice za varianto regulacijskega načrta«. Ni jasno, če gre za poglobitev zadev okrog (spornih) sprememb 24 in 25 regulacijskega načrta ali pa za stvar, ki je vezana na nov deželni urbanistični zakon, ki bo v kratkem stopil v veljavo.

Opozicija je zahtevala izredno sejo o Sesljani, potem ko je spomeniško varstvo FJK dvakrat zaporedoma zavrnilo krajinska dovoljenja za gradnje v sesljanskem kamnolomu.

Jutri pri Repniču koncert jazz glasbe

V kamnolomu pri Repniču bo v ponedeljek 6. avgusta ob 21.00 uri koncert jazz glasbe. Koncert spada v niz 9. mednarodnega glasbenega festivala »Nei suoni dei luoghi« (kakovosten in obširen festival, ki se je letos pričel 24. junija in se bo nadaljeval do 15. septembra in katerega koncerti se dogajajo v raznih državah, in sicer od Avstrije vse do Albanije), ki bo v zgoniški občini predstavljal skupino Mauro Costantini Organ Five. Pet nadarjenih in dobro znanih glasbenikov (Mauro Costantini pri orglah Hammond, Daniele D'Agaro na saksofonu in klarinetu, Mauro Ottolini na pozavni in bas tubi, Andrea Dulbecco pri vibrafonu ter U.T.Gandhi pri bobnih), bo v celoti izvedlo album »Soul Touch«, ki vsebuje skladbe Maura Costantinia in ki ga je skupina izdala pred letom dni. Mauro Costantini je v naši deželi cenjen in znan pianist ter organist, ki se je v njegovem projektu »Mauro Constantini Organ Five« osredotočil prav na barvne nijanse Hammonda B3 in na tehničko izvajanja teh orgel. Na sporednu bodo torej skladbe s primesi »hardbopa« in »cool jazz«, ki bodo govorito razveselile marsikaterega glasbenega sladokusca. V primeru slabega vremena se bo koncert vrnil na sedež kulturnega doma v Briščikih (Pan).

Skupina dolinske občine danes na TV Slovenija

Občina Dolina obvešča, da bo v nedeljo, 5.08.2007 ob 19.55 na prvi mreži RTV Slovenija TV oddaja IGRE BREZ MEJA »DAJMO NAŠI«, na kateri je tekmovala skupina iz dolinske občine proti ekipi iz Piberka (A). Ogled posnetka oddaje bo možen tudi v ponedeljek, 6.08.2007 ob 21. uri na Šagri v Prebenegu.

Koncerta na Trgu Hortis

V sklopu prireditve Serestate 2007 prireja združenje Prijateljev glasbene mladine (Amici della Gioventù Musicale) v sodelovanju s tržaško občinsko upravo dva zanimiva večera. Prvi bo na sporedu v ponedeljek, 6. avgusta, ob 21. uri. Na Trgu Hortis bo zaživel koncert »Dispersi nel vento con le rose«, ki bo poslušalcem ponudil sklop pesmi iz štiridesetih let in znanih neapeljskih romanc v izvedbi Silviane Martinelli, Alberte Izzo in Davideja Calabreseja, ob klavirski spremljavi Corrado Gulina. Povsem različen bo drugi večer z naslovom »Far finta di essere G«; gre za koncert v poklon Giorgiu Gaberju, ki bo zaobjel Trg Hortis v sredo, 8. avgusta ob 21. uri. Protagonista večera bosta Davide Calabrese in Lorenzo Scuda. Vstop je prost.

Na Rusem mostu zopet Solidarnost in sožitje

Od 1. do 9. septembra se na Rusi most vrača šesta izvedba priljubljene prireditve Solidarnost in sožitje - pod istim nebom, ki jo prireja pokrajinsko združenje za trgovino in storitve Aciesse. Njen namen je promovirati multietničnost in biološko pridelano hrano. Kdor bi si želel sodelovati na prireditvi s svojo prodajno stojnico, naj se čim prej zglasi na tel. št. 040/3721923 ali po meilu confersenti@aciesse.191.it.

Dela na cesti

Zaradi vzdrževalnih del bo od ponedeljka promet otežkočen na nekaterih mestnih ulicah. Ul. Einaudi, ul. Canal Piccolo in del ul. Mazzini bodo zaprte za promet zaradi asfaltiranja, zaradi preurejanja Nabrežja pa bo promet otežkočen in delno preusmerjen v ulicah Argento, Burlo in belpoggio ter na reibri Promontorio.

KMEČKA ZVEZA - Seja deželnega predsedstva in glavnega sveta

Nezadovoljstvo nad zadržanjem Deže glede konkretnih potreb kmetijstva

Omenjeni prodaja bivšega centra ERSA na Proseku, nespoštovanje obvez in zadnji omejevalni ukrepi

Predsedstvo in glavni svet Deželne kmečke zveze, ki se je sestal minuli četrtek v razstavni dvorani Zadružne kraške banke, sta obravnavala vrsto vprašanju, ki zadevajo slovensko zamejsko kmetijstvo v FJK. Sejo je zaradi odsotnosti predsednika Alojza Debelisa vodil podpredsednik Stanko Radikon, ki je najprej podal pregled delovanja zveze v zadnjem obdobju. Sledilo je tudi poročilo tajnika Edija Bukavca, ki je osredotočil pozornost predvsem na najvažnejše zadeve kot so: sodelovanje pri dejelnem zelenem omiziju, program sodelovanja z ministrstvom za kmetijstvo RS. in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. V zvezi s sodelovanjem zveze pri dejelnem zelenem omiziju, sta IO in GS DKZ izrazila nezadovoljstvo glede zadržanja deželnega odborništva za kmetijstvo do konkretnih potreb kmetijstva na ozemlju kjer je zgodovinsko prisotno slovensko prebivalstvo. Tako je bilo ugotovljeno, da poleg vseh negativnih ukrepov, ki jih je deželna vlada sprevela v svojem mandatu: združitev kmetijskih nadzorništv v Trstu in Gorici in torej z zanemarjenjem kmetijstva in tržaški pokrajini kar je prišlo zlasti do izraza s prodajo bivšega centra ERSA na Proseku, nespoštovanje obvez glede finansiranja Posebnega načrta za razvoj kmetijstva na Tržaškem in sporazuma za sinhrotron pri Bazovici, da ne govorno o zadnjih omejevalnih ukrepih, ki jih je Dežela sprevela v zvezi z zavarovanimi območji Natura 2000 na kraškem območju, tudi novi deželni načrt za razvoj podeželja 2007-2013 v bistvu ne upošteva specifičnosti in razvojnih potreb slovenskega zamejskega kmetijstva. Pri pripravi načrta dežela ni znala ali ni hotela izkoristiti svojo specifiko, ki ji jo daje njena avtonomija. Tako je pripravila načrt, ki posega v raznolikost deželnega teritorija ne, da bi pri tem upošteval njegove družbenne, gospodarske, kulturne in etnične specifice in potrebe. V bistvu imamo načrt, ki je tako splošen, da bi ga lahko uvedla vsaka druga dežela v Italiji. Njegova splošnost, pa je zato lahko zelo negativna za ohranjanje omenjenih specifičnosti. Negativen odnos deželne uprave do kraškega kmetijstva, je po oceni organov Deželne KZ prišel do izraza, tudi pri odobritvi rebalansa finančnega zakona, saj se je pri tem odločno uprla predlogom in popravkom, da bi se z izrednim prispevkom pomagalo živinorejcem na Krasu, ki jim je letošnja pomladanska huda suša uničila več kot 80% krme. Prav tako se je pristojni odbornik g. Maršilio krčevito uprl predlogu, da bi tudi letos, kot je to dežela delala že vrsto zadnjih let, s finančnim prispevkom zagotovila delovanje službe za vodenje in integrirano fitofarmacevtsko varstvo v vinogradništvu in oljkarstvu, ki je lansko leto med drugim omogočilo biološko proizvodnjo ekstra deželne oljnčnega olja. Na koncu obravnave so se zato prisotni odborniki Deželne KZ upravičeno spraševali, zakaj tako negativen odnos deželne uprave do potreb kmetijstva, ki je povečini izraz Slovencev v FJK.

Na drugi točki dnevnega reda so odborniki DKZ razpravljali o programu aktivnosti zveze v drugem polletju. Pri tem bodo glavne pobude razstava-sejem kmetijskih zamejskih proizvodov na glavnih tržnicih v Ljubljani konec meseca septembra letos, srečanje na kmetijskem sejmu v G.Radgoni od 25. Do 31.avgusta, spodbujanje pristojnih javnih uprav za pripravo območnih integriranih načrtov, ki jih predvideva deželni podeželski načrt 2007-2013 v vseh treh pokrajinalah naše dežele, priprava načrtov Leader na Tržaškem in Goriškem ter priprava konference na temo: Vloga teritorija pri ohranjanju lastne identitete.

Na koncu sta organa zveze razpravljala še o pripravah na volilni občni zbor deželne CIA (Konfederacije kmetov) h kateri pristopa zveza kot pridruženi član, ki bo prihodnjega 13.septembra, o udeležbi na prazniku upokojencev CIA v Kalabriji, o srečanjih o deželnem podeželskem načrtu v Reziji in Kanalski dolini ter obisku sejma proizvodov iz višinskih območij v Longaroneju. (e.b.)

Deželni svet
Kmečke zveze med
zadnjo sejo v
četrtek na Opčinah

GLASBA - Med drugim nastop na mednarodni reviji v Trevisu

Pestra poletna sezona harmonikarskega orkestra Synthesis 4

Poletni koncerti harmonikarskega orkestra Synthesis 4

čikih v priredbi tamkajšnjega kulturnega društva, kajti orkester zadnja leta redno vadi prav v društvenih prostorih v Briščikih.

Od 19. do 22. julija pa se je harmonikarski orkester Synthesis 4 podal na štiridnevno koncertno turnejo po deželi Veneto. Orkester je znan po številnih uvrstitvah na prva mesta na raznih mednarodnih tekmovanjih. Nastal je z namenom, da bi širil literaturo za harmonikarske orkestre in nekaj skladateljev je svoja dela tudi namenilo temu sestavu. V zadnjih letih je v orkester pristopilo še precej harmonikarjev iz bližnje Slovenije, predvsem iz Nove Gorice, Kopra, Pivke in Vrhnik.

Prvi poletni celovečerni koncert je potekal 13. julija »pri komunski štirini« v Brš-

glasbenih prireditev.

Višek celotne poletne turneje pa je bil

nastop v petek, 20. julija, na Deseti mednarodni reviji harmonikarskih orkestrov v občinskem gledališču v Trevisu v organizaciji združenja Armonia (na sliki). Na tej reviji sta poleg harmonikarskega orkestra Synthesis 4 nastopila še harmonikarski orkester Fisorchestra Armonia iz Trevisa pod vodstvom prof. Angela Smeazzette in prof.

Stefana Romanija in harmonikarski orkester »Swiss accordion« pod vodstvom prof. Nadie Zannelli - Sartori iz švicarskega kantona Ticino.

Orkester Armonia se že osemnajst let zavzema za razvoj harmonike v klasični in lahki glasbi. V tem okviru priredi združenje Armonia vsako leto spomladi koncert klasične harmonike, poleti pa revijo harmonikarskih orkestrov, ki se je letos prvič selila s celovečernim koncertom tudi v bližnje Badoere. Na koncu revije pa sta v skupni izvedbi vseh treh harmonikarskih orkestrov zazvenela znani Libertango Astoria Piazzolle in mogočni Straussov Radetzky marš.

Na poletnih koncertih je orkester predstavil paleto različnih glasbenih stilov. Skladbam namenjenim manjšemu krogu poznavalcev klasične harmonike je orkester dodal še vrsto znanih in poljudnih motivov, ki so takoj očarali občinstvo, ki je aktivno in navdušeno spremljalo njihovo izvajanje. Erik Kuret

Posnetek z nastopa
na mednarodni
reviji v Trevisu

DEŽELNI SVET - V proračunski razpravi Zavnjen popravek svetnika Špacapana o pomoči kmetijstvu

Pred kratkim je deželnim svet sprejel spremembo proračuna za tekoče leto. Med številnimi popravki, o katerih se je odločalo v zbornici, je bil tudi amandma, ki ga je predstavil svetnik Mirk Špacapan. Popravek, ki ga je predlagala in ga pripravila Kmečka zveza, je predvideval izplačilo odškodnine, ki so jo letos utrpeli živinorejci na Krasu. Zaradi letošnje izredne pomlanske suše je zmanjkal več kot 70% sena. Živinorejci na Krasu bodo torej v letošnjem letu prisiljeni nabaviti levji delež krme, kar pa je za mnogokaterega govorilca nedopusten strošek. Nekatere kmetije, vezane na živinorejsko panogo, ki že itak doživlja težko gospodarsko obdobje, razmišljajo torej o zmanjšanju credi ali celo o ukinitvi dejavnosti.

Špacapanov amandma je v odsotnosti deželnega svetnika Ssk orisal kolega iz vrst Marjetice Lupieri. Za njim je posegel svetnik Ritossa iz vrst AN, ki je odločno in trdo zavrnil predlog. S tem v zvezi je označil popravek kot tipični obnašanje predstavnikov slovenske manjšine, zlasti odsotnega Špacapana, ki vedno uganja samopomilovanje. Ritossa je s svojo običajno razburjenostjo še napovedal, da bo vložil svetniško vprašanje s katerim bo od odbornika zahteval vedeti, koliko je krav na Tržaškem in koliko v Gorici. Prispevek, ki ga je Špacapan zahteval s svojim popravkom (30.000 evrov za goriški Kras in 170.000 za tržaško pokrajinijo) je Ritossa označil kot naravnost smešen; dodal je še, da po informacijah s katerimi razpolaga on sam imajo kmetije polne se-nike.

Sledil je poseg odbornika, ki je dal svoje mnenje nad popravki. Pri Špacapanovem popravku je razložil, da morajo prispevki za odškodnine slediti državnim normam. V primeru, da bi deželna uprava sprejela tak ukrep, bi privilegirala to situacijo in ustvarila predejens za odškodnine vseh vrst nesreč in bila v nasprotju z državnim pravom. Svetnik Lupieri je nato umaknil amandma, med glasovanjem pa ga je vzela za svojega svetnika Batellino.

Popravek ni doživel podpore, Ri-

MIRKO ŠPACAPAN

tosa pa očitno ne ve, da je na goriškem delu Krasa približno 200 glav goveda, na tržaškem pa 720 katerim je treba prišesti še vsaj 500 glav drobnice.

ZSKD prireja Poletne ustvarjalne delavnice Vojsko 2007

Poletne ustvarjalne delavnice bodo tudi letos namenjene osnovnošolskim otrokom, ki bodo spoznavali različne vrzti umetnosti s posebnim poudarkom na razvijanju domišljije in na odkrivanju ustvarjalnih načinov komunikacije in izražanja.

Otroci se bodo preizkusili v plesnih in glasbenih delavnicah, ki jih bodo vodili akademski glasbeniki Tomaž Nedoh in Tomaž Kolar ter plesalka Daša Grgič. Vodja projekta je psihologinja in slikarka Jana Pečar, ki je pripravila petster program dela. Otroci bodo v dopoldanskih urah sproščeno ustvarjali v prelepem naravnem okolju, popoldneve pa bodo preživel na ekskurzijah v okolico, kjer bodo spoznavali naravne in kulturne značilnosti kraja. V soboto, 1. septembra ob 11. uri, bodo udeleženci v CŠOD na Vojskem pripravili zaključno prireditve, na kateri bodo starše in prijatelje seznanili z delom in življnjem v koloniji (rsc).

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalki:

AGIP Miramarsi drevored 49, Katina - Ul. Forlanini
SHELL Žavlje (Milje), Nabrežina 129
ESSO Drevored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945
TAMOL Ul. F. Severo 2/3

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

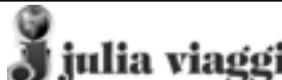
AGIP Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOL, - Ul. F. Severo 2/3
AGIP, Istrska ulica 155, Miramarsi drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katina - Ul. Forlanini, Naselje sv. Sergija - Ul. Forti 2

ESSO Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67

SHELL Ul. Locchi 3
V sodelovanju s FIGISC Trst

Urnik: pon-pet 9.00-13.30 16.00-19. 0; sob 9.00-12.30

MSC odpotuje iz Furlanije Julijanske krajine!

OTVORITVENO KRIŽARJENJE IZ TRSTA S PREKRASNO MSC OPERA

Vmesni pristanki:

Ancona,
Ghyton, Pirej,
Krf in Split

Odhodi:

od 17.9. do 24.9.
od 24.9. do 1.10.

POSEBNE TARIFE JULIA VIAGGI OD 675 € NA OSEBO

+pristaniška taksa za vkrcanje / izkrcanje

REZERVACIJE PRI JULIA VIAGGI TRST

NAROČNIKOM PRIMORSKEGA DNEVNika

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

040-7786331
vsak dan od 12. do 16. ure ali
0481-533382
v dopoldanskih urah.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 5. avgusta 2007

MARIJA

Sonce vzide ob 5.52 in zatone ob 20.29 - Dolžina dneva 14.36 - luna vzide ob 23.17 in zatone ob 13.42.

Jutri, PONEDELJEK, 6. avgusta

LJUBO

VREMVE VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 22,9 stopinje C, zračni tlak 1022,5 mb raste, brezvetro, vlaga 53-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgiban, temperatura morja 22,5 stopinje C.

OKLICI: Borriello Giuseppe in Sosa Aladama Ydanayi Biatriz, Le Brum Umberto in Štrukelj Damjana, Zio Giacomo in Ronconi Valentina, Armani Massimo in Schleimer Erica, Gioghi Christian in Ibanez Vasquez Sandra Veronika, Visintin Alessandro in Prato Francesca, Gambo Leonardo in Barnaba Lorella, De Meo Francesco in Volk Carmen, Gardelini Bledar in Devesovi Lara, Santarsiero Giuseppe in Benvenuti Monica, Garbin Andrea in Giordano Francesca, Marzio Riccardo in Rotta Antonella, Del Sal Giannino in Testa Anna, D'Elia Marco in Senatore Gabriella, Degrassi Emanuele in La Macchia Renata, Burlin Renato in Kryvopysh Iryna, Damiani Lucio in Affattati Daniela, Arancio Marco in Neppi Tania, Naimi Alessandro in Babic Roberta, Meghrebi Bensekrane in Hohenasser Tamara, Vučina Manuel in Spacial Isabella, Gherbaz Luca in Kochl Sonja Johanna.

Lekarne

Nedelja, 5. avgusta 2007

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavje - Ul. Flavia d'Aquilinia 39/C, Fenetiči - 040-212733.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 - 040-302800, Ul. Fabio Severo 122 - 040-571088, Žavje - Ul. Flavia d'Aquilinia - 040-232253, Fenetiči - 040-212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavje - Ul. Flavia d'Aquilinia 39/C, Fenetiči - 040-212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarne odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 - 040-631785.

Od ponedeljka, 6. avgusta, do sobote, 11. avgusta 2007

Urnik lekar: od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Capo di piazza Mons. Santin 2 - 040-

365840, Ul. Commerciale 21 - 040-421121, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040-274998, Općine - Prosečka ulica 3 - 040-422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Capo di piazza Mons. Santin 2, Ul. Commerciale 21, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3, Općine - Prosečka ulica 3 - 040-422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Ospedale 8 - 040-767391.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800-991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Gafrolo.

OSMICO so odprli pri Terčovovih v Mavhinjah, št. 42. Toplo vabljeni. Tel. št 040-299450.

OSMICO sta odprla Mavrica in Sidonja v Medji vasi št. 10. Tel. št. 040-208987.

OSMICO ima odprto Stubelj v Šempolaju.

OSMICO sta odprla v Gabrovcu, št. 27, Igor in Roberta. Odprta bo do 5. avgusta.

V KRIŽU PRI BELJANOVIH so odprli osmico.

V SALEŽU n'puljih sta odprla osmico Just in Bojana. Vabljeni!

Mali oglasi

KITAJSKA MASAŽA TU-INA, pedikura, depilacija, anticelulitni program po ugodnih cenah v Lokvi. Tel. 00386/31809840

PRODAM ČRNO GROZDJE na trti. Tel. 3397734216 od 11. do 12. ure.

AGRITURIZEM GRGIČ Padriče 193, je odprt v petkih, sobotah in nedeljah, od 10. do 23. ure. Nudi domač prigrizek in tople jedi. Tel. 040-226445. Toplo vabljeni!

ISČEM KNJIGE za tretji razred trgovskega tehničnega zavoda Žiga Žois. Tel. ob večernih urah na št. 334-1914073.

ISČEMO vestno hišno pomočnico z vozniškim dovoljenjem. Klicati na št. 339-4713040.

KUPIM KNJIGE za prvi razred srednje šole na Prosekou. Tel. 349-0934409.

NUDIM LEKCIJE slovenščine, italijančine in angleščine za otroke iz osnovne in srednje šole. Klicati na tel. št. 040-415823 ali 346-0905266.

ODDAJAM v najem, v Ul. Manzoni, 90 kv.m veliko neoprenljeno dvosobno stanovanje s kuhinjo, spremnico z balkonom, shrambo in kletjo. Centralizirano ogrevanje. Tel. na št.: 346-8246674.

PRODAJAM motorno kolo CC 50 MKB »ovetto«, letnik 2004. Cena po dogovoru. Klicati v večernih urah: gsm. 347 4264566 (Willy).

PRODAM nove gume za avto, Michelin 205/55 R16 in novo rezervno gumo. Tel. 334-9580949.

PRODAM KNJIGE za vse razrede jezikovne smeri liceja F. Prešerna. Tel. št 333-6186640.

PRODAM 4000 kvm nezazidljivega zemljišča, med Općinami in Repnom, dostop z avtom. Cena 27.500 evrov. Tel. 347-6145807.

PRODAM olje Avgusta Černigoja. Informacije na tel. št. 347-6145807.

Z

ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE

vas prijazno vabijo
na tradicionalni

**VĀSKI PRAZNÍK
"PRI KALU"**

DANES 5. AVGUSTA

Za glasbo in dobro razpoloženje
bo poskrbel ansambel

HAPPY DAY

Delovali bodo dobro založeni kioski!

ZCPZ
**Obvestilo udeležencem
letošnjega
pevskega seminarja**

Odhod avtobusa v Zreče bo
danes – v nedeljo,
5. avgusta, ob 15.00 uri
izpred Finžgarjevega doma
na Opčinah

SKD JOŽE RAPOTEC

Prebeneg

**Vabi na tradicionalno
ŠAGRO
od 3. do 6. avgusta
v Prebeneškem parku****DANES, 5. AVGUSTA:**
koncert skupine**KISS MY NASH**

sledi ples z ansamblom

TRIE PRAŠIČKI**DANES, 5. AVGUSTA:**

ples s skupino

MALIBUslovenske večernice in blagoslov. Cena
romanja je 35,00 evrov. Za informacije
poklicati na št. 040-220693.**Čestitke**

Dragi SIMON! En poljubček na
vsako stran prejmi za tvoj prvi rojstni dan. Srček najin pa ti želi še veliko rojstnih dni. Nona Marija ter
nono Mirko.

Malem SIMONU, ki bo danes
ugasnil prvo svečko mu pošilja koš poljubčkov Matija.

Obvestila

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja pod pokroviteljstvom ZŠSDI-ja poletni KAMP CHEERLEADINGA za otroke od 5. do 12. leta starosti od 27. do 31. avgusta in od 3. do 7. septembra v telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah. Vabljeni stari in novi člani. Prijave v uradih ZŠSDI-ja na tel. št. 040-635627. Info na tel. št. 346-0441133 Petra ali 349-7597763 Nastja.

KMEČKA ZVEZA obvešča svoje člane, da bodo vse podružnice KZ zaprte za dočust od 27. julija do 31. avgusta 2007. ZCPZ obvešča, da bo avtobus, ki bo udeležence letošnjega pevskega seminarja popeljal v Žreče, danes, 5. avgusta 2007, odpotoval ob 15. uri izpred Finžgarjeve doma na Opčinah.

AŠZ SLOGA obvešča, da bo sestanek za udeležence poletnih priprav v Mežici v četrtek, 9. avgusta, v telovadnici sredje šole S.Kosovel na Opčinah ob 19.30. KRUT obvešča, da je pisarna odprta s poletnim urnikom 9.00 -13.00.

OBČINA REPENTABOR obvešča prebivalstvo, da Deželna civilna zaščita v sodelovanju z Glavnim direkcijo za kmetijske, naravne, gozdarske vire in za gorske predele opravlja vzdrževalna dela na nekaterih gozdarskih poteh na območju občine za preprečevanje gozdnih požarov. Drva, ki so zložena ob poteh, je prepovedano odnašati. Na razpolago so le upravičencem, ki so bili vsekakor že telefonsko obveščeni.

GLASBENA MATICA - Trst, Ul. Montorsini 2, obvešča, da bo tajništvo zaprto zaradi dopusta do vključno petka, 17. avgusta 2007.

RTV SLOVENIJA IZOBRAŽEVALNI

**PROGRAM, KD KRAŠKI DOM IN ZA-
DRUGA NAŠ KRAS** vabijo v petek, 17.
avgusta, ob 20.30 v Pokrajinski muzej v
Repen na premierno predvajanje do-
kumentarnega filma Jadranka Sterleta
»KRAŠKA HIŠA NA ROBU ČASA«.

DUHOVNE VAJE za žene in dekleta od
ponedeljka, 20. avgusta, do srede, 22. av-
gusta, v Domu blagov. Vodil bo znani
p. dr. Leopold Grčar z Brezij. Prijave na
tel. št. 040-2299409 (Jež).

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIŽNICA
obvešča, da bo do 31. avgusta odprta s
poletnim urnikom, in sicer od pone-
deljka do petka od 8. do 16. ure.

ZŠSDI obvešča, da bosta urada v Trstu in
Gorici zaprta od 13. do 17. t.m. Urada
bosta ponovno obratovala s poletnim
urnikom od ponedeljka 20. avgusta.

ZŠSDI obvešča, da bosta urada v Trstu in
Gorici v poletnih mesecih odprta od 8.
do 14. ure.

KRUT vabi na skupinsko bivanje v Šmar-
jeških toplicah od 26. 8. do 4. 9. 2007.
Podrobnejše informacije in vpisovanje na
sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, Trst, tel.
040-360072.

MO SPDT prireja Planinsko Šolo, na-
menjena osnovnošolcem, na Planini pri
jezeru od 27. avgusta do 1. septembra
2007. Za informacije in prijave: 338-
5953515 (Katja).

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu bo za-
prta zaradi dopusta in preurejena od 8.
do 27. avgusta (vključno).

SOMPĐ VESELA POMLAD vabi na po-
letni pevski teden za osnovnošolske
otroke »Poj z menoj«, ki bo od 27. do
31. avgusta 2007, v prostorih Marija-
nišča na Opčinah. Vsak dan od 8.30 do
17. ure bodo zborovodkinja Mira Fab-
jan in animatorji vodili pevske vaje, ple-
sne, športne in kulturne dejavnosti. Pri-
jave in informacije na št. 040-213582
(Manica), 040-213104 (Silvia) in 040-
213249 (Nataša).

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča
občanom, da je pri Okencu Urada za stike
z javnostjo v Grudnovi hiši (Na-
brežina 158, urenik: od ponedeljka do
petka 9-13, v sredo in četrtek tudi 14-
17) na razpolago kartica za znižano par-
kiranino za parkirišče v Sesljanskem za-
livu, ki velja do 30. septembra 2009.
Vsak občan lahko dobi 1 kartico (vsako
družinsko jedro pa toliko kartic, kolikor
je družinskih članov z voznimskim
dovoljenjem); za izdajo kartice je treba
izpolnit prošnjo, ki je na razpolago na
glavnih spletnih strani Občine www.co-
mune.duino-aurisina.ts.it oziroma pri
Uradu za stike z javnostjo. Za podrob-
nejše informacije je na razpolago brez-
plačna telefonska številka 800-002291.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča
občanom, ki še niso dopolnili 26. leta
starosti, da je pri Okencu Urada za stike
z javnostjo v Grudnovi hiši (Na-
brežina 158, urenik: od ponedeljka do
petka 9-13, v sredo in četrtek tudi 14-
17) na razpolago Mladinska
kartica/Carta giovani. Kartica, ki velja
v 39 evropskih državah, omogoča po-
puste na vseh prodajnih mestih, ki so
pristopila k pobudi. Mladim pod 26. le-
tom starosti nudimo kartico brez-
plačno; kdor želi zaprositi za kartico, naj
se osebno oglaši pri Okencu Urada za
stike z javnostjo in s seboj prinese osebni
dokument in fotografijo. Za podrob-
nejše informacije je na razpolago brez-
plačna telefonska številka 800-002291.

POKRJANSKI URAD VZPI-ANPI v UL.
Crispi 3 bo v mesecu avgustu zaprt za-
radi dopusta. Urad bo začel ponovno

delovati v ponedeljek, 3. septembra. Te-
lefonska tajnica in fax bosta redno de-
lovala.

ZVEZA VOJNIH INVALIDOV obvešča,
da tajništvo deluje s poletnim urnikom
9.00 - 13.00.

**ANED - ZDRUŽENJE BIVŠIH DEPOR-
TIRANCEV V NACISTIČNIH TABO-
RIŠČIH** obvešča, da bo ured zaradi po-
letnega dopusta zaprt do vključno 31.
avgusta.

OBČINSKA KNJIŽNICA V BOLJUNCU
sporoča, da bo do 31. avgusta zaprta za
poletni dopust.

KRUT vabi na oddih, ob koncu poletja na
Malem Lošinju od 2. 9. do 9. 9. 2007. Po-
drobnejše informacije in vpisovanje na
sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, Trst, tel.
040-360072.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM spo-
roča, da se bodo dvotedenske poletne
priprave za Strele (12-16 let) in Škrate
(od 16 leta dalje) začele 3. septembra v
telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah. Ur-
niki treningov: Strele - od pon. do pet.
od 17.00 do 19.00; Škrati - od pon. do
pet. od 19.00 do 21.00. Dobrodošli so
tudi novi člani. Informacije na tel.št.
346-0441133 Petra ali 349-7597763
Nastja.

**SKD LONJER KATINARA IN PIHALNI
ORKESTER RICMANJE** vabita osnov-
nošolce na ustvarjalno-glasbeni teden
v SKC v Lonjerju, od ponedeljka 3. sep-
tembra do petka 7. septembra, od 8.30
do 12.30. Prijave na tel. št. 333-5062494
do 26. avgusta.

SKD IGO GRUDEN obvešča, da bo raz-
stava Majde Massera »Pogledi na kraške
vasi« na ogled v Kavarni Gruden, do 21.
septembra, z urnikom 8.00-13.30 ter
16.00-01.00.

Prireditve

**MLADINSKI ORKESTER INTERCAM-
PUS** bo nastopil v Izoli danes, 5. avgu-
sta, ob 10.30. Vljudno vabljenci starši, pri-
jatelji in ljubitelji. Morebitne informa-
cije nudi Zveza slovenskih kulturnih
društev, UL sv. Frančiška 20 v Trstu, tel.
040-635626.

**V SKLOPU MEDNARODNEGA GLA-
SBENEGLA FESTIVALA MED ZVOKI
KRAJEV** bo danes, 5. avgusta, ob 21. uri
v cerkvi sv. Roka v Nabrežini nastopil
godalni kvartet Arion. Koncert prireja
Občina Devin Nabrežina v sodelovanju
z združenjem Progetto Musica iz
Tržiča in z Župnijo sv. Roka iz Na-
brežine. Vstop je prost.

OBČINA ZGONIK v sodelovanju z gla-
sbenim združenjem Progetto musica in
s prispevkom Pokrajine Trst prireja v
sklop mednarodnega glasbenega fe-
stivala V ZVOKIH KRAJEV v pone-
deljek, 6. avgusta, ob 21. uru obnovljeni
in sugestivni naravni okvir jave v Rep-
niču jazz koncert s skupino MAURO
COSTANTINI ORGAN FIVE. Vabljeni!
V primeru slabega vremena bo kon-
cert v prostorih KRD Dom Briščiki v
Briščkih.

**POLETNI OKUSI IN GLASBA POD
ZVEZDAMI V NOČI SV. LOVRENCA**
igral bo harmonikar Egon Tavčar. Pri-
druži se nam v petek, 10. avgusta 2007,
od 20. ure dalje v društву Ivan Grbec,
Škedenska ul. 124. Prijave na tel. 040-
48226 od 13. do 14. ure.

REPENTABOR vabi na PRAZNIK VE-
LIKEGA ŠMARNA. Letošnje prazno-
vanje Velikega Šmarca se začne v po-
nedeljek, 13. avgusta, z odprtjem kio-
skov in kiparsko razstavo Evgena
Guština po rodu iz Repna, ki pa živi v
Breznici na Gorenjskem. Otvoritev
razstave bo ob 21. uri. Na predvečer
praznika, v torek, 14. avgusta, ob 21.
uri bo koncert za orgle soprani in kon-
tralt v okviru festivala »Med zvoki kra-
jev«, nastopili bodo Roberto Loreggian
orgle, Carola Freddi soprani in Elena Bi-
scuola kontralt. Koncert je pod po-
kroviteljstvom Občine Repentabor. Sam
praznik Marije Vnebovzete, v sre-
do, 15. avgusta, je posvečen izključno
verskim pobožnostim. Preko dneva sta
dva osrednja romarska shoda, zjutraj
bo 10. uri bo slovesnost vodil tržaški
škof Evgen Ravignani, popoldanski
shod bo ob 17. uri ob somaščevanju domačih
duhovnikov. Sledile bodo pete
litanije in ob 19. uri pritrkovanje. Ta
dan bo prilika tudi za sprejem zakra-
menta sprave. V četrtek, 16. avgusta,
bo praznovanje sveta Roka, svete maše
ob 10. uri zjutraj in ob 19. uri, ob 20.30
bo koncert nabrežinske godbe na pi-
hala. Vse štiri dni so odprti kioski z
kraškimi dobrotami, prav tako tudi ki-
parska razstava.

**OBČINA DEVIN - NABREŽINA
COMUNE DI DUNO AURISINA (TS)**

**JAVNI RAZPIS NA PODLAGI SAMIH IZPITOV ZA
SESTAVO DVEH LOČENIH LESTVIC, ZA
ZAPOSЛИTEV S POLNIM URNIKOM
IN ZA DOLOČEN ČAS S STROKOVNIM PROFILOM:
"VZGOJITEV/VZGOJITEV JAZIKA OTROŠKEGA VRTCA"
ZA VRTCE Z ITALIJANSKIM
IN SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM.
KAT. C – EKONOMSKO STANJE 1**

Informacije in razpis so na voljo pri Upravni službi in

Uradu za osebje, Nabrežina Kamnolomi, 25

Tel. 040/2017407/413

Odgovorni: M.C. PESCE

ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE

vas prijazno vabijo
na tradicionalni

**VĀSKI PRAZNÍK
"PRI KALU"**

DANES 5. AVGUSTA

Za glasbo in dobro razpoloženje
bo poskrbel ansambel

HAPPY DAY

Delovali bodo dobro založeni kioski!

ZCPZ
**Obvestilo udeležencem
letošnjega
pevskega seminarja**

Odhod avtobusa v Zreče bo
danes – v nedeljo,
5. avgusta, ob 15.00 uri
izpred Finžgarjevega doma
na Opčinah

OBČINA ZGONIK
v sodelovanju s Progetto musica
in s prispevkom Pokrajine Trst

prireja v sklopu mednarodnega glasbenega festivala

NEI SUONI DEI LUOGHI – V ZVOKIH KRAJEV
V PONEDELJEK, 6. AVGUSTA, OB 21. URI V KAMNOLOMU V REPNIČU

JAZZ KONCERT S SKUPINO

MAURO COSTANTINI ORGAN FIVE.

V primeru slabega vremena bo koncert
v prostorih KRD Dom Briščiki v Briščkih.

Lotterija 4. avgusta 2007

Bari	84	37	82	15	54
Cagliari	81	2	3	56	79
Firence</td					

TRŽIČ - Dva meseca po uvedbi novega sistema pobiranja odpadkov

S slanimi globami v boj proti nasprotnikom sortiranja

Vreče z odpadki se občano pojavljajo tudi v doberdobski in drugih okoliških občinah

Podobno kot se je dogajalo pred dvema letoma v Gorici, se tudi Tržičani niso najbolje znašli s sortiranjem odpadkov, ki so ga v mestu ladjedelnici uvedli v začetku junija. V nekaterih mestnih četrtih se po dveh mesecih od uvedbe novega sistema še vedno kopijo vreče z odpadki, ob zabojnikih, ki jih niso še odstranili, pa so kupi najrazličnejših smeti. Tržičski župan Gianfranco Pizzolitto je napovedal, da bodo mestni redarji naložili sto evrov globe vsem, ki bodo svoje odpadke puščali po mestnih ulicah. Ob tem je župan pozval vse Tržičane, naj morebitne kršite takoj sporočilo poveljstvu mestnih redarjev.

K odgovornemu ravnanju z odpadki so pozvali tudi člani tržičkega krožka Legambiente, ki opozarjajo, da so sortiranje odpadkov uvedli brez večjih težav v vseh občinah goriške pokrajine, sploh pa je ločeno zbiranje uspešno v številnih italijanskih mestih. Po besedah okoljevarstvenikov uvedba novega sistema pobiranja odpadkov v začetni fazi lahko povzroči nekaj težav, prednosti sortiranja pa so nato tolitsne, da se nihče ne kesa zaradi opravljenih sprememb. Člani Legambiente pri tem opozarjajo, da zaradi sortiranja odpadkov ne bodo potrebne nove sežigalnice na območju goriške pokrajine, pri tem pa sprašujejo, kdo bi si v bližini svojega doma žezel upepeljevanik. Po podatkih okoljevarstvenikov v Trstu reciklirajo samo 18 odstotkov odpadkov, pred kratkim pa so tržaško sežigalno napravo zaprli, ker je onesnaževala. Ob tem okoljevarstveniki opozarjajo na neodgovorne izjave nekaterih politikov, ki nasprotujejo sortiranju odpadkov in se še vedno zavzemajo za izgradnjo novih sežigalnih naprav. Ne nazadnje člani Legambiente priznavajo, da bi se lahko uvedeni sistemi sortiranja odpadkov lahko dodatno izboljšalo, zato pa pozivajo občinsko upravo in družbo IRIS, naj se čim prej uvedejo korektivi.

Zaradi sprememb sistema pobiranja odpadkov v Tržiču so imeli težave tudi v doberdobski in drugih okoliških občinah, kjer se ob glavnih prometnicah, a tudi ob stranskih cestah občasno pojavljajo vreče z odpadki.

Kup odpadkov
v ulici Crocera
v Tržiču

ALTRAN

PODGORA - Odbornik Sergio Cosma ponovno na obisku

Uredili bodo novo igrišče

Z Bandljem sta se pogovorila tudi o lesenem plavajočem pomolu na Soči, ki bi služil kajakašem

Ob nogometnem igrišču v Podgori nameravata goriška občina in krajevni svet urediti še eno igrišče, ki bi se ga podgorska nogometna ekipa posluževala med treningi. V zvezi s tem projektom je med tednom goriški odbornik za šport Sergio Cosma obiskal predsednika krajevnega sveta Walterja Bandlja, ki si že nekaj let prizadeva za ugoditev zahtevam nogometnega društva Piedimonte.

»Manjše igrišče naj bi uredili za tistim, ki ga društvo uporablja za teme, v smeri proti Soči. Razprostiral naj bi se na dveh zemeljiščih, kjer je treba najprej izsekati drevesa: eno je občinska last, za drugo pa moram še preveriti. Ni izključeno, da gre za državno zemeljišče, saj je tam pred veliko leti te-

kla cesta,« je povedal odbornik Cosma. Dodatno nogometno igrišče naj bi po načrtu, ki je bil pripravljen že pred veliko leti, bilo dolgo 80 metrov, široko pa 35. »Leta 1997 so izračunali, da bi investicija znašala približno 50.000 evrov, v resnici pa bodo dela stala manj. Okrožni svet in društvo Piedimonte nameravata namreč del posega opraviti z lastnimi močmi, kar bi omogočilo stroške,« je povedal predsednik okrožnega sveta Walter Bandelj.

Srečanje je ponudilo tudi priložnost za pogovor o načrtu lesenega plavajočega pomola na Soči, ki bi ga občinski upravitelj in predsednik krajevnega sveta želela zgraditi na bregu tik ob nogometnem igrišču v Podgori. »Menim, da ga bomo uresničili pred koncem leta,« je zaključil Bandelj. (Ale)

ččamo lepoto reke Soče. Pomol bi omogočal lažji dostop do vode kajakašem, kot so tisti kluba Šilec, in drugim čolarjem. Menim, da bi bil ta projekt korak v smeri zblževanja med občani in reko,« je ocenil Cosma, istega mnenja pa je bili tudi Bandelj. »O pomolu so že razmišljali člani klubu Šilec, ki med drugim upravljajo tudi tistega v pevskem parku, in krajevni svetnik Edi Maligoj. Pred časom je bilo že poskrbljeno za odstranitev rastlinja iz tistega dela brega. Pomol po vsej verjetnosti ne bo nared v teku poletja, če že ne letos pa se ga bodo kajakaši lahko posluževali v prihodnjem sezoni. Menim, da ga bomo uresničili pred koncem leta,« je zaključil Bandelj. (Ale)

NOVA GORICA - Bar Kulturni dom tik pred odprtjem

Končno bo zaživel

Ob vinih vseh slovenskih vinorodnih dežel bodo ponujali tudi več vrst kave

V nekoč najbolj priljubljenem novogoriškem lokalnu Kulturnem domu te dni končujejo obnovitvena dela. Podjetje Rasti gostinstvo s.p. tam ureja enoteko, v kateri ne bosta zanemarjena niti pivo in kava. Prostori lokalov so v lasti Kulturnega doma in vodstvo je ob velikem povpraševanju po atraktivni lokaciji za najemnika izbralo omenjeno podjetje, ki v Damberju že vodi vinski restavracijo Dam. V Kulturnem domu so pri tem imeli svoje zahteve; glede na to, da v Novi Gorici ni kavarne, kjer bi si lahko gostje v miru prebrali časopis, bo nov lokal v jutrnih urah odgovarjal takšnim potrebam in ponujal več vrst kave in različna domača ter tuja piva. V večernih urah bo to neke vrste enoteka, kjer bo poudarek na mladil, torej leto dni starih vinh, in na peninah. Ponujali bodo vina vseh slovenskih vinorodnih dežel ter najbolj zanimiva tuja vina. Ob vnu bodo postregli narezke, pršut najvišjih kakovosti in domače salame. Obljubljajo tudi bogato ponudbo domačih in uvoženih sirov. Kot pravi podjetnik Rastislav Fakuč, bodo cene povsem normalne, kot so v drugih lokalih v Novi Gorici. Notranja ureditev lokal bo podobna tisti v restavraciji Dam na Damberju, kjer gostje uživajo v prijetnem mo-

Bar Kulturni dom
bo sameval le še
nekaj dni

FOTO S.J.

dernem, minimalističnem, a vendar toplem okolju. Kot je povedal Fakuč, v moderno zgradbo Kulturnega doma in mlado ter moderno mesto sodi prav takšen lokal. V notranjosti bo na voljo 50 sedežev in prav toliko na prijetnem vrtu,

ki ga Goričani že močno pogrešajo. Lokal bo živel v simbiozi s Kulturnim domom, saj bo zanj urejal vse gostinske potrebe na prireditvah. Lokal bodo odprli 31. avgusta.

Saška Jug

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Nedelja, 5. avgusta 2007

9

Primorski
dnevnik

GORICA, GABRJE

»Uvažalik slovenska mamila«

»Uvažalik« so mamila iz Slovenije, vendar so policisti odkrili njihovo nezakonito početje. V dveh ločenih operacijah so agenti privajili tri mladeniče iz južnega dela Furlanije, enega pa so aretirali.

Osebje goriškega letečega oddelka in tržiškega komisariata je 26. julija pregledalo vozilo s tremi mladeniči, ki so se vračali iz Slovenije, in v njem našlo tri grame heroina. Agenti so ugotovili, da so 19-letna F.S. in R.L. ter 23-letni L.D. iz Červinjana malo prej v Novi Gorici kupila vsak po en gram prepovedane pojedne substance. Vse tri mladeniče so prijavili, ob tem pa so ugotovili, da je F.S. tudi kršil odredbo videmskoga sodišča, ki mu je pred časom zaradi posesti mamil prepovedalo zapusti občino, kjer ima bivališče. V teku je preiskava, s katero bodo skušali ugotoviti identiteto slovenskega razpečevalca, ki je prodal drogo trojici iz Furlanije.

Drugo operacijo so policisti opravili na območju sovodenjske občine. Agenti so 31. julija izvedeli, da se je v bližini mirenskega mejnega prehoda vsak večer sumljivo zadrževal avtomobil fiat uno. V dneh, ki so sledili, so policisti ugotovili, da se je vsak dan okoli 19. ure pojavil avtomobil, ki se je približno pol ure vozil po stranskih ulicah in makadamskih poteh pri Gabrijah. 3. avgusta so se agenti odločili za poseg. Najprej so ugotovili, da so se v avtomobilu vozile tri osebe, od katerih je ena izstopila in se po polju odpravila peš čez mejo. K pajdašema se je vrnila po približno tridesetih do štiridesetih minutah, nato je trojica nameravala zapustiti kraj in se - kot v prejšnjih dneh - odpraviti po Dolu proti Tržiču. Policiсти so trojici, ki je ob pogledu na agente odvrgla nekaj celofanskih zavirk iz avtomobila, prepričili odhod. Na kvesturi so ugotovili istovetnost voznika in potnikov; šlo je za 29-letnega P.M. iz Fiumicella ter za 21-letnega G.M. in 27-letnega B.M. iz Červinjana. Policisti so ugotovili, da se je čez mejo odpravil P.M., v Italijo pa se je vrnil s po tremi grammi heroina. Njegova prijatelj sta ga čakala v avtomobilu, nato pa so se skupaj odpravili proti domu. V celofanskih zavirkah, ki so jih mladeniči odvrigli ob pogledu na policijo, so bili trije grammi heroina in en gram kokaina. Policiisti so P.M. aretirali zaradi uvažanja in posesti nedovoljenih opojnih substanc, na sojenje pa čaka v goriškem zaporu. Agenti goriške kvesture vodijo preiskavo v sodelovanju z novogoriškimi policisti, da bi ugotovili identiteto razpečevalca.

GORICA - Prijeli 28-letnega Slovence

V bar z nožem

Motil je goste in grozil lastniku lokalov ob Verdijevem gledališču

Ko je vstopil v kavarno v mestnem središču, v kateri je sedelo veliko gostov, je s seboj imel nož in še drugi oster predmet. Naročil si je pivo, nato pa je začel nadlegovati prisotne. Iz rane na roki je izgubljal kri in s tem mazal tla lokalov, zato mu je lastnik rekkel, naj spije naročeno pičajo in odide. Pri tem je mladenič pobesnel in mu začel groziti, lastnik pa je nemudoma poklical policijo.

Dogodek se je pripetil včeraj dopoldne v kavarni Teatro pri Verdijevem gledališču v Gorici. Protagonist je bil 28-letni Slovenc, verjetno doma v občini Šempeter-Vrtojba, ki je že star znanec goriške policije. Telefon kvesture je včeraj že zazvonil ob 10.15. Klic je prihalil z območja Travnika. Policiji so sporočili, da se nekoliko agresiven mladenič potepa naokrog in nadleguje mimo-idoče. Osebje letečega oddelka goriške policije je pridrvelo na kraj, mlad moški pa je medtem že odšel. Slabih

petnajst minut kasneje so na sedežu kvesture prejeli nov telefonski klic. Tokrat je številko zavrtel lastnik kavarnice »Bar Teatro« ob Verdijevem gledališču. Mladenič je s Travnika dospel do tja, vstopil v lokal, se približal pultu in začel nadlegovati goste in lastnika. Naročil si je pivo, ker pa mu je krvavela roka in je mazal tla, mu je lastnik velel, naj izstopi iz kavarne. Po besedah prisotnega dekleta je Slovenec v tistem trenutku pobesnel. »Takole pa ne boš ravnal z mano, moraš me spoštovati,« je kričal 28-letnik in pokazal nož. Lastnik je poklical policijo, ki je tako posredovala na kraju, prijela mladeniča in ga odpeljala na goriško kvesturo. Agenti so takoj ugotovili, da so z mladeničem že imeli opravka zaradi nasilnega ravnanja. Včeraj je poleg noža nosil s seboj še en oster predmet, s katerim bi lahko bil nevaren, zaradi tega pa ga je policija prijavila. (Ale)

ŠTMAVER - Pogovor z Jordanom Fighelijem, agronomom in predsednikom KD Sabotin

O vinogradništvu v Brdih, nepredvidljivi industriji brez strehe

Med mladimi se veča zanimanje za kakovostna vina - Vedno več je vinotek in specializiranih lokalov

Jordan Figheli, letnik 1954, je doma iz Štmavra. Z vinogradništvom se ukvarja že celih trideset let. Predanost svojemu poklicu ga je pripeljala do dveh izmed najslavnejših kleti v Italiji. To sta Tenuta Villanova iz Villanove pri Fari in Villa Russiz pri Koprivnem, kjer je danes zaposlen kot agronom. Že vrsto let je obenem predsednik štmavrskega kulturnega društva Sabotin. Zaprosili smo ga za krajši pogovor, v katerem nam je razkril svoj osebni pogled na preteklost in prihodnost vinogradništva v Brdih.

Kako gledate danes na vašo prehajeno poklicno pot in kaj se je danes v vinogradništvu spremenilo v primerjavi s preteklostjo?

Meni je ta poklic všeč, človek se ga težko naveliča. Vsako leto je pred tabo nekaj novega in ni letine v vina, ki bi bila enaka prejšnjem. Naravi pa ni mogoče učavati. Takoj po opravljenem študiju na kmetijski šoli v Venetu in po dvoletnem tečaju vinogradništva, ki ga je priredila Videmska univerza, sem se zaposlil v kmetijskem podjetju Tenuta Villanova, kjer sem kmalu prevzel vlogo agronoma. Že vrsto let vodim organizacijo dela v vinogradu in vsa opravila, ki so s tem povezana, od načrtovanja časa škropljenja ter nadzorovanja temperature in količine padavin do kontrole in preprečevanja morebitnih bolezni trte. Dovolim si reči, da se je vinogradništvo tu pri nas v zadnjih desetletjih skorajda radikalno spremenilo. S prehodom načina sajenja in gojenja trte iz tako imenovane tehnike proste vzgoje na metodo Gujot je usmeritev iz splošnega iskanja količine na iskanje kakovosti očitna. Opaziti je tudi vse večjo pozornost do naših avtohtonih vinskih sort, kot so rebula, malvazija in tokaj, ki zrcalijo svoje izvorno ozemlje, v katerem imenito uspevajo.

Pred kratkim ste iz podjetja Tenuta Villanova prešli v klet Villa Russiz. Zakaj?

Razlike so pravzaprav minimalne. Obe firmi slovita po izredni kakovosti in bogati zgodovini lastnih proizvodov. Posmislimo samo na to, da so dobrošen del površin kmetije Tenuta Villanova pred približno petsto leti grofje Strassoldo prevzeli od ogleskih patriarhov. Bila je tudi ena od prvih firm, ki je začela svoj pridelek stekleničiti in ob vinu proizvajati šampanjec in destilate. Morda je v Villa Russiz poudarek na iskanju kakovosti močnejši tudi zato, ker se vinograđi nahajajo v celoti na gričevnatem svetu in ne v ravni. O njeni uspešnosti nam pričajo tudi številna najvišja priznanja, ki

Jordan Figheli ima za sabo 30-letno izkušnjo na področju vinogradništva

FOTO VS

jih je prejela za svoja vina, saj se uvršča med prvih deset kleti v Italiji. Podjetje odigrava obenem hvalevredno socialno vlogo, saj gre dobrošen del dobička zavodu Istituto Adele Cerutti - Azienda agricola Villa Russiz, ki skrbi za prizadete oroke.

Sodišče Evropske skupnosti je po številnih vloženih prizivih zoper sodbe o homonimnosti z madžarskim po-reklom Tokaj dokončno odločilo, da morajo slovensko ime tokaj in italijsko ime »Tocai Friulano« dokončno odstraniti s steklenic, čeprav je ta pri nas povsem avtohtona sorta grozdja. Kaj menite o tej aferi, ki že dalj časa bu-ri duhove?

Če so se na slovenski strani Brd z določenimi evropskimi direktivami spriznili in pridelek grozdja tokaj trgatve 2005 že preimenovali najprej v točaj in nato v sauvinjonas, ker ima tam pridelevo vino rabel priokus po sauvinjonu, se na italijski strani Brd še vedno borijo za ohranitev imena »Tocai Friulano«. Večko dela je bilo pri tem storjenega s strani pristojnih na deželni upravi, a po mojem mnenju prepozno. Letošnja letina tokaja bo kljub vsemu morda preimenovana v Furlan ali Friulano. Sicer velja, da je madžarsko vino iz enološkega zornega kota nekaj povsem različnega. Je proizvedeno na drugačen način in spada v skupino sladkih vin, mešanico različnih sort, ki uspevajo na madžarskem vino-

rodnem okolišu Tokaj. Menim pa, da je bila afera velika promocija za naš tokaj.

Spomladni so ravno v prostorih Ville Russiz predstavili novo črno vi-no Neri Furlan, ki se rojeva iz avtoh-tone sorte grozdja refošk z redečim pe-cljem. V prihodnje pa pričakujemo še Blanc Furlan za sorto tokaj. Bosta ti dve vini dalji ponovnega zagona vino-gradništvu na italijski strani Brd?

Gre za krst dveh dragocenih reprezentančnih vin, proizvedenih v izredno nizkih količinah, ki bodo postala predstavniki prapor dežele FJK, saj ju bodo delili med uradnimi institucionalnimi srečanjem kot reprezentančno darilo. Za to pobudo, ki je nastala na deželni ravni, je pomembno predvsem to, da bosta obe proizvedeni vini optimalno predstavljali svoje ozemlje in naše avtohtone vinske trte.

So smernice dežele FJK na po-dročju vinogradništva zadovoljive?

Kmetijstvo dežele FJK ne sloni le na vinogradništvu, prisotne so tudi druge kulture, kot so na primer sadje in žitarice. Morda je bilo v preteklosti premalo načrtovanja in usklajevanja z razvijanjem vseh teh različnih kmetijskih sektorjev. Država in druge institucije vinogradniškom pridejo na roko, te pomoči pa ni nikdar dovolj. Ravnokar se izteka velik del subvencij, ki so jih vinogradniki lahko črpali iz evropskih skladov, saj bodo ti v prihodnje namenjeni le novim državam

članicam Evropske unije. Zavedati se moramo, da je vinogradništvo industrija brez strehe: grozje potrgaš, plačilo za trud pa bo prej še čez leto ali dve.

Le nekaj kilometrov od nas se na Dobrovem nahaja Vinska klet Go-riška Brda, ki je bila zgrajena leta 1957. Le-ta je v veliki meri vplivala na raz-voj gospodarstva v Brdih in je danes v stodostotni lasti zadružnikov. Čez ne-kaj mesecev bo meja dokončno izgi-nila. Katere možnosti se tukajšnjim vi-nogradnikom odpirajo v prihodnosti?

Klet je na koncu petdesetih let dobesedno rešila slovensko stran Brd. Bili so časi, ko današnje tehnologije še ni bilo in tudi ne znanja o kvalitetnem pridelovanju grozja. Danes so se stvari spremene, tudi manjši proizvajalec si lahko privoči agronoma ali enologa in se sam preizkusni ne samo v gojenju trt, kot je veljalo predvsem nekoč, a tudi v proizvodnji kvalitetnega vina. Vse več mladih se posveča delu v kleti. To po mojem krepiti individualizem, kar ni za tako majhno območje kot so celotna Brda (koma 3.500 hektarjev) ravno najbolj spodbudno. Danes so razlike med italijsko in slovensko stranjo Brd še vedno opazne predvsem na področju zakonodaje in birokracije. Prepričan sem, da je to le prehodno obdobje in da bodo čez nekaj let pogoji na obeh straneh Brd povsem enako.

Govori se, da bo letosnja trgatev edinstvena. Fitopatologi in strokovnjaki, ki nadzorujejo zdravstveno stanje trt, so splošnega mnenja, da bo le-tošnja zelo zgodnja.

To, da bo letosnja trgatev zgodnja, povsem drži. Ciklus od spomladanskega brstena do cvetenja in od zorenja do trgatve je ostal povsem nespremenjen. Za nekaj dni se je celo podaljšal: iz povprečnih 150 je prešel na več kot 158 dni, toda se je časovno prej pričel. Razloge gre iskati v letosnji mili zimi. Trte so drugače v dobrem stanju, škodljivcev je bilo veliko manj kot v prejšnjih letih tako, da bo letosnja trgatev nadvise obetavna.

Praviloma je za kozarc kvalitet-nega vina treba na široko odpreti de-narnico, kar pomeni, da je kvalitetno vino namenjeno le določenim nišam. Kašen odnos imajo danes mladi do vi-na?

Opažam, da se med mladino po-večuje zanimanje predvsem za kakovostno vino. To nam potrebuje številne vi-noteke in specializirani lokalni, v katerih si mladi pridobivajo vinsko kulturo.

Vanja Sossou

Pred 62. leti atomski bombi

Čustva o miru in sožitju prav go-tovo sodita med najvišje vredno-te sodobnega časa in ravno v slednji okvir je vključena tudi letošnja že tradicionalna mirovna pobuda »Minuta razmisleka oz. volja po miru«, ki bo na sporedu jutri, 6. avgusta, ob 21. uri na skupnem trgu obec Gorice. Srečanje želi biti spomin in opomin na 6. in 9. avgusta 1945, ko sta v japonskih mestih Hirošima in Nagasaki eksplodirali prvi atomski bombi. Manifestacijo prirejajo skupnost Arco-baleno iz Gorice, kulturna zadružna Maja, Oder 90 in Kulturni dom iz Gorice. Pokrovitelji pobude so deželno odborništvo za kulturo, goriška občina in pokrajina, Fundacija Goriške hraničnice in SKGZ. Ob tem je v okviru pobude v galeriji Kulturnega doma v Gorici do 31. avgusta (od pondeljka do petka med 9. in 13. uro) na ogled razstava »Sonce miru 2007«, ki je letos posvečena otrokom iz favel Ria de Janeira ter vsem otrokom, prizadetim v raznih vojnih morijah. Pobuda je tudi eden izmed členov dolge verige mirovnih in so-lidarnostnih akcij, ki se skozi celo leto zvrstijo v goriškem Kulturnem domu pod naslovom »Vsi dru-gačni, vsi enakopravni«.

Avto se je prevrnil

V petek okoli 14.15 je 41-letna voznica osebnega avtomobila z ne-prilagojeno hitrostjo vozila po ce-sti preko Pristave iz Rožne doline proti Novi Gorici. Ko se je začela spuščati jo je v levem ovinku zaneslo, tako da je trčila v brezino, nato pa se je avto prevrnil na bok. Voznica in otrok, ki se je peljal kot potnik v vozilu, sta bila lažje poškodovana.

Iščejo voznika za šolabus

Na pokrajinskem uradu za delo v ulici Alfieri v Gorici bodo jutri in po-jutrišnjem, 6. in 7. avgusta, zbi-rali prijave za nadaljnje selekcije za mesto specializiranega delavca-voznika šolabusa. Pogodba bo za nedolžen čas s polnim delovnim urnikom. Zahtevajo nižešolsko izobrazbo, ob tem pa kandidati morajo imeti vozniško dovoljenje D-E-CAP.

Semaforji na Majnicah

Na državni cesti med Gorico in Gradiščem bosta jutri na Majnicah začela delovati semaforja. Prvega so namestili na križišču z ulico Mochetta, drugega, na katerem se bo rdeča luč prizigala le ob pri-hodu avtomobilov, ki bodo vozili s hitrostjo nad 50 kilometrov na uro, pa v središču mestne četrti Madonina.

SPDG - Četrta sezona Kekčeve poti se uspešno nadaljuje

Osvojili so Karnijske Alpe

Kekci se v nedeljo odpravljajo na krožno pot okoli hriba Robon nad Nevejskim sedлом

diščna točka bo veliko parkirišče pod žičnico na Nevejskem sedlu, kjer bo tudi zbirališče za izletnike ob 8. zjutraj. Ker je v bližini tudi adrenalinski park, so se pri planinskem društvu odločili tudi za dnevno varianto, tako da se bodo interesenti lahko podali v to lepo središče pod Kaninskim pogorjem

že v soboto, s startom ob 12.30 iz Gorice - parkirišče pri Rdeči hiši. V popoldanskih urah bodo imeli tako otroci, lahko pa tudi starši, možnost se preizkusiti v raznih spretnostnih veščinah v adrenalinskem parku. Podrobnejše informacije v večernih urah Dino Paulin 333-1581015 in Marko Lutman 0481-882328. (ml)

JAMLJE - ŠKD Kremenjak

Mladinsko dejavnost želijo še dodatno okrepiti

Mladinsko dejavnost želijo še dodatno okrepiti, jameljskemu športno-kultu-nemu društu Kremenjak pa so posebno v ponos glasbeni in plesni tečaji, pri katerih sodeluje veliko domačinov in tudi otrok iz sosednjih vasi. Da bi potegnili črto nad opravljenimi dejavnostmi in da bi se po-govorili o novih pobudah, so se odborniki in člani društva zbrali pred nekaj tedni na 15. rednem občnem zboru, ki je zara-di vzdrževalnih del na električnem omrežju večnamenskega centra potekalo v vaški gostilni Pahor. V svojem poročilu je predsednica Bruna Visintin spregovorila o številnih izpeljanih pobudah, med katerimi zahtevajo največ truda plesni in glasbeni tečaji, ki potekajo čez vse leto in večnamenskem centru. Po besedah Visintinove so bili posebno uspešni tečaji glasbenih šol in diatonične harmonike pod vodstvom Andreja Gropajca, pozitivno pa je bilo tu- di delovanje otroške in mladinske plesne skupine, ki vodi Jelka Bogatec. Na številnih prireditvah se je zelo dobro odrezal tudi društveni otroški pevski zbor pod vodstvom Ivane Sullini, katerega obstoj pa

je za naslednjo sezono pod vprašajem, saj imajo težave s prisotnostjo mladih pevk na vajah in nastopih. Visintinova je izposta-vila plodno sodelovanje s sekcijsko VZPI-ANPI Dol-Jamlje, spregovorila pa je tudi o težavah z organizacijo frajtonarskega sre-čanja Diaton, saj bo večnamenski center po vsej verjetnosti zaprt do septembra.

Na občnem zboru sta zatem podali blagajniško poročilo Elisa Antoni, tajniško pa Martina Pahor. Med razpravo so spregovorili o težavah, ki jih je sicer v svojem poročilu omenila tudi predsednica Vi-sintinova. V društvu bi želeli okrepliti od-borniške vrste, sploh pa si prizadevajo, da bi člani - na občnem zboru jih ni bilo ravnovo - aktivnejše sodelovali pri društvu delovanju. Ob tem potrebujejo zlasti nekoga, ki bi opravljal blagajniško de-lo. Med pomembnimi projekti, ki jih uresničujejo, je izgradnja športnega igrišča, ki je zaradi finančnih težav še nedokončano, sicer pa v društvu iščejo sredstva, da bi čim prej zaključili gradbena dela in omogočili otrokom - in odraslim - igranje odbojke in košarko na novi plošči.

PEVMA - Zasedal krajevni svet za Pevmo, Štmaver in Oslavje

Cesta skozi Pušče je potrebna obnove

Po padcu Schengenske meje bo postala najblžja pot za v Goriška Brda

Pred dnevi je v Pevmi zasedal krajevni svet. V obravnavi se je znašlo kar nekaj točk, ki zadevajo vprašanja vasi na desnem bregu Soče. Tako so svetniki sklenili opozoriti pristojne oblasti, da se je na kopališču v Štmavru iznenada pojavil močnejši izvir vode, ki poplavila nižje predele počivališča rajnih. Na pristojne službe bo svet tudi nabolj prošnjo za čimprejšnja popravila na cesti skozi Pušče, ki je zaradi usada postala glavna pot za Štmaver. Z uvedbo Schengenskega režima bo ta cesta postala veliko bolj prometna, saj bo predstavljal najblžjo pot do Gorice za dober del Goriških Brd. Nujnih ureditvenih del s primernimi odtoki za deževnikom, potrebuje tudi trg pred oslavsko kostnico.

Veliko vprašanj je še nerešenih in se vlečejo že vrsto let, tako da so nekateri svetniki predlagali, da bi moral krajevni svet biti bolj

LOVRENC
PERSOGGLIA
BUMBACA

odločen in vztrajen pri svojih zahtevah. Eno takih nerešenih vprašanj je tudi vodovod na koti 188 na Oslavju, ki še vedno spominja na gradbišče, čeprav je bilo že pred leti rečeno, da so dela v zaključni fazi. Kljub zagotovilom pa vodovod še vedno ne deluje tako, kot bi moral. Svetniki so se pogovarjali tudi o zapuščeni cesti skozi Grojno na Oslavje, ki bi po mnenju prisotnih lahko postala zanimiva kot kolesarska proga. (vip)

Krajevni svet se je dotaknil tudi vprašanj, na katera so opozorili nekatere občani. Gre za nekatere slabo urejene stranske ceste na Oslavju, ob tem pa tudi za že »staro pobožno željo« Oslavcev, da bi tudi v to vas pripeljali metan. Že pred dvajsetimi leti so na Oslavju zbrali okoli 80 podpisov za metamizacijo vasi, njihove zahteve pa še vedno niso bile uslušane. Kot na vsaki seji je ena od točk bila namejena gradnji športnega igrišča v Pevmi. Delegacija krajevnega sveta se je pred dnevi mudila na pristojnih uradih na občini, kjer je prejela zagotovila, da so se stvari vendar premaknile in da bi moral kmalu steči postopek za start zaključnih del na objektu. Svetniki so tudi z veseljem vzeli na znanje novico, da se sanacijksa dela na usadu v Štmavru bližajo koncu, tako da bi morala biti glavna cesta v vas kmalu odprta. (vip)

GABRJE - Drugi nočni spust po Vipavi kulturnega društva Skala

Svežina in zabava na reki

Približno trideset domačinov vseh starosti se je pobude udeležilo z gumenjaki, kajaki in čolnom

Člani kulturnega društva Skala iz Gabrij so vročino zadnjih julijskih dni potešili z nočnim spustom po Vipavi. Pobuda je prvič potekala prejšnje poletje, letos pa so se Gabrci odločili, da jo ponovijo. Tudi druga izvedba je po besedah organizatorjev odlično uspela: navdušenja in dobre volje seveda ni manjkalo, v primerjavi s prvim spustom pa je letošnji privabil še večje število udeležencev.

Predstavnikov društva, prijateljev in veselih otrok je bilo približno trideset, med njimi pa je bil tudi odbojkar Matej Cernic, ki se je ravno v tistih dneh mudil v rodni vasi. Vrsta barvnih kajakov, gumenjakov in leseni čolni so startali pred mrakom iz gornjih Gabrij. Drug za drugim so se spustili po mirni in nizki vodi reke Vipave. Višina vode je primerna tudi za male čolnarje, ki so se po gumnemu podali na reko. Vesela druščina je vesla približno eno uro, z baklami v rokah pa je nato pristala pri kmetiji Pičanovih. Tu je bila na vrsti družabnost, ki je trajala dolgo v noč. (Ale)

Razposajeni Gabrci med nočnim spustom po Vipavi

FOTO E.S.

REZIJA

Našli truplo pogrešanega Goričana

Na dnu globokega prepada pod sedlom Karnica v dolini Rezije so včeraj našli truplo Giampaola Bosia, 66-letnega Goričana, ki so ga pogrešali od četrtega, ko se je sam odpravil pobirat gozdne sadeže. Truplo, ki so ga prepeljali v dolino s helikopterjem, so odkrili gorski reševalci kluba CAI, finančni stražniki in osebje civilne zaščite, ki so pogrešanega iskali dva dni. Z obdukcijo bodo ugotovili, ali je Bosio umrl za posledici slabosti, ali pa mu je bil usoden zdrs na stezi, spolzki zaradi dežja iz prejšnjih dni.

Bosio je bil upokojenec, sicer pa je bil dolga leta zaposlen v goriški bolnišnici, kjer je delala tudi njegova žena Anna Martini. Ker je bila le-ta po rodu z Liščaca, sta se skupaj večkrat odpravljala v Rezijo, kjer se je moški rad sprehabal po okoliških gozdovih in planinah.

PRIMORSKA

Preklicali požarno ogroženost

Uprava za zaščito in reševanje je preklicala razglas velike požarne ogroženosti naravnega okolja na območju občin Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna, Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina, Komen, Vipava, Ajdovščina, Nova Gorica, Kanal, Brda, Mirren-Kostanjevica, Renče-Vogrško in Šempeter-Vrtojba. Še vedno pa je razglašena velika požarna ogroženost naravnega okolja v občinah Izola, Koper in Piran, poudarjajo na upravi. Zato so inšpekcija za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, gozdarska in kmetijska inšpekcija ter policija na območjih, kjer je ukinjena velika požarna ogroženost naravnega okolja, z včerajšnjim dnem prenehale izvajati poostreni nadzor nad naravnim okoljem, so še sporočili iz uprave za zaščito in reševanje. (sta)

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalki:

GORICA
AGIP - Ul. Crispi 14
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
SHELL - Ul. Aquileia 20
ESSO - Ul. Trieste 106

FARA
ERG - Ul. Gorizia 109

MEDEA
ESSO - Most na Birši, na državni cesti 305 km 3+

TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis 61
AGIP - Ul. S. Polo
TAMOIL - Drev. Cosulich 21

ŠKOCJAN
ESSO - Državna cesta 14 (Pieris)

KRMIN
TAMOIL - Državna cesta 56 km 21

FOLJAN
IP - Ul. III Armata 58

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MEDEOT-GABBI (PRI MOSTU), ul. don Bosco 175, tel. 0481-32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, ul. E. Toti 52, tel. 0481-410701.

Kino

GORICA
KINEMAX: zaprto.
CORSO: zaprto.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.20 »Harry Potter e l'Ordine della Fenice«.
Dvorana 2: 18.00 - 20.15 - 22.15 »The protector«.
Dvorana 3: 17.45 - 20.10 - 22.10 »Fearless«.
Dvorana 4: 17.40 - 20.00 - 22.20 »Le vite degli altri«.
Dvorana 5: 17.50 - 20.15 - 22.10 »Havoc - Fuori controllo«.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da so v prostorih pokrajinskega šolskega urada v Gorici objavljene dokončne pokrajinske lestvice učnega osebja.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da bo podeljevanje letnih suplenc za učno osebje slovenskih šol vseh vrst in stopenj v ponedeljek, 27. avgusta, ob 9. uri v prostorih DIZ Trubar-Gregorčič. Razpoložljiva mesta bodo objavljena 24 ur prej na oglašni deski omenjene šole ter Pokrajinskega šolskega urada v Gorici.

Izleti

KRUT prireja skupinsko bivanje v Šmarjeških toplicah in v Dobrni od 26. avgusta do 4. septembra; informacije in vpisovanje na se-dežu krožka, korzo Verdi 51 int. v Gorici, tel. 0481-530927.

PD ŠTANDREŽ prireja od 6. do 9. septembra štiridnevni avtobusni izlet v Novi Sad, Beograd in Šumadijo; informacije in vpisovanje na tel. 0481-20678 (Božo). Ker je potreben potni list, organizatorji izleta pozivajo intereseante naj pohitijo s prijavo.

SPDG organizira v nedeljo, 12. avgusta, v okviru Kekčeve poti krožno pot okoli sedla Robon nad Nevejskim sedlom. Zbirališče ob 8. uri na parkirišču na Nevejskem sedlu. Za interesente bo moral odhod ze v soboto, 11. avgusta, ob 12.30 s parkirišča pri Rdeči hiši in obiskom adrenalskega parka na Nevejskem sedlu ter prenočitvijo. Informacije: Dino Paulin (333.1581015) in Marko Lutman (0481.882328) v večernih urah.

UPOKOJENCI DOBERDOB organizirajo enodnevni izlet v soboto, 1. septembra, na Goli otok; informacije in vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Peric (tel. 0481-78000) in pri Milošu (tel. 0481-78121) do 15. avgusta.

Obvestila

ATER goriške pokrajine obvešča, da bodo uradi na korzu Italia 116 v Gorici zaprti 13. in 14. avgusta.

DRUŽBA se dobi danes na 13. uri.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo v mesecu avgustu društveni sedež na Korzu Verdi 51/int. v Gorici zaprt.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško vabi svoje člane na tradicionalno srečanje Društev upokojencev Primorske, ki bo v soboto, 25. avgusta, pri starem gradu v Vipolžah v Goriških Brdih od 10. ure dalje. Prevoz z lastnimi sredstvi. Obvezna prijava do 20. avgusta na tel. 0481-390688.

NAROČNIKOM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

040-7786331
vsak dan od 12. do 16. ure ali
0481-533382
v dopoldanskih urah.

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE obvešča, da bodo uradi zaprti od 9. do 22. avgusta.

MLADINSKI DOM obvešča, da bodo uradi zaprti do petka, 31. avgusta. Informacije lahko dobite na tel. št. 0481-536455 v jutranjih urah. V ponedeljek, 3. septembra, se bo dejavnost pričela ob 8.30 s pripravo petošolcev na vstop v srednjo šolo.

OBČINA DOBERDOB sporoča, da bodo v mesecu avgustu v popoldanskih urah anagrafski, davčni urad in tajništvo zaprti.

OBČINSKA KNJIŽNICA IN DOBERDOB bo začetka šolskega leta odprtja po poletnem urniku: ob ponedeljkih med 14. in 17. uro in ob sredah med 9. in 12. uro.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Doberdobu bo zaprta do 13. avgusta.

OVER NIGHT - Goriška pokrajina nudi vsako soboto brezplačni avtobusni prevoz do zavabišč in nočnih lokalov. Odhod avtobusov: Gorica - Rdeča hiša 21.50, Travnik 21.55; Tržič - ul. Pocar 22.10, 22.20, 23.10, 23.15, ul. Valentinis-Gaslini 22.20, 22.30, 23.20, 23.25; Sesljan - morje 22.35, 22.45, 23.35, 23.40. Vrnitve: Sesljan - morje 1.10, 2.10, 3.10, 4.10; Tržič - ul. Valentinis-Gaslini 1.25, 2.25, 3.25, 4.25, ul. Pocar 1.35, 2.35, 3.35, 4.35; Gorica - Travnik 3.00, 5.00, Rdeča hiša 3.05, 5.05; informacije na spletni strani www.aptgorizia.it ali na tel. 800-955957.

V GALERIJI DRŽAVNE KNJIŽNICE v Gorici bo še danes na ogled prodajna razstava dragocenih grafik, knjig in zemljevidov StampAntica 2007.

ŠAGRA SV. ROKA bo v Podturnu do 16. avgusta; drevi in v četrtek, 16. avgusta, tomboli.

GLASBENA MATICA GORICA sporoča, da bodo uradi zaprti do 17. avgusta. Od 20. avgusta bo tajništvo odprto od 10. do 12. ure za vpisovanja ter za prijave na poleno delavnico, ki bo potekala v Doberdobu od 27. do 31. avgusta. Informacije na tel. št. 081-531508 od 10. do 12. ure.

Prireditve

CENTER GRADINA V DOBERDOB: v ponedeljek, 6. avgusta, ob 21. uri film »Saturno contro».

»MONFALCONE ESTATE« v organizaciji občine Tržič: še danes (Občinska galerija sodobne umetnosti na trgu Cavour) »On-de Mediterranean« med 20. in 23. uro fotografска razstava Stefana Grazianija in video razstava italijanskih umetnikov z naslovom Albedo; v ponedeljek, 6. avgusta, (trg Falcone e Borsellino) ob 21. uri film »Il colore della libertà« (ob slabem vremenu naslednjega dne); četrtek, 9. avgusta, (trg v Panzanu) ob 21. uri film »Giù per il tubo« (ob slabem vremenu na slednjega dne).

V PARKU CORONINI v Gorici bo v sodelovanju z združenjem Intermusica v sredo, 8. avgusta, ob 18. uri koncert z naslovom Glasbe in legende iz Prage; informacije na tel. 0481-533485.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Alda Tabaja darujeta Ani in Venče Tabaj 30 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

EMISFERO
IPER MERCATO

**DANES
ODPRTO
OD 9.30
DO 20.00**

**PRESENETLJIVE
PONUDBE**

samo danes, 5. avgusta

5,90
11.424 lir

Orade
300/400 g
5,90 € / kg

**Sadni sok
DERBY BLUE**
več okusov
200x3 ml

0,89
1.723 lir

3,90
7.551 lir

**Ekstradeviško
oljčno olje
COLOMBARA**
1.000 ml

0,79
1.530 lir

**Pivo
PERONI**
66 cl

3,90
7.551 lir

**50 ledenič
svec
Freddy
SEMIGEL**
več okusov
3.500 g

**Stenska klimatska
naprava GRAETZ**
model DG12, moč 12000 BTU,
toplota črpalka, plin R407,
rotacijski kompresor,
funkcija razvlaževanja,
daljinski upravljalcev

149,00
288.504 lir

BARVNI 27" LCD TELEVIZOR LG

mod. 27LC2R
HD READY-HDMI
Ločljivost 1366x768
Svetilnost 500cd/m²
Kontrastno
razmerje 1000:1
Avdio Stereo, Teletekst

399,00
772.572 lir

499,00
966.199 lir

**BARVNI 32"
LCD
TELEVIZOR LG**
model 32LC2R
HD READY-HDMI
Ločljivost 1366x768
Svetilnost 500cd/m²
Kontrastno razmerje
1600:1
Vhodi PC, Avdio
Stereo HIFI surround max
Teletekst

19,90
38.532 lir

**Električna hladilna
torba POLO NORD**
25 litrov prostornine,
napajalnik za avtomobil je v dobavi

MONFALCONE/TRŽIČ, kraj San Polo, ul. Pocar

avtobus: proga 10 APT - Ulica S. Grado P.C. 19 - Tel. Hipermarket 0481/416740

Hipermarket
Emisfero

CRT Trieste
Bancomat

1500 parkirnih
mest

Okrepčevalnica
Bar

Razvijanje
filmov

Kinder garten
(vrtec)

NEDELJSKE

Znano je, da so poletni meseci vselej primeren čas za dobre odločitve. Javnost je nekoliko zaspala in dogajanja spremila z veliko odmognjenostjo, sicer pa je veliko ljudi na dopustu; tudi veliko novinarjev je na dopustu, parlamenti so običajno zaprti; vse to pa omogoča politikom, ki se spoprijemajo s kakim specifičnim problemom, da delajo v miru in nekoliko manj skrbijo za reakcije, tiste, ki lahko negativno vplivajo na kako vprašanje, dokler je še »vroc«. Navsezadnje tudi ni velike nevarnosti javnih manifestacij, saj je ljudstvo po plažah, nekoč je bilo drugače, ljudje so šli na ulice v najhujši pripeki, ampak tudi ljudstvo ni več tako, kakršno je bilo nekoč.

Za slovensko-hrvaške odnose sicer ni mogoče trditi, da bi šlo za novo temo. Za seboj si jo vlačimo že poldruge desetletje, z večjo ali manjšo vnemo, ampak ves ta čas je ta tema na pisalnih mizah voditeljev obeh držav; je predmet sporov, polemik, številnih poskusov rešitev, vendar doslej ni mogoče govoriti o kakih posebnih premikih.

Vendar velja poudariti, da obstaja potreba in želja, da se ta vprašanja rešijo.

Potreba je na dlani: Hrvaška se vključuje v Evropsko unijo in v prihodnjih letih so bo to vključevanje tudi konkretno. Slovenija s tem vključevanjem soglaša in njen interes je, da ga celo pospeši. S tem bo, med drugim, oddaljila schengensko mejo od svojih mej, odpravila dolge kolone na mejni prehodih s Hrvaško in normalizirala pretok med državama, obenem pa je sedanja mejna tudij zapreka za redno medsebojno gospodarsko poslovanje. Ko si se naučil poslovati v globaliziranem in integriranem zahodnoevropskem trgu, ti postane vsaka še obstoječa mejna ovira in strošek.

Potreba izhaja tudi iz dejstva, da znotraj Evropske unije res ne morejo obstajati mejni spori med članicami; za vstop Hrvaške v Evropsko unijo je torej bistvenega pomena, da reši mejna vprašanja s Slovenijo; pomembno pa bi bilo, da reši tudi ostala vprašanja, ki nedvomno ovirajo nemoteni razvoj odnosov med državama in njuno skupno nastopanje v evropskem integracijskem procesu.

In končno je potreba tudi posledica ustavne ureditve republike Slovenije. Sporazum o članstvu Hrvaške v Evropski uniji bo po podpisu postal pravnomočen, kadar ga bodo ratificirale države članice. Med temi je tudi Slovenija; slovenska ustava pa, v razliko od nekaterih drugih, na primer italijanske, ne prepoveduje referendumov o mednarodnih sporazumih. Možno je torej, da bi nasprotniki vstopa Hrvaške v EU zahtevali referendum v Sloveniji. Če so vprašanja odprta in je napetost velika, je možno, da referendum uspe, kar bi za daljši čas, zagotovo nekaj let, zakasnilo dejanski vstop Hrvaške v EU. To pa bi še bolj zaostrilo odnose med državama in iskanje rešitev bi bilo veliko težje: zaustaviti ljudstvo na barikadah, pa čeprav le v prenenem pomenu, je bilo vselej zelo težko.

Seveda lahko govorimo tudi o želji, čeprav slednje ni mogoče vsebinsko takoj opredeliti kot potreb. Vsekakor pa iz javnomenijske raziskave, ki jo je pred nedavnim objavilo slovensko zunanje ministrstvo, izhaja splošna želja, da se odnosi s Hrvaško izboljšajo. Slovenci so to vprašanje postavili na prvo mesto prioriteta. Seveda ne vem, kakšno je čutjenje med Hrvati; verjetno je odstotek tistih, ki postavljajo dobre odnose s Slovenijo na vrh prioriteta, nižji, kajti Hrvaška mora rešiti še kar nekaj vprašanj tudi s Srbijsko ter Bosno in Hercegovino. Tu igrajo pomembno vlogo emocije, ampak želja Hrvatov po dobrih odnosih s Slovenijo bi bila edina racionalna.

Recimo torej, da obstajata potreba

in želja po ureditvi slovensko-hrvaških odnosov, da je ta potreba obojestranska, čeprav večja na Hrvaškem, in da je obojestranska tudi želja, vendar večja v Sloveniji. Vprašanje zase pa je, kako to doseči.

Problemov v odnosih je kar nekaj. Če jih želimo bežno našteti, jih bomo našli štiri velike: dokončna določitev meje, predvsem na morju, ekološko ribolovna cona, ki jo je Hrvaška oklicala enostransko, vprašanje jedrske elektrarne v Krškem in vprašanje varčevalcev zagrebške podružnice Ljubljanske banke, tiste, ki so bili z osamosvojitvijo Slovenije prikrajšani za svoje prihranek.

V preteklosti je bilo kar nekaj poskusov, da bi ta vprašanja reševali, vsačko posebej. Vsi so spodelali. Zamisel, da bi poiskali celovito rešitev je bila torek v tem trenutku najboljša pot, če ne edina.

Da bo jasno, velikih premikov ne more biti in jih verjetno ne bo. Vendar je sedanji trenutek najboljši za dogovor:

Hrvaška in Slovenija se nagibata k volitvam, kar pomeni, da bi obema vladama mednarodni uspeh koristil.

Poleg tega ni zanemarlivo dejstvo, da je v obeh državah na vlasti desno-sredinska koalicija. Tega sporazuma ne more skleniti levica, lahko ga le desnica, ki ne tvega izpadov nacionalistične opozicije. To je bila pravzaprav slabost sporazuma Drnovšek – Račan: oba premiera sta se moraloo soočati z domačo desnico in to je bil eden izmed dejavnikov, ki je vplival na propad tistega sporazuma.

Karkoli se zgodi, zelo daleč od sporazuma Drnovšek – Račan ne bo mogče. Navsezadnje je bil ta sporazum premisljen in dorečen. Pričakovati odklone v korist ene strani in posledično na škodo druge je lahko samo plod nebrzdanega optimizma. Kdorkoli se bo lotil tega vprašanja, bo moral pač upoštevati vse, kar je bilo narejeno doslej. Gotovo pa je, da je sporazum možen samo, če obe strani nekaj popustita. Pri tem spo-

razumu namreč lahko ena stran pridobi samo tisto, kar druga stran izgubi. To je pač zakonitost teh pogajanj.

Seveda pa je ta zakonitost povezana z nevarnostjo, da bo tisti, ki bo dosegel sporazum, obtožen kot nekakšen izdajalec domovine. Vsem so znane občutljivosti v Sloveniji in še bolj na Hrvaškem, pa rečenice o nedotakljivosti domovine, o sveti zemlji in še lahko naštevali. To so parole preteklosti, vendar še vžgejo. Politiki obeh držav se jim lahko izognejo samo na en način, da namreč poverijo odločitev nekomu tretjemu in se nato tej odločitvi podredijo.

Seveda, gre za nekakšno loterijo, saj kupiš nekaj, česar ne poznaš in še zlasti ne veš, koliko boš plačal; vendar res ni videti izhoda iz slepe ulice, v katero so zašli slovensko-hrvaški odnosi. Slovenija je na to loterijo pristala; politika se je nekako zedinila, kar je navsezadnje dokaz velike zrelosti in odgovornosti. Tokrat je celotna operacija ostala tajna, dokler je bi-

lo to mogoče, in še sedaj lahko slišimo in beremo predvsem domneve in ne dejstev.

Drugače je s Hrvaško. Sredobezne sile so tam močnejše, pa tudi volitve so mnogo bližje. Pa vendar so najvišji hrvaški predstavniki, predvsem predsednik Mesić in premier Sanader, zastavili vse sile, da bi se odnosi premaknili z mrtve točke. Prav pride vse, tudi šport, ki je bil priložnost za srečanje Janeza Janše z obema. Navsezadnje zaseda šport v svetovni diplomaciji pomembno mesto, saj se menda vsi spominjam, da se je svet odpiral Kitajski z namiznim te-

nisom. To je velik izziv, za Hrvaško, za Slovenijo in tudi za Evropo. Normalizacija Balkana se ne začenja na Kosovu, kot mislijo nekateri, začenja se na slovensko-hrvaški meji, tam, do koder sega Evropa. V zadnjih letih je na stari celini prišlo do epohalnih sprememb, na tej meji pa je ostalo vse po starem. Zato je treba začeti tu.

OB ZADNJIH RAZVOJIH ODNOsov MED SLOVENIJO IN HRVAŠKO

Normalizacija Balkana se začenja na slovensko-hrvaški meji

BOJAN BREZIGAR

Naš super časopis

8. MAREC: PRAVLJICO NAM PRIPOVEDUJE UČITELJICA MERI OZBIĆ

MIMI IN PRSTNI ODTISI

»Mimi, Mimi, kje si Mimi? Pridi sem,« je poklicala Barbi mucko. Mimi je pristopicala iz svoje košare.

»Mama, mama, Mimi me že pozna. Šele nekaj dni je pri nas in me že uboga. Pridna Mimi. Sedaj bova zajtrkovali.«

Nalila ji je polno skledico toplega mleka. Tudi sama je sedla k zajtrku. Mlečna kava in piškoti so jo čakali na mizi. Pomakala je prvi pišket v kavo.

»Mijav, mrmjav!« se je oglasila Mimi in položila tačke na dekličino koleno. »Hočeš tudi ti? Dala jí je pišket. Hitro ga je pohrustala in se obližovala. »Dobro, a? Na še enega.« Tedaj se je oglasila mama: »Ne dajaj piškotov mački. Piškoti so sladki in sladkarije pokvarijo tudi mucam zobe. Za mucu je kruh dober.«

»Prav mama. Na, Mimi košček kruha. Prav imam, mama tudi kruh ji gre v slast.«

»Pohiti Barbi, sicer boš zaradi mačke še šolo zamudila!« jo je opozorila mama.

»Da mama, takoj grem.«

Nadela si je šolsko torbo na ramena in se poslovila: »Nasvidenje, mama. Pa, pa, Mimi. Mama pazi na mucko, da ne bo ušla.«

»Ne skribi, Barbi.«

V šoli je bilo tistega dne kar prijetno, ker so v Barbinem razredu imeli kar dve uri likovne vzgoje. Učiteljica je pokazala tehniko odtiskovanja. Učenci so tiskali s prsti, z zamaški, s krompirjem.

»To pa je res zabavno!« je vzkliknila Barbi. In tudi sošolci so bili navdušeni.

»Tako, otroci, danes ste spoznali tehniko odtiskovanja. Doma imate gotovo veliko reči, s katerimi lahko tiskate. Poskusite in mi jutri prinesite izdelke. Radovedna sem, kateri bo najbolj originalen,« je naročila učiteljica.

Po poti domov je Barbi na glas razmišljala, s čim bi lahko naredila res originalne odtise: »Kaj imam doma na razpolago? Krompir odpade, ker smo z njim tiskali že v šoli. Kamenčki? Mah, kaj pa prst?!?! Seveda, a ne moji, mucini!« se je domisnila. »Da, Mimi mi bo posodila tačke za odtise. To bo fin! Mama verjetno ne bo navdušena. Zdi se mi, da mora popoldne v mesto. Krasno! Sama bom doma.«

Barbi je med razmišljjanjem prispela domov: »Dober dan, mama.«

»Dober dan. Kako je bilo v šoli?« je odzdravila mama.

»Lepo. Danes smo pri likovni vzgoji tiskali in doma moramo še poskušati. Kaj praviš, s čim bi lahko tiskala, da bi bili odtisi čim bolj originalni?«

»No, lahko s krpo, z vato, z gobo, pa še sama si kaj izmisli.«

»Da, da mama!« se je namuznila deklica.

Mimi je pritekel k Barbinim nogam. Deklica jo je dvignila v naročje.

»O, Mimi, pridna Mimi. Kajne, da mi boš pomagala?«

»Barbi, jaz moram po kosilu takoj v mesto. Dokler ne pride očka, bodi lepo doma in nikomur ne odpiraj. In pazi, da ne bodo odtisi povsod,« je naročala mama, preden je odšla.

»Ne boj se, mama!« je obljudila Barbi.

»Sedaj grem,« je rekla mama. »Bodi pridna.«

»Bom, mama.«

Komaj se je Barbi prepričala, da je mama odšla, je vzkliknila: »Sedaj pa na delo.«

Na mizo je položila risalni papir in razvrstila lončke, v katere je vlija barve.

»Mimi, Mimi, pridi sem.«

Vzela je muco v naročje, previdno je prijela prednjo tačko, jo pomakala v rdečo barvo in jo odtisnila na papir.

»Tako, pridna Mimi, kako lep odtis.«

Nato je poskusila še z levo tačko, ki jo je skušala pomakati v modro barvo. Vendar pa Mimi ni bila preveč navdušena nad umetnostjo. »Pfff!« je zapihala, naježila dlako in ...hoh! Skočila čez lončke, v lončke, na mizo, na stol, s stola na tla... in za seboj puščala raznobarvne odtise.

»Ojoj, Mimi ustavi se, pridi sem!« jo je prosila Barbi.

Nič. Mimi je divjala po dnevnici in za sabo puščala odtise.

»Kaj bo zdaj? Mimi, Mimi,« jo je že v solzah klicala. A Mimi se je skrila pod omaro in ni hotela ven. Niti skodelica mleka, ki jo je Barbi ponujala, je ni pritegnila.

»Mimi, Mimi na mlekce, na piškotek!«

Tedaj je Barbi pogledala na okrog: »Moj bog, kakšna packarja. Kaj naj storim? Najprej moram očistiti mački tačke, sicer se bo packanje nadaljevalo.«

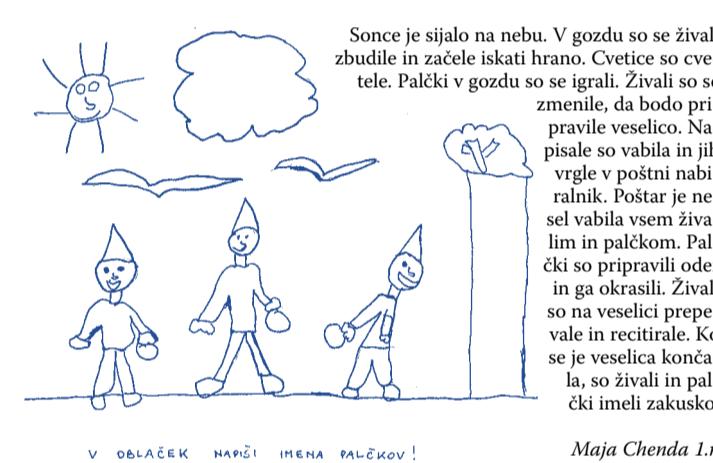
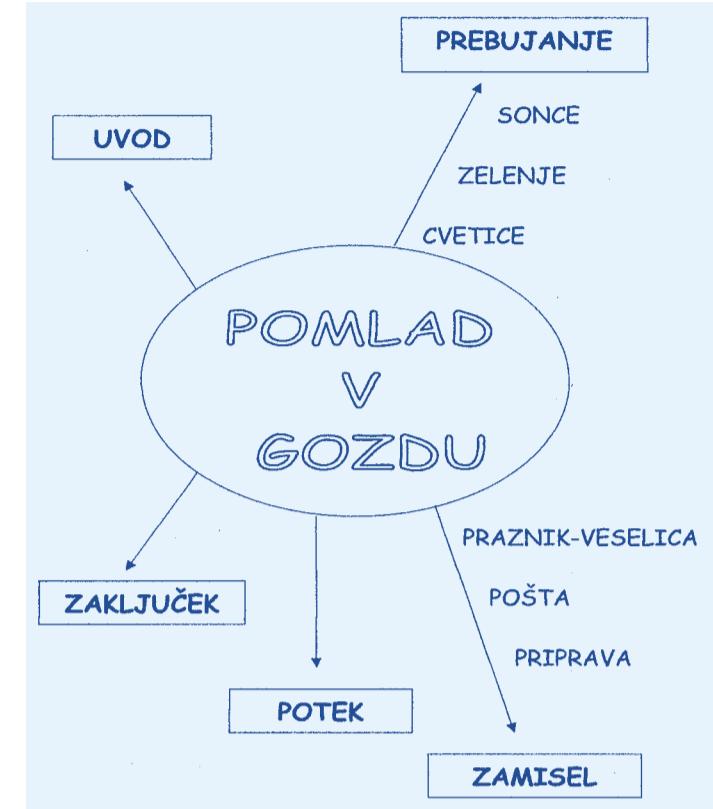
Poklenila je na tla in skušala zbezati mačko izpod omare. »Au, opraskala si mel!« je zastokala Barbi, se pognalila pod mizo, zgrabila mačko in jo izvlekla izpod omare. Začela jo je nagovarjati: »Pridna Mimi, pridi, sedaj bova umili tačke.« Verjetno se je tudi Mimi strinjala s tem in si pustila umiti tačke. »Oh, končno čista!« je vzkliknila deklica, jo položila v košaro in začela s čiščenjem ponesrečene tehnike odtiskovanja.

»Vendar pa je nekaj odtisov le pristalo na papirju...za domačo nalogo!«

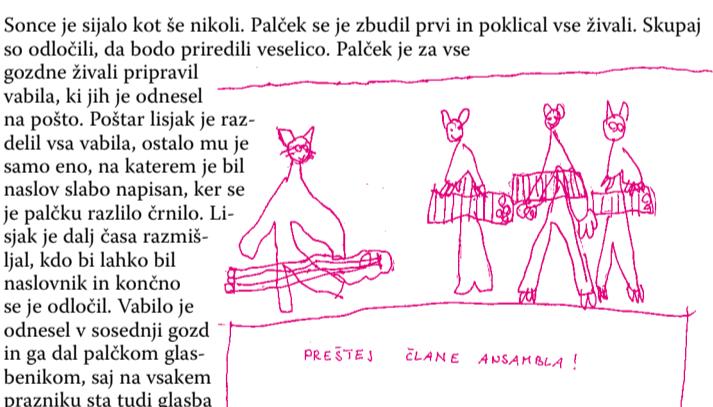
To pravljico je napisala uč. Meri Ozbić. Predlagala nam je, naj tudi mi poskusimo sestaviti pravljico s pomočjo miselnega vzorca, ki nam ga je napisala na tablo.

Spomladi se prebuja narava. Prvi se zbudi palček. Palček zbudi živali, da bi priredili veselico. Palček po pošti pošle vabila. Za glasbo poskrbijo živali. Črček nabrusi svoje nožice. Žolna začne tolči po deblu. Veverica prinese lešnike za bobne. Na dan veselice je lep topel pomladni dan.

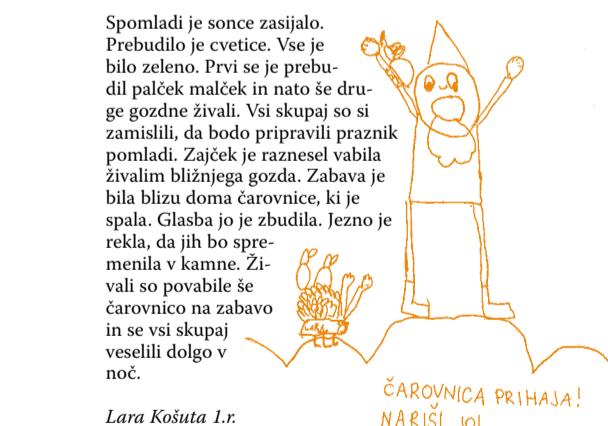
Jan Sedmak 1.r.

Maja Chenda 1.r.

Jan Hussu 2.r.

Lara Košuta 1.r.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Luka Nabergoi 2.r.

Sonce sije. Palček se zbudi prvi. Za njim vstanje ježek in pripravi hruške. Čebelice napadejo medveda, ki je ukradel med, ki so ga pripravile za praznik. Medved zbeži v brlog in pripravi sladko POBARVAJ! pičajo, ki ponudi čebelicam. Čebelice so vesele, zletijo medvedu na hrbet in skupaj gredo v gozd, kjer jih na veselem praznovanju čakajo vse gozdne živalice. Skupaj se zabavajo do jutra.

Andraž Štoka 1.r.

Polž nese pošto. Palček gre po drva. Lisička prinese hrano. Medved prinese stole. Metuljček poskrbi za pičajo, veverička pa prinese kozarce. Muca prinese ribo, jež jabolka in hruške. Palček prizge ogenj. Miška prinese sir, muca meso, pes gob je in medved med. Zvezcer prida pozneje, ker je doma iskal kitaro. Ko jo je končno dobil skrito pod posteljo, je zamenjal počeno struno in prilomastil na zabavišče. Tam je začeligrati. Brenkal je tako lepo, da so ga vse živalice poslušale dolgo v noč.

Aram Covarelli 2.r.

Na prvi pomladni dan se je sonček prebudil in postalje bolj toplo, travnik je zelenel in rožice razcvetale. In od tega trenutka daže je bil cel gozd vesel. In kot vsa narava tudi živali in palček so se prebudili. Zmenili so se, da bodo naredili veselico pri jami na hribu Nanos. Poštar je povabil vse gozdne živali in na vabilo napisal:

»POVABLJENI STE NA POMLAĐENO VESELICO, KI BO PRIJAMI NA HRIBU NANOS. NASTOPALA BO GODBA. ČAKA VAS OKUSNA HRANA IN LEP VELIK PARK. PRIČAKUJEMO VAS!! VESELICA BO JUTRI OB 12.30 (IN 45 SEKUND) NAGAJIVI PALČEK DAVID.«

Na Nanosu je bilo naslednjega dne vse živo in veselo. Čebelice so prinesle med in medvedki so se posladkali. Lisička in polž sta igrala na šah. Veverički, krtki, jazbec so plesali in ježek je pel. Ostale živali so se igrale v parku. Na veselici so se nasitili, napili in razveselili. To je bila najlepša pomladna veselica vseh časov.

Liam Visentin 3.r.

Sonček je prebudilo palčka in palček je prebudil živali. Bil je prvi dan pomlađi in palček je hotel praznovati med cvetamicami in zelenjem. Zamislil si je veselico in nanjo je povabil vse gozdne živali. Po pošti je posla va-

POBARVAJ! IGRAL, MED NISAM SE SKRVAJ! PALČEK DAVID.

Povabljeni ste na pomlađeno veselico, ki bo pri jami na hribu Nanos. Nastopala bo godba. Čaka vas okusna hrana in lep velik park. Pričakujemo vas!!! Veselica bo jutri ob 12.30 (in 45 sekund) Nagajivi palček David

PRESTEJ ČEBELE!

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi so bili zadovoljni. Naenkrat pa je čebelja pčila palčka v roko, ker ji je pobral poleno, kjer je imela čebeljak. To mu je tudi povedala. Zato se je palček opravil in ji vrnil hišico. Čebelica je bila vesela in mu je darovala lonček medu za veselico.

Palček zbudi živali. Zmenijo se, da bodo naredili veselico. Veselo so šli na delo. Lisička je vesela odnesla pošto drugim živalim. Medved je šel vesel iskat hrano za vse živali. Palček je šel po drva za leseno mizo. Vsi

TRST - Zgodovina slavnih in manj slavnih tržaških kopališč

Kje so se kopa

Na začetku 19. stoletja se je tušči v naših krajih kot drugod po avstrijski monarhiji začelo uveljavljati organizirano uživanje poletne svežine - Sommerfrische - in to tudi ob morju in v morju samem. V Trstu je sicer kopanje bilo prepovedano pred mestno obalo in na celotnem območju »med lazaretoma«, to je od starega lazareta nedaleč od Lanterne do novega v Rojanskem zalivu. Prva kopališča na Tržaščanom so zato nastala v zalivu pod Škedenjskim gričem, kjer je bila voda nizka in dno peščeno, in to območje

so pozneje zasuli za razvoj ladjedelnice in lesnega pristanišča, ter na prodnatih obalih pod Škorkljo, približno kjer je danes začetni del Miramarskega drevoreda pri železniški postaji. Okrog leta 1850 so uredili nova kopališča pri lazaretu sv. Terezije, to je v Rojanskem zalivu, ki ga že zdavnaj ni več, ker so ga zasuli najprej za razvoj železnice potem za pristanišče, ter pri Sv. Andreju. V drugi polovici 19. stoletja je nastalo več organiziranih kopališč. Tako so leta 1889 v Barkovljah odprli kopališče Excelsior, naslednje

leto pri Lanterni pa kopališče Fontana, ki so ga pozneje premaknili na zunanjost strani rta, ker so prejšnje območje zasuli, ko so zgradili končno postajo nove južne železnice pri Sv. Andreju; po priključitvi Trsta Italiji so kopališče preimenovali v Savoia in ga potem združili z Ausonio. Vedno na rtu Lanterne so na koncu 19. stoletja odprli ljudsko kopališče z duhovitim narečnim imenom Ciodin, ker ni bilo opremljeno s kabinami in je bilo treba prinesi žebelj, da se je lahko obesilo oblačila na deske. Ciodin oz.

žebliček je bil predhodnik današnjega kopališča Pedočin, edinega javnega kopališča v Evropi, kjer je plaža za moške in za ženske še vedno strogo ločena, in to z visokim zidom, kot je nekoč bilo v vseh kopališčih.

V Trstu so še nekatera nenavadeni kopališča, kot je na primer veriga Topolinov na območju Čedaza med Barkovljami in Miramarom, ali pa kopališče na valobranu pred starim pristaniščem, ki so ga pred kratkim obnovili - a o tem pozneje. Ena od tržaških posebnosti pa je pred skoraj sto leti utonila ne samo v pozabijo ampak dobesedno na dno morja. Gre za plavajoča kopališča.

Plavajoča kopališča

Ko so v prvih desetletjih 19. stoletja zlasti v severni Evropi uvedli hidroterapijo kot obliko zdravljenja v morski vodi, so v ta namen organizirali plavajoča strukture, ki so služile tudi za kopanje. Novost se kmalu razširila in uveljavila tudi v Trstu na morju pred mestno obalo. Prvo tržaško plavajoče kopališče je iz leta 1823 in so ga skoraj bahavo poimenovali Il Soglio di Nettuno - Neptunov sedež. Zasidrano je bilo pred nabrežjem takrat še novega lazareta pri Jožefinskem pomolu (danes pomol Venezia pri nekdajni veliki ribarnici). Pobudnik, Domenico D'Angeli, je predil nekakšen plavajoči ponton, na katerem je bila lesene kabine, dvorana za sprostitev, kavarna, dvorana za kadičce, akvarij z domaćimi ribami in razgledna terasa. Dostop do kopališča je zagotovljala lesena brv. Sredi strukture sta bila bazena, na dnu katerih je bila mreža, ki so jo lahko dvigali in nižali po okusu gostov, ki večinoma niso znali plavati. Poleg kopanja v morski vodi je Neptunov sedež nudil tudi možnost tople kopeli sladki in morski vodi. Novost je bila tako po-

membna za takratne čase, da je 13. junija 1832 kopališče obiskal sam cesar Franc I. in da so leta 1846 pri Kopru uredili podobno plavajoče kopališče »Il Figlio del Soglio di Nettuno«. Neptunov sedež so zaradi naraščajoče in uspešne konkurence večjih kopaliških struktur opustili v 50ih letih 19. stoletja.

Nekaj let po Neptunovem sedežu so v zalivu pri Lanternu let uredili novo kopališče na kolih za avstrijsko mornarico, leta 1839 pa so pred Velikim trgom zasidrali novo, večje plavajoče kopališče. Strukturo so po prvem lastniku poimenovali Bosaglija, kmalu pozneje pa so jo preimenovali Buchler po istoimenskem novem lastniku. Šlo je za ponton z leseno nadstrukturo, za gradnjo katerega so izkoristili tramovje in deske francoske frigate Danae, ki se je leta 1812 potopila pred Lanterno zaradi eksplozije smodnišnice. Kopališče je bilo zasidrano nedaleč od obale, vendar z razliko od Neptunovega sedeža ni bilo povezano z bryjo, pač pa so uvedli redno prevozno službo z barčico. V kratkem se je plavajoče kopališče uveljavilo, tudi ker so ga med opoldanskim premorom radi obiskovali trgovci in uradniki z bližnje Borze in drugih uradov, ki so na Buchlerju tudi kosili. Konec poletne sezone so plavajoče kopališče delno razstavili in ga spravili na varno v zaliv pri Lanterni. Temeljito so ga prestrukturirali leta 1898, plavajočemu kopališču Buchlerju pa je odklenkalo v noči od 14. na 15. junij 1911 - a tem pozneje.

Slovito kopališče Maria

Najuglednejše plavajoče kopališča struktura, ki je tudi upodobljena v številnih grafikah iz druge polovice 19. stoletja, je kopališče Maria. Zgradili so ga leta 1858 so z začetnim kapitalom 43.500 florintov in visoka

»Kopališče v pristnem tržaškem duhu. Podedovanje od Marije Terezije, uveljavljeno s prenovitvijo.« Geslo, s katerim se javnosti predstavlja prenovljeno kopališče na valobranu, je sicer nekoliko skregano z zgodovino - avstrijska cesarica je namreč umrla leta 1780, torej natanko sto let pred nastankom valobrana in skoraj pol drugo stoletje pred odprtjem prvega kopališča. V resnici je kopališče iz časov Franca Jožefa, netočnost pa je v Trstu običajna, saj smo vajeni, da se pravi vsemu, kar je staro, da je iz časov Marije Terezije... Vsekakor je vpliv preteklosti viden ne samo v kopališčki strukturi, pač pa tudi v nekaterih podrobnostih, kot je zaščitni znak s sidrom in krono, ki je na las podoben grbu mornarice dvoglave mornariske, ali pa bele in modre vodoravne črte na majhacu osebja kopališča, ki spominjajo na poletne monture avstroogrskih mornarjev.

Spol je na valobranu neobičajno ozračje, ki bi ga lahko opredelili kot relaksirano mešanico sloga Belle époque in sodobnega križarjenja. Valobran je namreč nekakšna posebna ladja, stalno zasidrana pred mestom, pravi direktor kopališča, Giovanni Maran iz Gradeža, kjer je dolgo let vodil glavno kopališče. Na tržaškem valobranu sicer ni peska, Maranu pa se ne toži, saj je tukajšnja struktura edinstvena in nudi nenavadno možnost kopanja sredi morja tik

pred glavnim mestnim nabrežjem. Razgled na ugledne palače na nabrežju, na mesto, na zelenje proti kraškemu robu in na obalo, ki se razteza proti Miramaru in naprej proti Devinu je res enkraten, kot je izreden pogled ob zatonu, ko se sonce zažari na morju, na drugi strani pa mestno dobesedno pozlati. In vse to samo nekaj minut prijetne plove v barčico daleč od strogega mestnega središča!

Dostop do kopališča, ki je odprt od 9. do 19. ure, zagotavlja povezava s čolnom, ki odpluje vsake deset minut od pomola Audace. Vstopnila sicer ni pocenit: 8 evrov za celodnevno kopanje, 3 evri za opoldanske ure od 12.30 do 15.30 in za večerne od 16. do 19. ure. Potem so dodatni stroški za ležalnik, za slačilnico, za sončnik in za druge storitve. Cena je torej visoka, je pa sorazmerna z visoko kakovostjo kopanja in sončenja na valobranu.

Visoka je bila tudi investicija za obnovitev strukture, ki je v zadnjih 50 let skoraj povsem razpadla. Pa ne samo to: pri prenovitvi so se morali držati strogih predpisov spomenika varstva, kar je zagotovo spoštovanje originalnih značilnosti kopališča. Tudi drugi stroški so bili visoki, na primer za ureditev dekanatskrga bazena za odplake, ki ne odtekajo v more, ali pa za podmorsko električno napeljavbo ob obale do valobrana. »Ponosni smo,« pravi direktor Ma-

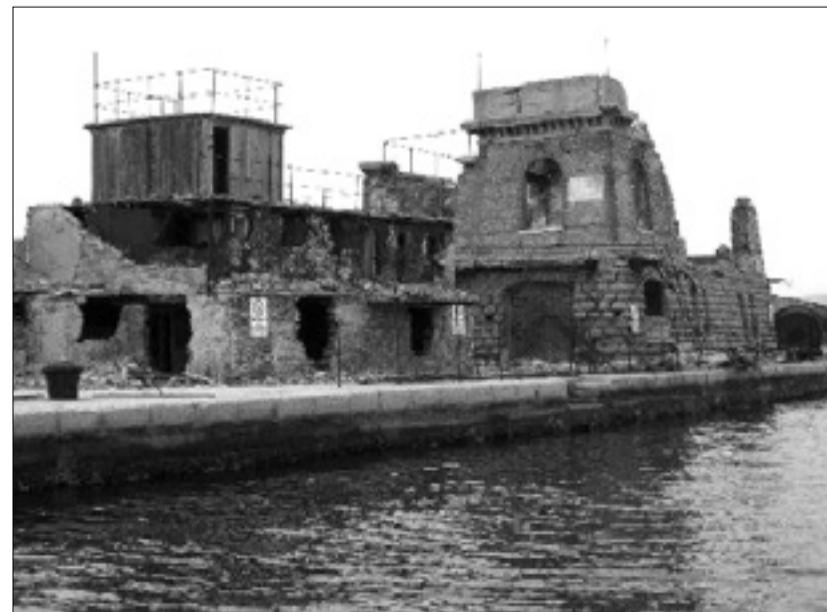
ran, »tudi ker je to prva prenovljena in uporabljen struktura v starem pristanišču,« in že napoveduje nova dela za dodatno ponudbo. Zaenkrat so na razpolago telovadnica z orodjem na odprttem in z možnostjo osebnega trenerja, masažni bazen Jacuzzi za 12 oseb, otroško zabavišče, pa tudi restavracija (samo z rezervacijo), ki tako opoldne kot zvečer nudi predvsem ribje specialitete. Kopalcem je zaenkrat na razpolago 50 kabin, v načrtu je še več plaže, tlak na strani proti pristanišču bodo prekrili z umetno travo, kmalu bodo uredili še drug bar. Še posebej zvečer je restavracija z razgledom na morje in na bleščeče luči mesta enkratna, tudi ker ni električnih žarnic in razsvetljavo zagotavlja številne bakle.

Seveda je glavna privlačnost kopališča - kopanje. Voda je neoporečno čista, približno desetina metrov plaže je prekrite z drobnim prodom, drugod je more dostopno z lestev, dno pa je peščeno.

Kopališče, v katerem je zapostenih skoraj 50 oseb, bo odprt do regate Barcolane, t.j. 15. oktobra. Pobudnik oz. upravitelj je grof Leonardo Formentini iz Števerjanu skupaj z znamenitim tržaškim jadralcem Federicom Stoppanijem. Ker na valobranu ni telefonske povezave, je za informacije in rezervacije treba telefonirati na mobilno številko 347 1006060. S.P.

Gradič na valobranu je nastal kot sedež veslaškega društva Eintracht.

Do nedavnega je kopališčka struktura na valobranu dobesedno razpadala.

li naši pradedje

investicija kaže, da je v tem primeru šlo za res pomembno zadevo. Struktura, ki so jo zasidrali pred poslopjem Hôtel de la Ville, to je na morju med pomolom San Carlo (današnjim pomolom Audace) in vhodom v kanal Rusega mosta, je bila dolga 50 metrov in široka 26. Na razpolago je bilo sto kabin, večji bazen za moške in manjši za ženske in otroke, in seveda kavarna, restavracija, dvorana za kadilce in celo krajše sprehajališče. Na krovu so lahko sprejeli istočasno do 200 obiskovalcev, na razpolago pa je bilo številno osebje. Strukturo, ki je slonela na velikih kovinskih sodih, so zgradili v ladjetnici pri Sv. Andreju, kjer so jo leta 1898 temeljito prenovili. Šlo je za takratne čase zelo moderno kopališče, ki je bilo zelo razkošno opremljeno: tako so n.pr. stropi podpirali neoklasični kapiteli, da je estetsko izpadel kot nekakšna mešanica Partenona s termalnim Kursaalom. V vodniku mesta Trst iz tistih let piše, da je plavajoče kopališče privabljalo številne goste iz drugih krajev dvoglave monarhije, pa tudi iz južnih predelov Nemčije. Tudi kopališče Maria so na koncu poletne sezone delno razstavili in spravili na varno, v noči od 14. na 15. junij 1911 pa ga je povsem uničilo, podobno kot kopališče Buchler.

Med nevihto kopališči utonili

Tisto noč je Tržaški zaliv zajelo izredno neurje, ki je povzročilo velikansko škodo. Zaradi zračnih vrtincev so na morju vzkipeli valovi, ki so po pričevanjih očividcev bili do 6 metrov visoki in so butali celo v hiše na nabrežju in zalili Veliki trg. V razburkнем morju je utonilo šest ladij in 17 ljudi, med drugim je razdrobilo obe kopališki strukturi in se je tako po skoraj 90 letih tragično končala zgodovina tržaških plavajočih kopališč, saj no vih niso zgradili.

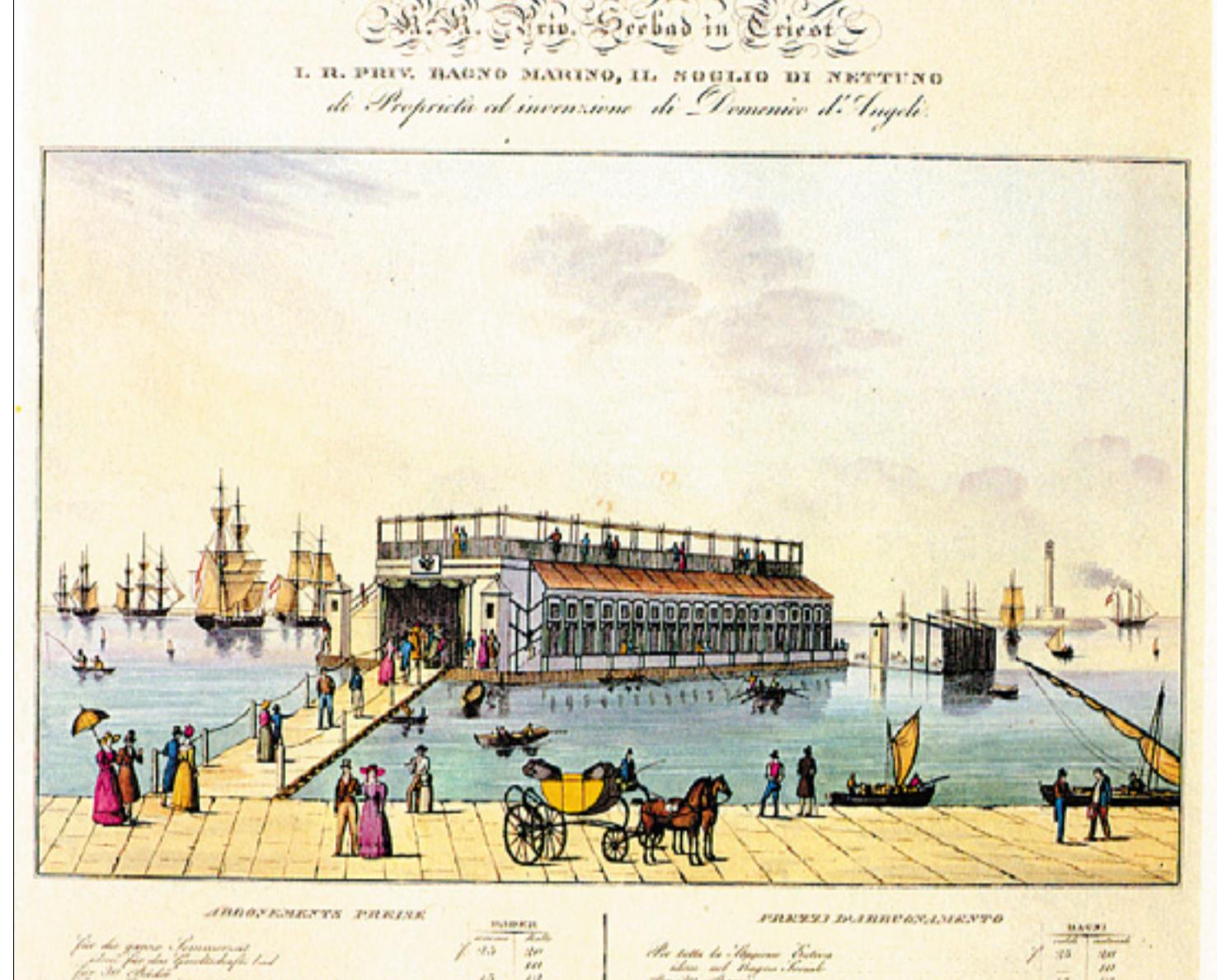
Vendar s tem še ni bila zapisana zadnja beseda v zgodovini kopališč, ki niso na obali pač pa sredi morja. Ostalo je kopališče, ki ni na obali, vendar ga nobena nevihta ne more potopiti, saj je na trdnem valobranu, ki ščiti pri veze starega pristanišča pred južnimi vetrovi in valovi. Tudi to kopališče so sicer opustili, in sicer na začetku 60ih let prejšnjega stoletja, in ga je skoraj 50letni premor že močno načel, tako da je pred nekaj leti bila ena sama razvalina. V zadnjem obdobju pa so ga obnovili in je od letosnjega poletja spet na razpolago kopalcem.

Kopališče na valobranu

Ko so v drugi polovici 19. stoletja urejali novo pristanišče - današnje staro pristanišče - so postavili tudi valobran, ki ga varuje pred nevarnimi južnimi vremenskimi neprilikami. In prav na valobranu so zgradili strukturo, v katero se je vselilo veslaško društvo Eintracht (Sloga). 29. novembra 1904 je tržaški podjetnik Alessandro Cesare predstavil načrt za ureditev javnega kopališča in že naslednjega 9. marca 1905 so mu pristojne oblasti načrt odobrile. Birokratski postopek je torej trajal manj kot štiri mesece, v današnjih časih pa je kljub računalnikom bilo treba skoraj dve leti, da so uredili vsa dovoljenja za prenovitev strukture.

A vrnimo se v »lepe, stare čase« avstroogrške monarhije. Na valobranu so torej pred poletno sezono 1905 preuredili obstoječe poslopje - gradič, kot ga je poznaša javnost, uredili so slačilnice in dostop do morja. Na zunanjih strani valobrana je manjša plaža prekrita s prodom in je dno nizko, ostalo obalo pa ščitijo skale v delno

Zgoraj: prvo tržaško plavajoče kopališče je bilo povezano z brvo in je bilo zasidранo nedaleč od Lanterne, ki je vidna na desni strani.
Spodaj:
Najuglednejše plavajoče kopališče je nedvomno bilo kopališče Maria; na desni je kupola palače Carciotti ob kanalu.

prekrito s prodom, na strani proti pristanišču je voda globoka in na tej strani je od samega začetka kopanje bilo strogo prepovedano. Kopalcem je bila na razpolago trajektna služba, čolniček, ki je valobran povezoval z bližnjim pomolom San Carlo, današnjim pomolom Audace.

Po smrti prvega lastnika leta 1920 je kopališče prevzel Carlo Kozmann, ki je do tedaj vodil restavracijo na valobrana, vendar je po daljšem sodnem sporu strukturo moral predati Cesarevom dedičem. Naslednjega

leta 1921 je nova italijanska oblast dodelila pravico do uporabe kopališča uslužencem pomorske uprave, njihovim sorodnikom in znancem, vendar je število upravičencev takoj strmo narastlo, da so nastajali problemi varnosti in so kopališče za eno leto zaprli. Leta 1923 je pristaniško poveljstvo namenilo del valobrana za novo javno kopališče, leta 1937 ga je dodelilo podjetniku Antoniu Bressanuttiju za obdobje 9 let. Po vojni so Bressanuttiju in potomcem koncesijo obnovili vse do začetka 60ih let. Takrat so kopa-

lišče opustili, in to iz več razlogov: zaradi konkurenčnih brezplačnih kopališč v Barkovljah in lepše urejenega kopališča Ausonia pri Sv. Andreju je število obiskovalcev valobrana upadelo, znanstvene analize morske vode pa so pokazale na visoko stopnjo onesnaženosti. Prav za valobranom, sredi starega pristanišča se namreč izteka v morje podzemski potok, ki teče pod ulicama Carducci in Ghega, v katerega se izlivat del mestnih odpadkov. A vrnimo se v »lepe, stare čase« avstroogrške monarhije. Na valobranu so torej pred poletno sezono 1905 preuredili obstoječe poslopje - gradič, kot ga je poznaša javnost, uredili so slačilnice in dostop do morja. Na zunanjih strani valobrana je manjša plaža prekrita s prodom in je dno nizko, ostalo obalo pa ščitijo skale v delno

nalizacijo, s katero vse odpake odtekajo do čistilne naprave pod Škednjem in od tam skozi podmorsko cev na odprt morje. Leta 1967 je celotno območje valobrana prevzela Pristaniška oblast in od takrat je nekdanja kopališča struktura samevala in propadala vse do letosnjega poletja, ko so jo spet odprli javnosti.

A to ni več zgodovina, čeprav samo drobna zgodovina tržaške preteklosti, pač pa kronika sedanjega dogajanja.

Sergij Premru

KULTURNI

Stiki ZSKD

Ustvarjalne delavnice na Vojskem, mednarodna likovna kolonija v Šentjanžu v Rožu in glasbeni laboratorij Intercampus na Debelem rtiču

Tri pomembni poletni dogodki, namenjeni otrokom in mladostnikom, ki jih organizira ali so organizira Zveza slovenskih kulturnih društev. Ta pa ni njihova edina skupna lastnost. Najpomembnejša je, da svojim sto petindvajsetim udeležencem nudijo možnost ustvarjalnih počitnic, med katerimi lahko izpopolnijo svoje likovne, plesne, glasbene ali druge talente. Pa tudi, da spoznajo svoje vrstnike iz bližnjih in bolj oddaljenih krajev, saj se že mladi iz Gorice in Trsta večkrat ne poznajo med seboj, kaj šele s tistimi, ki živijo v Benečiji, Sežani, Komnu, ali na Koroškem. Poletne delavnice so torej tudi priložnost za ustvarjanje tistega enotnega kulturnega prostora, o katerem prevečkrat le sanjamo ...

Koncerta v Izoli in Piranu

Na slovenski Obali se zaključuje tretja izvedba mednarodnega mladinskega glasbenega laboratorija Intercampus, ki ga ZSKD prireja v sodelovanju z Javnim skladom Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in glasbenimi oziroma godbenimi šolami iz Furlanije-Julijanske krajine in Slovenije. Od sobote, 28. julija, je v Mladinskem zdra-

vilišču in letovišču na Debelem rtiču preko šestdeset mladih glasbenikov in okrog trideset mažoretk sodelovalo v sekcijskih delavnicah in intenzivno vadilo na svoje glasbene instrumente oziroma plesne koreografije. Daleč naokrog je bilo slišati saksofone, ki so vadili pod mentorstvom Tomaža Nedoha, kleprinete Daniela Grižoniča, trobila Iztoka Babnika, tolkala Gorana Moskovskija in flavte Jelene Pešić. Mažoretke je vodila Neda Vicič, vadova tabora pa je bil predsednik ZSKD Marino Marsič. Intenzivnim vajam po sekcijskih delavnicah so sledile vaje v orkestru, ki ga bo na današnjih koncertih vodila priznana slovenska dirigentka (med drugim tudi dirigentka orkestra slovenske vojske) Andreja Šolar. Eden od ciljev projekta je namreč oblikovanje priložnostnega mladinskega orkestra, ki bo z mažoretkami nastopil danes na Lonki v Izoli (ob 10.30 uri), v četrtek pa je koncertiral na punti v Piranu.

Likovna ustvarjalnost ne pozna meja

Vse se je začelo leta 1971, ko si je Emil Koščič, ravnatelj osnovne šole Vuzenica, zamislil likovno koloni-

jo, namenjeno slovenski mladini iz Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije. Od takrat se kolonija izmenično odvija v eni od teh držav: letos je bila na vrsti avstrijska Koroška, tako da je organizacijsko breme prevzela Slovenska prosvetna zveza Celovec. Sedem udeležencev iz naše dežele, ki jih je spremljal umetnik Štefan Turk, je ves prejšnji teden ustvarjalo v K&K centru v Šentjanžu v Rožu in se

Konec avgusta na Vojskem ...

Poletne ustvarjalne delavnice na Vojskem so postale že stalnica v delovanju ZSKD. Letos bo okrog dvajset mladih udeležencev tam preživelno zadnji avgustovski teden in spoznavalo različne zvrsti umetnosti, v prvi vrsti glasbo in ples. Njihovi mentorji bodo

preizkušalo v raznih tehnikah (akvarelu, kiparstvu, kolažu itd.). Istočasno so se v popoldanskih urah odvijale tudi druge dejavnosti, otroci so na primer obiskali Sveče in tamkajšnji Slkararski teden, ter se med seboj bolje spoznali; integracija je odlično uspela, otroci pa so pokazali velik interes do dela. Značilnost letošnje kolonije je bila ta, da so bili udeleženci nastanjeni po družinah, kar jim je omogočilo še boljše spoznavanje okolja, v katerem živijo koroški Slovenci.

Z včerajšnjo skupinsko razstavo se je kolonija zaključila, prihodnje leto pa se bodo mladi umetniki zbrali v naši deželi, saj bo kolonijo priredila ZSKD.

plesalka Daša Grgič in glasbenika Tomaz Nedoh in Tomaž Kolar, za njihovo varnost in dobro počutje pa bodo skrbeli vzgojitelji in spremjevalci ter koordinatorka Jana Pečar. V prijetnem okolju Doma Vojsko bodo otroci razvijali svojo domišljijo in odkrivali ustvarjalne načine komunikacije oziroma izražanja, prav gotovo pa bodo našli tudi čas za sprehod v čudovito naravo, ki ga obdaja (nedaleč stran je med drugim tudi partizanska tiskarna Slovenija, v kateri so tiskali Partizanski dnevnik). V soboto, 1. septembra, bodo na zaključni prireditvi prikazali, kaj vse so se naučili.

Sodeč po dosedanjih izkušnjah tega ne bo malo ...

agenda - agenda - agenda - agenda - agenda - agenda

**POZOR UDELEŽENCI DELAVNIC ZSKD!!!
VLJUDNO PROSIMO UDELEŽENCE,
KI ŠE NISO PORAVNALI VPISNIN
NAJ TO STORIJO ČIMPREJ
OZIROMA PRED POČITNICAMI
(OD PONEDELJKA DO PETKA
OD 9. DO 13. URE).**

**KONCERTI MLADINSKEGA ORKESTRA
INTERCAMPUS**

5. avgusta 2007 ob 10.30, Tržnica Lonka, Izola

ČE SE BOSTE ODPRAVILI NA VIDEMSKO...

Fotografska razstava Dentro i paesi/Znotraj vasi, Valli del Natisone 1968/Nediške Doline 1968, fotografije Riccardo Toftoletti, Čedad, cerkev »Santa Maria dei Battuti«.

Arheološka razstava »Med Nadižo in Sočo; zgodbina in arheologija neke pokrajine_Tra Natisone e Isonzo; storia e archeologia di un territorio«. Možni so skupinski vodení obiski.

ZBOROVSKIE NOVICE:

Občutena vsemajšinska proslava na BAZOVSKI GMAJNI se bo odvijala v nedeljo, 9. septembra 2007 ob 15. uri. Združeni zbori pod taktirko Pie Cah bo-

do zapeli pesmi »Žrtvam, Bazovica, Smrt v Brdih« in »Vstajenje Primorske«. Notno gradivo je na razpolago na tržaškem sedežu ZSKD.

Skupna vaja bo 7. septembra 2007 ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

9. Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor 2008 se bo odvijalo od 18. do 20. aprila 2008. Namenjeno je ženskim, moškim in mešanim zborom. Rok prijave zapade 23. novembra 2007.

RAZISKOVALNA DELAVNICA O "SINESTEZIJI" GLASBE

"Glasba postane gledališče in gledališča postane glasba" v organizaciji JŠKD bo potekala v soboto, 18. in v nedeljo, 19. avgusta 2007 v Dijškem domu v Novi Gorici. Namen dvodnevne delavnice je predstaviti osnovne uporabe glasbe v različnih umetnostih.

DELAVNICA DOKUMENTARNEGA FILMA

ZSKD razpisuje seminar, ki je namenjen mladim do 29 let, ki se v okviru mladinskih klubov ali centrov, društev ipd. ukvarjajo s filmsko/video produkcijo. Delavnica bo potekala v obliki tabora na

Trški Gori pri Krškem od 9. do 19. avgusta 2007. Prijaviti se je treba najkasneje do 16. julija 2007.

ZA LJUBITELJE JAZZOVSKE IN ZABAVNE GLASBE

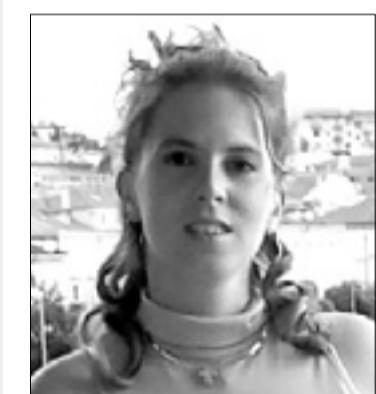
ROCK MARATON 2007- 7. državno tekmovanje rockovskih skupin za "ZLA-TO ČINELO" - Tekmovanja, ki bo potekalo 20. oktobra 2007 v Kočevju, se lahko udeležijo skupine iz Slovenije in zamejstva, ki gojijo rock, jazz rock, funky, fusion in ostalo sodobno glasbo mladih ter tudi same ustvarjajo, iščejo nove poti in ustvarjalne možnosti. Prijavo je potrebno poslati do ponedeljka, 13. avgusta 2007.

20. FESTIVAL LJUBITELJSKIH GLEDALIŠČ - ČUFARJEVI DNEVI

Izšel je razpis za 20. Čufarjeve dneve 2007, ki se bodo odvijali od 14. do 19. novembra 2007 v Gledališču Toneta Čufarja v Jesenicah. Rok za prijavo zapade 20. septembra 2007.

**VSE INFORMACIJE O TEČAJIH
IN RAZPISIH NUDI ZSKD
TEL. ŠT. 040 635 626,
E-MAIL TRST@ZSKD.ORG**

iz oči v oči

Ime in priimek: Breda Berzan
Kraj in datum rojstva: Trst,
17/01/1985

Zodiakalno znamenje: kozorog
Kraj bivanja: Ricmanje
E-mail: bredaberzan@hotmail.com

Stan: zasedena

Poklic: uradnica

Najboljša in najslabša lastnost: rada pomagam/ sem trmasta

Nikoli ne bom pozabil: menjega prvega avtomobila

Hobi: obojka

Knjiga na nočni omarici: je ni
Najljubša risanka: Mila e Shiro

Najljubši filmski igralec/
igralka: Patrick Swayze/Jodie Foster

Najljubši glasbenik: Parni Valjak

Kulturnik/ osebnost stoletja:
Boris Pahor

Ko bom velik, bom... mama

Moje društvo: SKD Slavec

Moja vloga v njem: blagajničarka

Svojemu društvu želim: veliko

uspehov v nadaljnjih letih

Moj življenjski moto: uživaj!!!

Moje sporočilo svetu: «Make love not war»

POMEMBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE

Marica Nadlišek Bartol

Pisateljica, urednica in narodno kulturna delavka, 1867-1940

Trst je bil v drugi polovici devetnajstega in v prvih desetletjih dvajsetega stoletja zelo razgibano mesto. Bogato pomorsko in trgovsko življeno je privabljalo vedno nove ljudi in mesto je doživel velik razcvet, ki si ga ni nikče mogel niti zamišljati. Mednarodni politični razvoj je pljusknil tudi do nas. Ustanavljal so se društva in začeli so izhajati časopisi. Tudi tržaški Slovenci so se zdobili iz svojega mrtvila, in to ne samo moški, ampak tudi ženske. Ob prelomu stoletja so dajale mestnemu življenu svoj pomemben pečat. Marsicesa bi brez njih ne bilo, saj je Trst prehitel Ljubljano tudi pri izdajanju slovenskega ženskega časopisa. V njem se je uveljavila cela vrsta imen. Nanje nas je opozorila Pavla Hočevar v svojih spominih Pot se vije. Leta 1969 so izšli pri Založništvu tržaškega tiska v Trstu.

Še bolj kot drugi so bili prizadnovi Svetovanci. Vsestranski pobudnik dejavnosti je bil tam Ivan Pi-

ano, ki je že leta 1866 začel izdajati štirinajstdnevnik Ilirska Primorjan. Osem let pozneje pa so pri Sv. Ivanu postavili temelje političnemu društvu Edinost, ki se je do leta 1878 imenovalo Politično in bralno društvo za tržaško okolico Edinost pri Sv. Ivanu. Društvo je kmalu preraslo prvotni skromni okvir in se razvilo v avantgardno organizacijo, ki je že leta 1876 začelo izdajati svoj časopis Edinost. Še preden je Edinost l.1898 postal dnevnik, je leto prej ob njej vzbrstela njen ženska priloga Slovenka. To je bil prvi ženski list na Slovenskem, urejala pa ga je Svetovancanka Marica Nadlišek. Marsikdo je pričakoval, da se bo Slovenka ukvarjala predvsem z gospodinjskimi problemi in modo, vendar se je kmalu pokazalo, da ima njeni mlada urednica drugačne ambicije. Prav naprednost lista je bila kriva, da je Slovenka živila le šest let. Razmere tudi v Trstu še niso bile zrele za dolgo življeno, čeprav se je Marica Nadlišek zelo trudila, da bi pritegnila sposobne sodelavce in sodelavke in primerno vzgojila tudi bralke, za katere je bil tak list nekaj povsem novega. Brez njene zagnanosti in idealizma bi izšlo le nekaj številki. Vse delo je bilo na njenih ramenih. Sodelavke, ki bi bile sposobne kaj napisati, je iskala po vsej Sloveniji. Če ji je kdo le namignil na kako ime, že je sedla in napisala pismo z vabilom k sodelovanju. Med temi imeni je bila tudi Minka Govekarjeva, ki je bila ponosna na Maričino vabilo. Še več let po smrti Nadliškove se je spominjala njenega mladostnega poguma in vztrajnosti, s katero je pognala ta prvi slovenski ženski list in njim prebjajala narodno zavest. Ideal Slovenke je bil narodni napredok, sredstvo za doseganje tega ideala pa vzgoja slovenskega ženstva k narodni samozavesti. »Slovenka bode«, je zapisala, »dokler ostane v mojih rokah, delovala v smislu Strossmayerjeve ideje; ona ne bude samo slovensko pisan list, ampak zajedno tudi narodni list, v katerem naj veje le obče slovenski

duh, ne duh indiferentnega kozmopolitizma« (Ska 1898). »Učimo se od Rusov in od Francozov in dokažimo, da smo se sposobni razvijati tudi brez Nemcev...« piše Nadliškova. Kot urednica je bila v svojem izražanju in izbiri prispevkov svojih sodelavk zelo previdna, zato Slovenka ni imela nasprotnikov, dokler je ostala v mejah, ki jih je pričakovala liberalna Edinost, katere priloga je bila.

Slovenka je pritegnila širok krog bralstva, ne samo izobražene ženske, ampak tudi preprostejše sloje. Če ji je kdo poslal presvobodomiseln ali pre-realističen članek, se je urednica s pisem pogovorila in doseгла, da je stvari omilil. Predobro je vedela, da mora posebno ženske bralke šele pripraviti na zahtevnejše tekste. Njena prva naloga je bila, da privzgoji ženskam ljubezen do naše kulture in jezika, da jih zbudi iz brezbrinosti in jih pripelje do tiste zrelosti, ki je potrebna za resnejše branje. Brez velike ljubezni za stvar, brez zavzetega volje in življenske sile, ki jo je čutila Nadliškova v sebi, bi prav gotovo ne zmogla vsega dela, ki ga je od nje terjala Slovenka. Pisala je, korigirala prispevke, ocenjevala, polemizirala, če je bilo treba. Znana je bila polemika s škofom dr. Mahničem, ki je v Rimskem katoličku zapisal, da je Srce De Amicisa, ki je izšlo 1886. leta, brezbožno. Nadliškova mu je ogorčeno in pogumno odgovorila v Slovenskem svetu. Dr. Mahnič mladi učiteljici ni ostal dolžan, zafrnil jo je z znano kritiko tistih časov »o dolgih laseh in kratki pameti«, zaradi česar se je med njima vnela prava polemika še posebno, ko je Mahnič označil ženske v Turengejevih delih za nemoralne.

Ko je začela Nadliškova urejati Slovenko, je bila na Slovenskem že uveljavljena pisateljica. Rodila se je 10. februarja v Kolonji v Trstu. Njen oče Štefan Nadlišek je bil geometar, njena mati pa Marija Ipavec vdova po Ordinalu, s katero se je oče poročil po smrti prve žene Katarine Kocjančič. Ko je imela Marica dve leti se je družina preselila k Sv. Ivanu, kjer je oče kupil hišo in veliko posestvo. Takoj pa se je vključil tudi v kulturno in politično življeno in bil že l.1970 izvoljen v tržaški mestni in deželni svet za okraj Sveti Ivan. Na tem mestu je ostal 23 let. Marica je torej že od otroških let budno spremljala kulturno in politično življeno pri Sv. Ivanu. Osredno slovensko šolo je obiskovala v domačem okraju, 5. razred in meščansko pa je dokončala v mestu v italijanski šoli. V letih 1882-1888 je bila vpisana na goriškem učiteljišču, kjer je opravila maturo v slovenskem in italijanskem jeziku, potem pa še dodatno iz nemščine in hrvaščine. Prvo leto je kot učiteljica službovala v Bazovici in na Prosek, že naslednje leto pa se je ustalila pri Sv. Ivanu.

Pisati je začela že v dijaških le-

tih, po maturi pa je ves svoj prosti čas posvečala pisateljevanju. Sodelovala je v številnih slovenskih revijah. Prvo svojo povest je poslala Ljubljanskemu zvonu. Že leto prej pa ji je Edinost objavila prvi publicistični članek z naslovom Narodno ženstvo. V njem je zastavila svoj program, ki se ga je zvesto držala tudi vsa naslednja leta, še prav posebno pa, ko je urejala Slovenko. Poudarjala je žensko vlogo pri vzgoji otrok, katere cilj naj bo ljubezen do svojega jezika in naroda. Dobro je poznavala Trst, ki je ob bogastvu in razcvetu skrival v sebi tudi skrajno revščino, popivanje in zapostavljanje žensk, tako mater kot hčera. V njenih delih bi zaman iskali drzne zamisli o ženski emancipaciji, želeta si je le bolj ozaveščeno ženo, ki se bo enakopravno pogovarjala z možem. Odklanjala je Zolajev naturalizem in se navduševala nad ruskimi pisatelji. Snov za svoje literarne like je zajemala iz svojega tržaškega okolja, njen ideal pa je dober mož in srečen zakon. Maričine izobražene junakinje so največkrat učiteljice, saj si v njenem času ženska ni mogla privoščiti višje izobrazbe. Gimnazije so bile namenjene samo fantom in posledično tudi univerze. V svojem času je bila Nadliškova visoko izobražena, saj je svoje šolsko znanje dopolnjevala z branjem najboljše literature, pa tudi z dopisovanjem z mnogimi takratnimi pisatelji in pesniki, s Kersnikom, Gregorčičem, Trinkom, Medvedom, Bežkom in še kom. Njene članke, polemike in podlistke so objavljale Ljubljanski zvon, Slovenski svet, Slovenski narod, Soča, Zvonček, Slovan, Slovenski branik, Koledarji Ciril - Metodove družbe, Ženski svet, Mlado Jutro. Svoja dela je objavljala tudi pod pseudonimi, posebno so znani Marica in

Marica Nadlišek Bartol. Fotografija iz revije Ženski svet, letnik 1926. Levo portret iz Primorskega slovenskega biografskega leksikona, 1. snopic

Nada, medtem ko je svoj roman Fata Morgana, ki je v nadaljevanjih izhajal l.1898 v Zvonu podpisala z moškim imenom Evgen Štefanič. Ta njen mladostni roman je l.1998 izdala tržaška založba Mladika. Spremno besedo je napisala Ivanka Hergold.

Nesmiselno in predolgočasno bi bilo naštevanje naslovov kratke proze, ki jo je Nadliškova objavljala v svojih najbolj plodnih letih, do svoje poroke s poštnim uradnikom Gregorjem Bartolom 10. aprila 1899. Takrat je namreč odložila urednikovanje Slovenske in tudi pero, po njeni lastni izjavi zaradi moževe ljubosumnosti. V devetih letih je rodila sedem otrok, od katerih sta dva že majhna umrla. Med živimi je najbolj znan pisatelj Vladimir Bartol, ki ga je v zadnjih letih preko njegovega Alamuta spoznal ves svet. Matere se spominja v Mladosti pri Sv. Ivanu.

Leta so tekla in Marica se je vsa posvečala svoji številni družini. Preživelja je prvo svetovno vojno, večkrat

v pomanjkanju kot izobilju in veliko razočaranje ob prevratu, ko je Italija zasedla Trst. Življenje je postalozano in za družino v rodnem mestu vsak dan težje. Najprej se je izselil v Ljubljano mož, proti koncu l.1919 pa je šla za njim še vsa ostala družina. Nadliškova je svoje življeno do odhoda v Ljubljano opisala v svojem spominskem spisu Iz mojega življenja, ki so ga že po

njeni smrti objavili l.1948 tržaški Razgledi. Končuje jih s spomini na obiske karabinjerjev in »odbornika za razčiščenje«, ki so jo hodili zasljevat. Po nasvetu dr. Vilfana se je obrnila na guvernerja. Od takrat je imela mir. »Niti karabinjerjev niti odbornikov ni bilo več k meni vse do 10. septembra, ko smo se odpeljali za možem in očetom v Ljubljano, kjer me je čakalo nadaljnje novo trpljenje, trpljenje, o katerem bi ne bila nikoli sanjala, nameč, bivanje v vagonih, »so zadnji stavki njenih spominov.

V Ljubljani se je Nadliškova vključila v delo raznih ženskih organizacij. Aktivna je bila v Splošnem slovenskem društvu in v Kolu jugoslovenskih sester. Večkrat je predavala in tu pa tam napisala še kak članek. Literarno pa je že prej v Trstu utihnila. Sredi tridesetih let ji je dr. Ivan Prijatelj svetoval, naj pripravi izbor svojih krajskih proznih del in jih ponudi Tiskovni zadrugi. Ponudba ni imela uspeha, Maričini spisi so ostali raztreseni po vseh mogočih listih, dokler se ni l.2005 Založništvo tržaškega odločilo za objavo. Kratka proza Marice Nadlišek je pod naslovom Na obali izšla v knjižni zbirki Mornik. Za izbor in spremni eseji je poskrbela Christina Biber.

Casi so se spremenili. Kar so pred sedemdesetimi leti imeli za starelo, je postal spet zanimivo. Današnji bralec bo z zanimanjem in radovednostjo odkrival življeno tržaških meščanov pred sto leti, njihovo razslojenost, način zabave, njihovo miselnost in njihov način govora, skratka v mislih se bo preselil v čas ob koncu 19. stoletja, kakor ga je takrat doživeljala Tržačan.

Medtem je minilo že 65 let, od kar se je v Ljubljani 3. januarja 1940 za vedno poslovila ena izmed najagilnejših Tržačank. Marica Nadlišek Bartol.

Lelja Rehar Sancin

Naslovna stran Slovenke, 1897

USPEŠEN IZLET KMEČKE ZVEZE IN ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE

S srečanja na Koroškem kot vedno z lepimi vtisi

T. ZBORNICA Pomoč strokovni skužbi KZ

Ob bližajoči se trgovini je Kmečka zveza ocenila kot potrebno, da posodobi in okrepi svoj laboratorij z napravami za določanje sladkorne stopnje grozdja in alkoholne stopnje mošta in vina ter izvajanje kemijskih analiz neposredno v kletih, predvsem skupne kislosti in žveplovega dvokisa. Gre za izredno pomembne parametre, poznavanje katerih usmerja vinarja pri pravilnem negovanju njegovega proizvoda.

Glede na to, da nakup teh tehničnih pripomočkov zahteva znatno denarno izpostavitev, je zveza zaprosila Trgovinsko zbornico za denarno podporo. Svojo prošnjo je utelejila s pomembnimi dosežki tržaškega vinogradništva in vinarstva v zadnjih letih, ki so neločljivo vezani na strokovno službo na tem področju, ki jo Kmečka zveza nudi svojim članom proizvajalcem vina.

Trgovinska zbornica je tudi ob tej priliki dokazala, da je dovrzeta do strokovnega delovanja na kmetijskem področju, še posebej, če je usmerjeno v izboljšanje kakovosti tipičnih pridelkov in proizvodov tržaškega primarnega sektorja, med katerimi zavzema vino zelo pomembno mesto. Kmečka zveza želi izraziti svoje priznanje omenjeni Ustanovvi za pozitiven odziv na njeno prošnjo. S tem je omogočila še učinkovitejše izvajanje strokovnih posegov njene svetovalne službe, s katerimi vnaša na posestva svojih članov strokovne novosti in tehnološke inovacije, ki so nepogrešljiva komponenta razvoja in posodabljanja primarne dejavnosti.

Svetovalna služba KZ

Tradicionalni Kmečki praznik v Šentprimozu v koroški dolini Podjuna je bil tudi letos odlična priložnost za prijateljsko druženje in utrjevanje stikov med slovenskimi kmeti iz naše dežele, avstrijske Koroške in Slovenije

FOTOKZ

Lepo vreme je minulo nedeljo 29. julija gotovo odločilno prispevalo k temu, da je izlet na VI. Kmečki praznik v Šentprimoz v Podjuni na Koroškem lepo uspel.

Praznika, ki ga že šesto leto po vrsti prireja Skupnost južnokoroških kmetov, so se tudi letos udeležili člani Kmečke zveze in Zadružne kraske banke, ki so tudi na letošnjo prireditev prišli z dvema avtobusoma. Tržaškim in goriškim rojakom se je pridružilo lepo število kmetov iz Slovenije.

Kot običajno je bila na programu najprej sv. maša, ki jo je v farni cerkvi daroval župnik Hanzi Rosenzopt. Pri maši je bil posebej poudarjen pomen kmetijstva, ne samo kot dragocenega proizvajalca hrane temveč tudi in predvsem kot nadomestljivega dejavnika pri ohranjanju tradicionalnih značilnosti podeželja, kulture in urejenega naravnega okolja.

Po kosilu so sledili kulturni program, nagovori organizatorjev in pozdravi gostov. V imenu Skupnosti južnokoroških kmetov je prisotne pozdravil predsednik Štefan Domej, kmet iz okolice Piberka in svetnik Kmetijske zbornice v Celovcu. V svojem nastopu je predstavil namen kmečkega praznika, ki je mišljen kot priložnost za veselo razpoloženje in možnost za nove, plodne stike in sodelovanje med slovenskimi kmeti na Koroškem in sosednjih dežel v novih družbenih, gospodarskih in političnih razmerah, ki jih odpira združena Evropa z vstopom matične Slovenije.

Pri tem je Domej še posebej pozdravil prisotnost slovenskih kmetov in rojakov s Tržaškega in Goriškega ter se jim je zahvalil za njihovo udeležbo in podporo.

V imenu Kmečke zveze in Zadružne kraske banke je udeležence na Kmečkem prazniku pozdravil Alojz Debelis, ki se je organizatorjem zahvalil za povabilo ter jim čestital za pobudo in poudaril potrebo po tesnejših stikih in sodelovanju med Slovenci, ki živijo izven matične Slovenije. Predsednik KZ je predsedniku južnokoroških kmetov v znak prijateljstva izročil priložnostna darila, med temi tudi 100 steklenic tržaškega vina, darilo Zadružne kraske banke, ki je gotovo prispevalo k zabavi in prijetnemu razpoloženju.

Svoje pozdrave so prazniki prinesli še predsednik Kmetijske zbornice koroške Walfried Wutscher, Franc Jožef Smrtnik - kmečko zbornični svetnik, in drugi. V imenu predstavnikov iz matične Slovenije sta prisotne nagovorila Janez Šebot, predsednik okrajne Kmetijsko gozdarske zbornice Jesenice in Roman Zveglič, predsednik Sindikata kmetov Slovenije. Kulturalni program, so izoblikovali: Mesišni pevski zbor in folklorna skupina Danica, kvintet Koroške kmetijske zbornice, folklorna skupina SPD Zarja iz Železne Kaple ter MOPZ Vinko Poljanec pod vodstvom Mojca Čika. Član KZ in ZKB so izlet na kmečkem prazniku zaključili ob jezeru na turistični točki. Na poti sta jih pospremila Vida Obid in Franz Waknig, ki sta tržaškim rojakom lepo prikazala zgodovino, stanje in probleme s katerimi se soočajo Slovenci v Avstriji. (eb)

PRAVILNO POBIRANJE VPLIVA NA KAKOVOST

Pridelki iz zelenjadnega vrta

V tem času imamo veliko dela s pobiranjem pridelkov iz zelenjadnega vrta. Pravilno pobiranje tudi vpliva na kakovost pridelkov. Za pobiranje potrebujemo enostavne pripomočke, kot so leseni ali plastični zaboji. Slednji so lahki in obenem močni, zlahka jih zložimo enega nad drugim. Poleg tega jih z lahkoto operemo in če so dobre kakovosti, trajajo precej časa. Za pobiranje uporabljamo tudi pletene košare, ne pa najlonске vrečke. Pri pobiranju potrebujemo tudi nože, kosirje in škarje, lestve pa naj bodo močne, zanesljive in praktične.

Razlikujemo 2 nivoja zrelosti plodov: fiziološkega in tehnološkega. Fiziološka ali botanična zrelost plodov je naravna zrelost. Sadež jo doseže takrat, ko vanj preneha dotok hranilnih snovi. Po navadi pa poberejo plodove pred fiziološko zrelostjo, to je ob tehnološki zrelosti.

Najboljši čas za pobiranje pridelkov je pred mrakom, ko so rastline suhe. Pri pobiranju moramo paziti, da ne ranimo nobenega dela rastline. Skrbno položimo pobrane plodove v zabo ali košare, katere medtem hranimo v senčnem prostoru. V slučaju, da smo pred kratkim škropili, se moramo strogo držati karenčne dobe, ki je navedena na konfekciji škropila. Po končanem pobiranju vseh povrtnin rastline izrijemo, posebno če je med gojenjem obdelava.

Še vedno je čas, da ponekod pobe-

remo KROMPIR. To storimo, ko so plodovi zreli in odpadejo, istočasno pa listi rastline skoraj v celoti porumenijo in se posušijo, začenši z bolj spodnjimi. Obenem se izrastki zlahka odtržejo od gomoljev in olupek je dobro viden. Ko krompir izkopljemo, ga pustimo, da se dobro posuši. Nato ga selekcioniramo: ločimo manjše gomolje od večjih, cele od presekanih ter odstranimo morebitne bolne in gnile gomolje. Krompir pozneje hranimo v temnem in hladnem prostoru, ob primerni vlagi. Prostor, kjer hranimo krompir, naj bo dobro zračen in čist.

PARADIŽNIK pobiramo postopoma. Odtrgamo ga z roko, razen v primeru, ko gojimo sorte, kjer se plodovi težje odtrgajo od rastline. Paradižnik vsebuje največ vitamin in drugih snovi, ko je dobro zreli.

Pri pobiranju JAJČEVCA je najbolje, da uporabljamo nož, še bolje pa škarje, in to zaradi bodic, ki jih plod ima na časnih listih, a tudi zaradi olesenelega petelja. Pazimo, da bodice in trd pecelj jajčevca ne ranijo ostalih plodov, ki se nahajajo v isti košari. Dobro je tudi, da uporabljamo rokavice. Jajčevci pobiramo v tehnološki zrelosti, ko so plodovi odrebeljeni, normalno razviti in lesketajočega videza. Ko plodovi izgubijo lesk, se običajno poslabša kakovost in postanejo grenki. Plodove obiramo postopoma.

BUČKE imajo ščetinaste dlačice, ki

lahko razdražijo kožo. Zato pri pobiranju uporabljamo dolge hlače in dolge rokave. Bučke imajo širok pecelj, ki ga odrežemo z majhnim nožem ali kosirjem. Pobiramo jih še majhne, ker so takrat najbolj okusne. Paziti moramo, ker bučke zelo hitro rastejo. Prepozno obiranje vpliva tudi na izcrpanje in propad rastlin. Če hočemo uporabljati cvetove, jih najbolje pobiramo zjutraj, ko so odprtji. BUČE pa poberemo, ko so polnoma zrele. To se zgodi takrat, ko se pecelj in ostali deli rastline popolnoma posušijo.

ČEBULO pobiramo, ko listi izgubijo vodo in se povesijo navzdol, če jo hočemo takoj uporabljati. Če pa jo skladisemo, kar je najbolj običajno, jo poberemo, ko se listi popolnoma posušijo. Na podoben način pobiramo ČESEN. Tako pri pobiranju ju moramo dobro posušiti v senčnem in zračnem prostoru, za 10 do 15 dni. Nato česen in čebulo povežemo v kitez in obesimo.

KUMARE pobiramo postopoma. Tudi kumare so bolj okusne manjše, ko imajo manj in manjša semena. Če je kak plod prerasel, ga moramo vseeno pobrati. Tako bo rastlina proizvedla nove cvetove in obilnejši novi pridelek. Čim pogosteje trgamo, večji je nastavek plodov. Kumare pobiramo s pomočjo škarje ali ostrega noža. Skrbno jih nato položimo v košaro.

DINJE ali MELONE poberemo, ko

so fiziološko zrele, da dobijo značilno aroma in barvo. Pobiramo postopoma. V glavnem pobiramo, ko se sedež v lahkoto odtrga od rastline. Najbolje je, da pobiramo zgodaj zjutraj, da se melona bolje ohrami. Uporabimo jo kmalu po pobiranju.

PAPRIKO pobiramo v tehnološki zrelosti ali v fiziološki fazi, ko plodovi prorumenijo ali pordečijo. Pobiramo jo postopoma in pazimo, da med pobiranjem ne poškodujemo rastlin. Zato je bolj priporočljivo rezanje. Večkratno obiranje zrelih in fiziološko nedozorelih plodov omogoča večji nastavek cvetov in plodov ter večji skupni pridelek. Po pobiranju skrbno položimo paprike v košare ali zabe, saj se zlahka ranijo. Paprika vsebuje veliko vitamina C, največ pa v fazi, ko so plodovi zeleni.

Z JAGODAMI moramo ravnati zelo previdno. Velike sedeže poberemo s časnimi listi vred. S palcem in kazalcem odtrgamo pecelj. Rastline pa, ki rodijo manjše sedeže, se zlahka odtržejo od čase. Po pobiranju jih po možnosti položimo v majhne plastične posodice. Take posodice se tudi primerne, če hočemo jagode prdati. Jagode pobiramo takrat, ko so popolnoma rdeče, v najbolj hladnih urah dneva. Takoj po pobiranju jih postavimo v senčno.

KORENJE pogostokrat pobiramo postopoma, ko se korenji debelijo. Začnejo puliti mlade, nežne korenje, da se lahko skuhane spravimo v zmrzovalnik.

dr. Magda Šturm

ko drugi korenji debelijo. Preden jih pulimo, zemljo navlažimo, da se korenji ne poškodujejo. Če pa poberemo vse naenkrat, to storimo z motiko, še bolje pa z vilmami, da se v težki zemlji ne pokvarijo in zlomijo.

Pri BAZILIKI poberemo liste in tudi vršičke. Na ta način preprečimo, da gre rastlina predčasno v seme. Obenem z oddstranjevanjem vršičkov proizvaja rastline več listov.

PETERŠILJ pobiramo tako, da režemo, ko je visok približno 15 do 20 cm. Po rezanju rastline kmalu poženejo.

Stroke FIŽOLA, GRAHA in drugih stročnic pobiramo z venčnimi listi in pri tem pazimo, da rastlin ne poškodujemo.

Na splošno je za vse pridelke idealen prostor za shranjevanje temen in dobro zračen prostor s primereno visoko vлагo. Temperatura v poletnih mesecih ne sme biti previsoka, pozimi pa ne sme nikoli pasti pod ničlo. Vse pridelke moramo shraniti popolnoma suhe, zato jih po potrebi prej skrbno posušimo in ocistimo. Prostor naj bo dobro očiščen in prezračen.

Veliko časa lahko v poletnih mesecih uporabimo za shranjevanje pridelkov iz vrta v obliki konzerv. Pravčasno si poskrbimo steklene lončke, saj v takem obdobju jih je velikokrat težko dobiti. Veliko je tudi povrtnin, ki jih lahko sveže ali raflo skuhane spravimo v zmrzovalnik.

MANJŠINE

Starhike - spoznavanje različnih manjšin pod istimi zvezdami

Pobuda Starhike, ki v dobesednem slovenskem prevodu pomeni »Pohod pod zvezdami«, je pravzaprav nekašno srečanje manjšin, ki so si ga pred leti zamisili mladi iz Južne Tirolske in med katerim so njihovi gostje iz drugih krajev spoznavali ladinsko in nemško manjšino v Italiji po zaslugu pohodov v gore, kolesarjenja in spoznavanja teritorija. Pobuda »Sternwanderung« je požela velik uspeh, tako da so jo kasneje posnemale še druge manjšinske mladinske organizacije.

Člani MOSPa (Mladih v odkrivanju skupnih poti) so se je udeležili lani, ko so jo priredili Zahodni Frizijci na Nizozemskem, ker pa se sedaj pobuda vsako leto premika iz kraja v kraj, so se odločili, da jo v sodelovanju z Mladinsko sekcijsko Slovenske skupnosti letos priredijo na naših krajeh.

Starhika 2007 so se tako udeležili predstavniki frizijske manjšine iz Nizozemske, danske manjšine iz Nemčije, ter – samo za nekaj dni – hrvaške manjšine iz Avstrije. Multikulturalni teden je potekal od 21. do 28. julija, ko so si predstavniki omenjenih manjšin ogledali zanimivosti območja, na katerem živijo Slovenci v Italiji. Udeleženci so se tako prvi dan in spreholi od Drage – kjer so bili nastanjeni – do Botača in si ogledali dolino Glinščice. Ogled prelepega naravnega okolja so nadaljevali v skrivenostem kraškem podzemlju, saj so obiskali Škocjanske jame. S Kraso na morje: drugi dan jih je cesta namreč ponesla na Rilkejevo pot in v Sesljan, kjer so si privoščili tudi kopanje. Značilnost Starhike je namreč – kot smo omenili – tudi na športu in rekreaciji. Tretji dan so odšli na obisk v Trst, kjer so se spreholi v centru in se zaustavili predvsem pri slovenskih ustanovah. Podrobnejše so si ogledali sedež RAI-a in MOSP-a. Tu so se tudi pogovorili o organiziranosti slovenske manjšine v Italiji. Pester program je zaobjemal tudi obisk Ljubljane in slovenske obale, kjer so se udeleženci seznanili tudi z italijanskim manjšinom v Sloveniji.

Zelo bogat je bil dan posvečen Goriški, kjer je skupino spremjal predsednik krajevnega sveta v Podgori Walter Bandelj. Dopoldne so se srečali s pokrajinsko odbornico Maro Černic, ki jim je orisala delovanje Pokrajine in njeni vlogi v zaščiti slovenske in furlanske manjšine. Ta del obiska so mladi še posebno cenili, saj so spoznali tudi situacijo furlanske manjšine in takoj ugotovili podobnosti z razmerami, v katerih živi frizijska manjšina. Mladi so nato obiskali sedež tednika Novi glas. V KC Lojze Bratuž so jih pričakali predsednik goriškega SSO Janez Povše, predsednica KC Lojze Bratuž Franka Žgavec in predsednik ŠZ Olympija Andrej Vogrič. Ustavili so se tudi v KB Centru, kjer so spoznali delovanje ZSKD in knjižnico Damirja Feigla. Dan posvečen Goriški se je zaključil na povsem prijeten način – z obiskom vinske kleti. Mladi gostje so bili zelo navdušeni nad Goriškimi brdi in, seveda, nad tamkajšnjimi vrhunskimi vini.

Projekt, ki sta ga podprla Urad za Slovence po svetu in Zadružna kraška banka, je izredno pozitivna in koristna izkušnja na kateri se mladi veliko novega naučijo o manjšinah in območju, na katerem le-te živijo, hkrati pa se seznanijo s sovrstniki različnih manjšin.

Patrizia Jurincic

Brez postanka pred goriško postajo Bohinjske železnice seveda ni šlo

STARHIKE

Slovenska manjšina v očeh pripadnikov drugih manjšin

Mladi v odkrivanju skupnih poti in mladi predstavniki stranke Slovenske skupnosti že več let razvijajo prijateljske vezi z drugimi evropskimi manjšinskimi organizacijami. Prepričani so namreč, da je koristno, če se pripadniki različnih manjšin učijo drug od drugega, na primer kako uveljavljati svoje pravice in kako vrednotiti lasten jezik ter kulturo. Zaradi tega je MsSsk članica zveze mladinskih manjšinskih organizacij YEN (Youth of European Nationalities) že od njene ustanovitve leta 1984, MOSP pa z njo sodeluje zadnja leta. Na mednarodnih srečanjih YENA, ki potekajo dvakrat na leto (Easterseminar in Youth Leader Seminar) se mladi iz našega zamejstva tako srečujejo s tistimi iz drugih manjšin, nastajajo prijateljstva in povezovanja. V sklopu teh pa se rojevajo vedno nove pobude, izmenjave in skupni projekti. Eden izmed teh je

bil Starhike, na katerem so člani MOSPa in MsSsk predstavili slovensko manjšino v Italiji in Slovenijo samo udeležencem projekta – Dancem iz Nemčije, gradiščanskim Hrvatom in Zahodnim Frizijcem. Poglejmo, kakšen vtis so si o nas in o Sloveniji ustvarili nekateri gostje.

Richt, 24 let, Frizija:
Zgleda, da so pri vas ljudje bolj ponosni na svoj jezik in kulturo kot pri nas, ponosni pa so tudi na svoje organizacije in dosežke. Na splošno se mi zdi, da ljudje upoštevajo slovenski jezik kot priložnost, pri nas pa ima frizijsčina negativni prizvok, ker pri nas kdor govorí frizijsko, je ozigosan kot nazadnjaški,

provincialec ali pa celo nacionalist.

Si kot gostja, ki je prvič prišla v naše kraje, iz zunanjih znakov opazila, da na tem področju živijo tudi Slovenci?

Aline, 19 let, Nemčija:

Če ne bi bilo zaradi dvojezičnih napisov, ki sem jih opazila po vseh, bi težko ugotovila, da tukaj živijo tudi Slovenci. Pri ljudeh pa se takoj opazi razliko med Italijani in Slovenci. Čeprav obstajajo nekatere podobnosti, se Slovenci zelo drugače vedejo, so bolj olikanli ali manj naduti, kot so lahko Italijani. Stil vožnje pa je pri enih in drugih podoben...!

Bili ste bodisi na slovenski kot na italijanski strani meje. Kakšni so tvoji vtisi?

Hester, 20 let, Frizija:

Lani sem bila v Srbiji in pričakovala sem, da bo Slovenija precej podobna tisti realnosti. V resnici pa sem spoznala, da je v vaši matici vse skupaj bolj podobno kakšni Avstriji ali na splošno kateri drugi razviti evropski državi. V nekaterih vidikih se Slovenija zdi celo bolj napredna od Italije same, videla pa sem tudi, da so Slovenci zelo ponosni na to, da so Evropejci in člani Evropske unije, kar se mi zdi pozitivno.

Kaj te je med obiskom naše manjšine najbolj presenetilo?

Jitse, 21 let, Frizija:

Presenečen sem bil, da imate tu državne šole v slovenskem jeziku, še bolj pa me je presenetilo, da tudi podjetja podpirajo slovenske organizacije in slovenstvo. Pri nas tega ni.

Matteo Feruglio

OVSE - Zamenjal bo Šveda Rolfa Ekeusa

Norvežan Knut Vollebaek visoki komisar za manjšine

Knut Vollebaek

Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) je imenovala bivšega norveškega zunanjega ministra, sicer poklicnega diplomata, Knuta Vollebaeka za visokega komisarja za narodne manjšine. Vollebaek bo nasledil Šveda Rolfa Ekeusa, kateremu je zapadel mandat. Vollebaek je bil pred tem od leta 2001 veleposlanik Norveške v ZDA, v mednarodni javnosti pa je znano njegovo delo za promocijo miru, varnosti in človekovih pravic.

Veleposlanik Vollebaek se je rodil v Oslo leta 1946, od leta 1973 pa je zaposlen v norveškem zunanjem ministerstvu. Doma in v tujini je opravljal zelo pomembne diplomatske funkcije. Od leta 1997 do 2001 je bil norveški zunanjji minister. To pomeni, da je leta 1999 predsedoval OVSE in je vodil vrh predsednikov držav in vlad, ki je bil novembra 1999 v Istanbulu. V svoji diplomatski karieri je opravljal pomembne funkcije v zvezi s preprečevanjem oziroma reševanjem konfliktov, med drugim na območju nekdanje Jugoslavije ter specifično na Kosovu in v Šri Lanki.

OVSE se je ob tej priložnosti zahvalila odhajajočemu visokemu komisarju Rolfu Ekeusu, ki je svojo funkcijo opravljal »zelo zavzeto, diplomatsko strokovno in tudi politično prodorno«, s čimer je prispeval k reševanju problemov med članicami OVSE.

Za imenovanje visokega komisarja za narodne manjšine so se dogovorili leta 1992; poverili so mu nalogu, da ugotovi etnične napetosti in deluje za preprečevanje konfliktov ter vsega, kar bi lahko ogrožalo mir, stabilnost in prijateljske odnose med državami članicami OVSE. Mesto visokega komisarja je tako »sredstvo za preprečevanje konfliktov«, kot je izrecno zapisano v listini o imenovanju.

ROMUNIJA

Nacionalistični izpad konservativcev

V prebivalstvu Romunije bo moralno dokazati znanje romunščine, če bo romunski parlament odobril zakon, ki ga predлага konservativna stranka. Osnutek zakona namreč soloča, da mora vsak državljan poznati uradni jezik države. »Če kdo ne govori romunščine, se je bo pač moral naučiti, kajti to je edina možnost, da bo lahko živel v Romuniji,« je ob predstavitvi osnutka dejal predsednik konservativne stranke Dan Voiculescu. Njega je napadel minister za regionalni razvoj Laszlo Borbery, predstavnik Zveze Madžarov v Romuniji, stranke, ki je sestavni del vladne koalicije.

Voiculescu je sicer tudi napovedal, da bo njegova stranka predlagala zakon, s katerim bi tistim, ki ne govorijo romunščine, odvezeli romunsko državljanstvo. »Boril se bom, da dosežem, da se vsi Madžari, ki živijo v Romuniji, naučijo romunščine,« je poudaril predsednik konservativne stranke, kot piše madžarski dnevnik v Romuniji Uj Magyar Szó. Voiculescu je tudi jezno reagiral na uvedbo upravnih določil, ki obvezujejo javne uslužbence, da s pridiplomskimi madžarske manjšinami v naseljih, kjer Madžari presegajo 20 odstotkov prebivalstva, govorijo v madžarskem jeziku.

Tudi če bi bil zakon, ki ga predлага Voiculescu, sprejet, ga ne bi mogli omesti samo na pripadnike narodnih manjšin. V Romuniji namreč radi pravice do zasebnosti in prepovedi zbiranja podatkov o etničnem izvoru posameznih državljanov, kar evropske konvencije, ki jih je Romunija osvojila ob vstopu v Evropsko unijo, izrecno prepovedujejo, ni imenskih seznamov pripadnikov manjšin, to pomeni, da bi morali v primeru odobritve tega zakona pri 22 milijoni državljanov preveriti znanje romunščine.

Judit Solymosi

FORMULA ENA - Pred današnjo VN Madžarske

McLaren kot stroj Ferrari brez bencina

Med postankom v boksu so Massi pozabili doliti gorivo - Začel bo iz 7. vrste

BUDIMPEŠTA - Zaostanek Ferraria za McLaronom na lestvicih dirkačev in konstruktorjev bi se po današnji VN Madžarske v Budimpešti lahko še povečal. Na Hungaroringu je praktično nemogoče prehitevati, oba McLarnova voznika pa bosta startala v 1. vrsti, medtem ko je ferrarijevec Raikkonen dosegel na kvalifikacijah šele 4. čas, Massa pa bo celo začel iz sedme vrste. Da so najnovejše afere o špionazi najbolj škodile Ferrariju, pove tudi nezgodo, ki se je včeraj prijetila v boksu italijanske hiše. Brazilec Felipe Massa je med postankom v drugem krogu kvalifikacij startal, ne da bi mu dolili potrebnega goriva, dirkalnik je Massa že po nekaj metrih ustavljal, da so ga mehaniki ročno pripeljali nazaj v boks, vendar je izgubil dragocene sekunde, po katerih mu je zmanjkalo časa, da bi dosegel potreben čas za uvrstitev v zadnji krog. Ne glede na to, so bili Maranellovi dirkalniki počasnejši od svojih angleško-nemških nasprotnikov. »Pošteno rečeno, nismo bili dovolj hitri, računam pa, da bo naš ritem med dirko boljši,« je povedal Raikkonen. »Zelo smo razočarani. Massa je najprej zagrešil napako, nato je prišlo do nesporazuma v zvezi z bencinom, z ohlajenimi gumami pa Massa nazadnjeg svojega dotedanega časa ni mogel izboljšati,« je povedal šef moštva Jean Todt.

Zapletlo se je tudi pri McLarenu, kjer je avtor pole positiona Alonso v

Ferrarijevi
mehaniki so moralni
ročno pospremiti
Masso nazaj v boks

ANSA

boksu zaustavil svojega moštvencega tovariša Lewisa Hamiltona, vendar je notranjo polemiko že v kali zatrl Ron Dennis. »Napakoj je storil Hamilton, ne Alonso,« je dejal. Dirka se bo danes pričela ob 14. uri.

Izidi kvalifikacij

1. vrsta: Alonso (McLaren) 1:19,674; Hamilton (McLaren) 1:19,781;

2. vrsta: Heidfeld (BMW Sauber) 1:20,259 ; Raeikkoenen (Ferrari) 1:20,410; 3. vrsta: Rosberg (Williams) 1:20,632; Schumacher (Toyota) 1:20,714; 4. vrsta: Kubica (BMW Sauber) 1:20,876; Fisichella (Renault) 1:21,079; 5. vrsta: Trulli (Toyota) 1:21,206; Webber (Red Bull) 1:21,256; 6. vrsta: Coulthard (Red Bull) 1:20,718; Kovalainen (Fin/Re-

nault) 1:20,779; 7. vrsta: Wurz (Williams) 1:20,865; Massa (Ferrari) 1:21,021; 8. vrsta: Davidson (Super Aguri) 1:21,127; Liuzzi (Toro Rosso) 1:21,993; 9. vrsta: Button (Honda) 1:21,737; Barrichello (Honda) 1:21,877; 10. vrsta: Sato (Super Aguri) 1:22,143; Vettel (oro Rosso) 1:22,177; 11. vrsta: Su til (Spyker) 1:22,737.

INTERVJU - Vito Dimitrijevič

Beckham ne more posnemati Peleja

V New Yorku je igral s Pelejem in ga naučil peti Skalinado

V tretje gre rado, pravi slovenski pregor, v katerega močno upajo tudi tisti, ki skušajo uveljaviti nogomet v Združenih državah Amerike. Edini globalni šport na svetu igra obrubno vlogo ravno v državi, ki je s kopico priseljencev iz prav vseh kontorcev sveta in svojo že dolga leta turbo liberalno miselnostjo pravzaprav zibelka globalizacije. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so nogomet v ZDA skušali uveljaviti s prihodom največjih, resda že nekoliko odsluženih svetovnih asov, vendar je zgodba kmalu doživela neslavni epilog. Drugi poskus popularizacije je bil svetovno prvenstvo leta 1994. Po njem je na novo zaživel ameriško državno prvenstvo, ki pa se je kmalu utopilo v povprečju. Sedaj je ozivljjanje prepričeno Davidu Beckhamu, ki je v še povsem solidni igralski formi zapustil Evropo in se s trebuhom za 25 milijonov dolarjev debelim kruhom podal v Los Angeles.

Kakšni bodo učinki, ki jih bo sprožil Beckham, bomo preverili v bližnji bodočnosti. V Ljubljani pa je oseba, ki je pred tridesetimi leti bil del ameriške nogometne zgodbe. Danes 58-letni Vito Dimitrijevič ima za seboj tako pestro nogometno zgodovino, kot malokdo iz njegove generacije. Ko je Brane Oblak odšel od Olimpije k Hajduku, je Dimitrijevič kot zamenjava zanj prišel v Ljubljano iz Radničkega iz Niša. Po treh povsem solidnih sezona v dresu ljubljanskih zmajev je prišel v navzkrije s trenerjem. Naključje je hotelo, da ga je v tistem času poklical kolega iz Niša, ki je bil nekakšen športni menedžer in mu ponudil prestop v New York. Še preden se je sploh zavedal, kaj se dogaja, je že podpisal pogodbo in odšel čez veliko lužo. Nič posebnega, bi lahko rekli, če ne bi pri newyorskih Cosmosih igrala tudi »Kaiser« Franz Beckenbauer in predvsem »O rei« Pele. O tistih časih Dimitrijevič, dandas lastnik lokalnega 3bar, rade volje poklepata.

»Priznam, da sem se skozi celo ob-

Vito Dimitrijevič je
bil v ZDA soigralec
slovitih Peleja in
Beckenbauerja

dobje, ko sem igral skupaj z njima dvema, počutil kot v nebesih. To nisem bil več Vito Dimitrijevič, ki igra za Bežigradom za Olimpijo, ampak na igrišču sem bil čisto druga oseba. Igranje z Beckenbauerjem in Pelejem mi je dajalo ogromno zagona.«

Kakšen je bil tedaj nogomet v ZDA? Kakšna je bila pozornost medijev?

»Glej, mediji niso malo poročali o nogometu, vendar vse se je vrtelo okrog Peleja. On je bil glavni. Prepičan sem, da nogomet takrat ni prodrl, ker je Pele prezgodaj odšel iz ZDA. Če bi ostal v New Yorku, še leto ali dve, bi nogomet dobil večjo veljavo.«

Pri Cosmosih je z vami igral tudi kontroverzni »Long John« Chinaglia...

»Ah, Giorgio, Giorgio! On je bil posebnež, rad bi bil capo. Bil je sicer zelo v redu, toda bil je kar nekoliko ljubosumen nad dejstvom, da je bil eden in edini glavni Pele. Delno tudi zaradi Chinaglie je Pe-

le po prvi sezoni odšel. Cosmosi so mu ponujali ogromen znesek, mislim, da celo 10 milijonov dolarjev na sezono, da bi ostal, toda Pele je začutil, da bo v ekipi prišlo do konflikta med njim in Chinaglio, pa je raje odšel.«

Kakšne spomine imate o Peleju?

»Bil je čudovita oseba, preprost, prav zato je raje odšel, kot bi bil posreden razlog za nezadovoljstvo. S Pelejem si lahko kadarkoli klepetal o vsem mogočem, bil je tak tip osebe, ki ga je lahko neznanec ustavil na cesti, ga povabil na pijačo in bi Pele povabil sprejel brez nikakršne zvezdničke nadutosti.«

Imate morda na zalogi katero anekdoto o njem?

»No, ena je prav zanimiva. Ker sem bil v klubu priljubljen in sem bil simpatičen tudi lastniku, Ameriškemu Židu Stevnu Rossu, ki je bil lastnik kinematografske družbe Warner Bros, sem si nekoč dovolil, da sem predlagal, da bi pred tek-

mami in med polčasoma igrali Dragojevičevu Skalinado. Ko jo je Pele slišal, mu je bila tako všeč, da se jo je naučil tudi sam peti.«

Iz Cosmosov ste odšel v Los Angeles, kjer ste igral s Johannom Crujifom. Kako bi primerjal Peleja in najboljšega evropskega nogometnika?

»Crujiff je bil povsem blizu Peleja, morda tudi boljši, bil je izreden igralec. Toda kot osebnost ga je Pele prekašal.«

Beckham je v Ameriko priešl kot prerok, ki bo nadaljeval, cesar Pele ni dokončal in kar ni utegnil popolnoma narediti niti svetovno prvenstvo. Kakšno je vaše mnenje o tem?

»Sam si močno želim, da bi nogomet uspel tudi v ZDA, toda po pravici povestano, se mi Beckham ne zdi igralec, ki bo v Ameriki naredil nekaj takega, kot je svoj čas Pele. Prvič ni takoj odločil, kot igralec, saj sam po sebi sploh ni garancija za zmago. Anglež je sicer dober nogometni, nedvomno, toda Pele je naše tekmeme zmagoval sam. Drugi vidik, ki ga moram upoštevati, je tudi spektakularnost igralca. Beckham s svojim tipom igre ne bo pritegnil Američane. Trenutno je morda samo Ronaldinho tak, ki bi s svojimi vragoljami, preigravanji, spektakularnimi golmi in nenazadnje svojo pojavo bil ustrezni magnet za ameriško publiko.«

Pred kratkim sem zasledil namig, da bi Capella mikalo se preizkusiti še v ZDA!

»Capello pa je sploh tak trener, ki s svojo obrambno in ne-spektakularno igro v ZDA nima smisla. Američan ne sprejema take vizije športa. Kot primer: ko sem bil sam v ZDA, neodločenega izida ni bilo, če se je 90 minut končalo brez zmagovalva, smo igrali podaljške, in nato še eventualno streljali 11-metrovke. V ameriški miselnosti mora nekdo zmagati, gledalec ne more iti s tekme domov, ne da bi videl, da je nekdo zmagal!«

Dimitrij Križman

Italija spet uspešna

VERONA - V 2. tekmi prvih kvalifikacij za ženski odbojkarski grand prix je Italija sinoc z gladkim 3:0 (25-22 25-18 25-16) premagala Italijo. Sandra Vitez ni stopila na igrišče. Točke za Italijo: Lo Bianco 2, Ortolani 10, Barazza 9, Aguero 13, Del Core 5, Gioli 12, Croce (1); Secolo 2. Danes (ob 20.30 po RaisatSport) se bo Italija pomerila z Brazilijo.

Udinese zmagal v Angliji

LONDON - V prijateljski tekmi so nogometni Udineziji v Angliji z 2:0 premagali moštvo Coventryja. V 18. minutu je zadel D'Agostino, v 37. min. drugega polčasa pa je podvajil Asamoah.

Palermo boljši od Triestine

ARTA TERME - V prijateljski tekmi v okviru priprav na B ligo je Triestina včeraj po poldne s 3:1 podlegla pred prvoligašem Palermom. Edini zadetek za Triestino je že v prvem polčasu v 35. minutu dosegel Graffiedi, ko je Palermo vodil z 2:0. Triestina je bila vsekakor enakovredna gostom in poraz je bil v bistvu nezaslužen. Za Palermo so zadeli Cavani (21), Jankovič (269 in Miccoli (45). Trener Maran je na igrišče poslal naslednjo začetno postavo Rossi, Milani, Kyriazis, Mezzano, Pesaresi, Gorgone, Piangerelli, Sgrigna, Antonelli, Allegretti in Graffiedi.

Owen nima sreče

NEWCASTLE - Michael Owen, napadalec premierligskega moštva Newcastle United, se nikakor ne more otresti težav s poškodbami, ki ga kot zla senca spremljajo zadnji dve leti.

Najnovejša poškodba stegenske mišice ga bo skoraj zagotovo oddaljila od udarne postave na otvoritveni tekmi sezone. »Srake bodo naslednji teden prvo prvenstveno tekmo igrale proti Boltonu. Potem ko mu je od začetka sezone 2005/06 zadovoljstvo pokvarila poškodba stopala, je Owen tudi lani bolj ali manj preživel precej časa po bolnišnicah in v rehabilitacijskih centrih, še najmanj pa na igriščih, saj je v celotni sezoni zbral vsega tri nastope za svoje moštvo. Težave s kolonom, ki ga mučijo vse od svetovnega prvenstva v Nemčiji, so mu preprečile tudi normalno pripravo za letošnjo sezono, kar je bržkone tudi vzrok zdajšnjih težav.«

Odstopil direktor Rabobanka

AMSTERDAM - Direktor nizozemske kolesarske ekipe Rabobank Theo de Rooij je odstopil s svojega položaja. Za tak korak se je de Rooij odločil po številnih dopinških škandalih na letošnji dirki po Franciji, kjer je Rabobank iz tekmovanja potegnil tudi do le nekaj etap pred koncem vodilnega Dansa Michaela Rasmussen. Na slednjega so zaračevali izogibanja dopinškim testom pred začetkom sezone med dirko, ko je Rasmussen v rumeni majici vodilnega, pritisnil pokrovitelji.

Nezadovoljni Koller

PRAGA - Češki nogometni Jan Koller je čedalje bolj nezadovoljen s svojim statusom v francoskem prvoligašu Monaku, potem ko so ga »nagnali« iz udarnega moštva pa robustni napadalec vse bolj razmišlja celo o odhodu iz tega francoskega kluba. »Sem zelo nezadovoljen in resno razmišjam, da bi zamenjal klub,« je Koller dejal za češki dnevnik Sport. Z njegovim statusom je prav tako nezadovoljen češki selektor Karel Bruckner, ki nerad vidi, da njegov prvi izbor v napadu ne igra, saj Češko v septembру čaka že nova kvalifikacijska tekma za uvrstitev na evropsko prvenstvo proti Severni Irski.

Navarro h Gazolu

BARCELONA - Španski košarkar Juan Carlos Navarro zapušča staro celino in se bo preizkusil v ameriški ligi NBA. Sedenmdvajsetletni in 192 cm visoki branilec z vzdevkom »La Bomba«, ki je bil v zadnjih letih nosilec Barcelone, je podpisal pogodbo z ekipo Memphis Grizzlies, za katero igra njegov nekdanji soigralec pri katalonskem klubu in eden najboljših španskih košarkarjev vseh časov Pau Gasol. Navarro se bo čez lužo odpravil po septembrskem evropskem prvenstvu v Španiji.

JADRANJE - Čupina jadralca po osvojitvi bronaste medalje v Istanbulu

Jaš in Simon tretjino dni v letu preživita na vodi

»Živčna? Živčni so bili ostali!« - Že jutri odpotujeta na mladinsko EP - Sanje o OI pod vprašajem

V zamejskih trenerjih in odborniških krogih že dolgo let velja trditev, da našim tekmovalcem v najtežjih situacijah najpogosteje hudo spodrsne. Ko je treba pokazati največ, se zatakne; ali pa: da zmagamo moramo biti res trikrat boljši od nasprotnika, sta splošno veljavni ugotovitvi.

Šestnajstletna jadralca JK Čupa Simon Sivitz Koštuta in Jaš Farneti sta na evropskem članskem jadralnem prvenstvu v razredu 420 v Istanbulu, to trditev povsem postavila na glavo, saj sta se do nepričakovane bronaste medalje dokopala prav zadnji tekmovalni dan in jo obdržala prav na zadnji regati, ki sta jo tudi osvojila, kar je bila pika na »i« prvenstvu, med katerim sta uvrstitev izboljševala iz dneva v dan.

Simon in Jaš sta naju včeraj obiskala v uredništvu, med pogovorom pa sta ves čas delovala umirjeno in zadržano. Bila sta tudi vidno utrujena, saj sta na letališču v Brniku pristala v zgodnjih jutranjih urah, prvenstvo pa je zahtevalo velik fizični in psihični napor (tri regate dnevno v štirih urah). Vendar jima je umirjenost tako in tako rirojena, kot je potrdil tudi njun trener Matjaž Antonac, ki ju je takole opisal. »Simon in Jaš sta zelo delovna, poslušna in skromna športnika. Gojita izjemno lep medsebojni prijateljski odnos, kar je za jadralni dvosed bistvenega pomena. Imata pa za sabo tudi klub, ki ju brezposojno podpira,« je povedal trener.

ISTANBUL - »Pred pričetkom prvenstva je bil naš cilj uvrstitev med prvih deset. To bi bil rezultat, ki naju biše zadovoljil,« je povedal Simon, hkrati pa priznal, da sta že med poizkusnimi plovi spoznala, da se lahko dobro odrežeta. »Dan, ko sva se povzpela do 9. mesta in ugotovila, da so razlike v točkah med posameznimi tekmovalci majhne, sva se prepričala, da se lahko vmešava v boj za meddalje,« je dodal Jaš. Razmere na regatnem polju so bile težke, saj je veter zelo obračal, bil je spremenljiv, smer pa so spremenjali tudi valovi (čeprav tudi zaradi bližnjih trajektorij), vendar sta Simon in Jaš iz dneva v dan boljše "brala" vetrovne pase, sama ocenjujeta tudi, da so bili za uspeh pomembni tudi povečini vedno zelo uspešni starti.

Čupina jadralca trdita, da zadnji danista bila živčna. »Midva sva bila pred skeleptnimi regatami četrta. Nisva imela kaj izgubiti. Živčni so bili prvi trije,« je povedal Jaš.

PRIPRAVE - Jaš in Simon tretjino dni v letu preživita na vodi, zadnji mesec pa so bile priprave še posebej intenzivne. »Najprej smo trenirali v Kopru. Fanta sta

Simon Sivitz Koštuta, Jaš Farneti (z medaljama) in trener Matjaž Antonac na Brniku med povratkom domov. Med pripravami na EP je trener oba Čupina jadralca navdušil tudi za deskanje na vodi za motorjem, oba tudi sicer deskata, Jaš je tudi košarkar in ljubitelj motokrosa, oba rada tudi smučata

stanovala pri meni, kondicijo nabirala v Veslaškem klubu Nautilus, potem smo valili na morju, zvezčer pa je bila na vrsti analiza opravljenega dela. Sledile so priprave v Trstu, pa na Gardskem jezeru in na jezeru Santa Croce z ostalimi člani italijanske odprave,« je povedal Antonac, s katerim smo se pogovorili po telefonu.

BREZ POČITKA - Simon in Jaš bosta lahko uspeh proslavljala samo še danes, kajti že jutri odhajata v Medemblik, kjer ju od četrtega čaka nastop na evropskem mladinskem prvenstvu. Bosta tam zmagala? »To sploh ni samo po sebi umevno, mogoče bo celo težje. Tam bodo tudi posadke, ki niso nastopile na članskem prvenstvu, da bi se pripravile izključno na mladinsko,« je pojasnil Simon, Jaš pa dodal, da jima bo osvojena medalja v Istanbulu omogočila, da bosta na Nizozemskem bolj sproščena. Trener Antonaca je dejal, da bo izpraznjene baterije zelo težko spet napolnit, »čeprav smo formo bolj kot za Istanbul stopnjevali za Medemblik. Vendar smo v Turčiji spoznali, da je medalja dosegljiva in fantoma sem rekel, da priložnost zamujena ne vrne se nobena,« je pojasnil trener, sam nekdanji vrhunski jadralec v olimpijskem ra-

zredu 470 in več letni krmkar Esimita.

BODOČNOST PA... Olimpijske igre so sanje vsakega športnika, upanja jaša in Simona pa so, kot kaže, odvisna od Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki bo novembra odločal o tem, ali bo razred 470 (v katerega običajno prestopijo jadralci razreda 420) še del olimpijskega sporeda. Če bodo ta razred zamenjali z drugim, se bosta naša jadralca težko kdaj prebila na OI. »Razred 49-er in tornada sta zelo draga, neustreza za naše razmere, niti ni pri nas prave tradicije in trenerjev,« ugotavljalata Jaš in Simon, ki za razred 470 ne vidita pravih alternativ. V vsakem primeru naj bi tudi v prihodnji sezoni še naprej tekmovala v razredu 420, ker bo evropsko prvenstvo na Hrvaškem, svetovno pa v Atenah,« je pojasnil Jaš.

»Razred 470 je fantoma pisani na kožo. Ko gre za določevanje olimpijskih razredov, pa so v igri veliki interesi, zato je težko reči, katera bo odločitev. Vendar nisem pesimist. Razred 470 ima med Angleži veliko tradicijo, leta 2012 pa bodo olimpijske igre v Londonu,« je povedal Antonac in se vprašal: »Dvajset let stara fanta na olimpijadi? Zdaj pa ne?«

Aleksander Koren

Obvestila

OD BOR prireja pod pokroviteljstvom ZSŠDI-ja od 27. avgusta do 1. septembra odbojkarski kamp za otroke osnovnih in nižjih srednjih šol (vsak dan od 8. do 17. ure na Stadionu 1. maj). Dodatne informacije in vpisovanje: info@od-bor.com ali 3497923007 (v večernih urah).

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR prireja intenzivni tečaj ritmične gimnastike za deklice od 7. leta dalje, ki so že lani trenirale ritmično gimnastiko. Tečaj bo potekal v jutranjih urah od 3. do 7. septembra na Stadionu 1. maja. Za informacije in prijave: 338 5953515 (Katja) in 328 2733390 (Petrica).

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM organizira avtobusni izlet v Gardaland v soboto, 1. septembra 2007. Prijavite se lahko ob torkih in četrtkih od 18. do 19. ure v telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah. Za informacije tel.št. 349-7597763 Nastja.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja pod pokroviteljstvom ZSŠDI-ja poletni KAMP CHEERLEADINGA za otroke od 5 do 12 let starosti od 27. do 31. avgusta in od 3. do 7. septembra v telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah. Vabljeni starci in novi člani. Prijave v uradnih ZSŠDI-ja na tel.št. 040-635627. Info na tel.št. 346-0441133 Petra ali 349-7597763 Nastja.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM sporoča, da se bodo dvotedenske poletne priprave za Strele (12-16 let) in Škrate (od 16 leta dalje) začele 3. septembra v telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah. Urniki treningov: Strele - od pon. do pet. od 17.00 do 19.00; Škrati - od pon. do pet. od 19.00 do 21.00. Dobrodošli so tudi novi člani. Informacije na tel.št. 346-0441133 Petra ali 349-597763 Nastja.

NOGOMET MA MIVKI - V Španiji Leghissa si je z Italijo že zagotovil nastop na evropskem prvenstvu

Italijanska nogometna reprezentanca na mivki, za katero igra tudi zamejec Michele Leghissa, se je na zadnji etapi evropske lige v Španiji z zmago proti Poljski s 4:3 že uvrstila na evropsko prvenstvo, ki bo od 20. do 26. avgusta v Marseljiju. Tam se bo za celinski naslov potegovalo šest reprezentanc, najboljše štiri pa se bodo obenem uvrstile na svetovno prvenstvo FIFFA, ki bo oktobra v Riu De Janeiru.

Tekma s Poljsko je bila odločilna, kajti Italija se na predhodnih treh etapah evrolige ni najbolje odrezala in je resno tvegal izločitev iz finalne faze celinskega prvenstva, čeprav je aktulan evropski

prvak. Leghissa je nenadomestljivi član standardne postave (prej gaje cen il trener Agostini, zdaj tudi novi selektor Magrini) in je bil tudi tokrat med boljšimi na igrišču. Sinoči je Italija igrala še v polfinalu proti Španiji, drugi polfinalni par 4. etape pa sestavlja Francija in Portugalska.

JADRANJE - Zamejsko prvenstvo pred polfinalnimi obračuni

Polet prisilil favorizirani Kras k delitvi točk Primorju dvobojo pepelk skupine B proti Nabrežini

Zamejsko balinarsko prvenstvo se bliža polfinalnim obračunom. Prejšnji četrtek je bilo na sporednu predzadnje kolo v kvalifikacijah. Medtem ko je v B skupini že nekaj časa znan vrstni red (prva Gaja, drugi Mak) je bilo pričakovati, da se bo kaj podobnega zgodilo tudi v A skupini. Z morebitno zmago proti Poletu bi si nameč Kras že kolo pred koncem zagotovil prvo mesto pred Sokolom, a do tega ni prišlo, saj so Poletovci dodobra namučili tokrat nerazpoložene Kraševce, ki bodo morali prihodnji četrtek v gosteh proti Kraškemu Domu iztržiti najmanj remi, če se želijo v polfinalu izogniti spopadu z močnejšimi gajevci. Z remijem proti Krasu je Polet po vsej verjetnosti naredil odločilni korak pred izpadom v B skupino. V tem srečanju sta se izkazala predvsem dva posameznika, starejši Visconti pri domaćinih in Doljak pri gostih. Prvi je z odlično predstavo zasluženo premal Skupka, ki je sicer dobro opravil svojo nalogo, a razpoloženemu doma-

čin nikakor ni mogel do živega. Drugi pa je najprej v bližanju in obveznem zbijanju suvereno premagal Rabuzina z dobrim izkupičkom 22 točk. Veliko bolj pomembna pa je bila zmaga v dvojicah, kjer sta z Mervicem dosegljala izredno dragoceno zmago s 13: 10 proti Štoki (Visconti) in Rabuzinu. Drugo zmago je za Poletovce dosegljala trojka v postavi Rotter, Vizintin in Ferrari, ki je presenetljivo ugnala favoriziranega nasprotnika (Živec, Tence in Skupek), v katerih vrstah je odpovedal predvsem zbijalec. Njihovi najbljžji sledovalci so po pričakovanju premagali Kraški Dom s 6:2. Repenski predstavniki pa so lahko zadovoljni, saj je njihov zastopnik Milkil Škabar dosegel sanjsko zmago, saj si je v enojkah privoščil nič manj kot renomiranega Michelija. Zmage za domačine so dosegli Ceper v bližanju in obveznem zbijanju, v dvojicah, kjer je nastopil skupaj z Lorencijem in trojka v postavi Pertot, Bagozzi in Lucignano, ki je bila s 13:6 boljša od Viteza, M. Škabar-

ja in Bataina. V B skupini se je obračun med pepelkama prvenstva Nabrežina in Primorja zaključil v korist slednjih. Zadovoljni so tokrat lahko tudi Bazovci, ki so prisilili k remiju štandrežki Mak. IZIDI, A skupina: Polet - Kras:

4:4; Sokol - Kraški Dom: 6:2. B skupina: Nabrežina - Polet: 2:6; Zarja - Mak: 4:4.

LESTVICI:

A SKUPINA: Kras 8 točk, Sokol 7 točk, Polet 3 točke in Kraški Dom 2 točki.

B SKUPINA: Gaja 13 točk, Mak 11 točk, Zarja 6, Primorje 4, Nabrežina 2 točki.

PRIHODNJE KOLO (četrtek, 9. avgusta): Polet - Sokol; Kraški Dom - Kras; Gaja - Nabrežina in Primorje - Zarja. (ZS)

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.25 Risanka: Gurugù - Kdor z malim ni zadovoljen ta tudi velikega...

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Brez meja: Hijacint Jussa, portret

23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.00 Sedem dni v parlamentu

6.30 Nad.: Sottocasa

7.00 Razvedrilna odd. o dobrem počutju: Sabato, Domenica & ... (vodita Sonia Grey in Franco Di Mare)

9.35 Linea verde - Obzorja

10.05 Aktualno: Tistega dne v Nazarethu - Zgoda katoliške cerkve

10.30 Verska oddaja: A Sua immagine

10.55 Maša

12.00 Angelus

12.20 Aktualna odd.: Linea verde v živo iz narave

13.10 Šport: Pole Position

13.30 Dnevnik

14.00 Avtomobilizem F1: VN Madžarske

15.45 Šport: Pole Position

16.15 Dok.: Quark Atlante - Pes in mačka, kateri je bolj prebrisani?

16.55 Vremenska napoved in dnevnik

17.05 Aktualno: "Giostra della Quintana"

19.05 Nad.: Komisar Rex - Avtorski humor (i. Gedeon Burkhard)

20.00 Dnevnik

20.35 Rai Tg šport

20.40 Variete: Supervariete

21.20 Nad.: Don Matteo 5

(i. Terence Hill, Nino Frassica, Flavio Insinna)

23.20 Dnevnik

23.25 Aktualno: Posebna odd. Tg1

0.30 Aktualno: Oltremoda Reloaded

1.05 Nočni dnevnik/Knjige

1.25 Kinematograf

Rai Due

6.15 Dok.: Karnijske Alpe

6.45 Dok.: Morje ponoči

7.00 Nad.: Girlfriends, 7.40 Strepitose

Parkers

8.00 Jutranji dnevnik Tg2

8.20 Nad.: Freddie

9.00 Dnevnik

9.05 Variete: Random

9.45 Dnevnik

9.50 Šport: Numero Uno

10.00 Avtomobilizem F1: VN Madžarske

11.30 Nad.: Ed (i. Tom Cavanagh)

12.10 Nad.: JAG (i. David James Elliott, Catherine Bell)

13.00 Dnevnik

13.25 Tg2 Motorji

13.40 Tg2 Eat Parade

14.00 TV film: Ad ogni battito del cuore (dram., ZDA, '02, i. Jane Seymour)

15.35 Nad.: Turbo 2 (krim., It., '99, i. Anna Valle, Roberto Farlesi)

17.15 Rai šport: Numero Uno

18.00 Dnevnik, vreme

18.05 Dok.: Tg2 Dosje

18.50 Nad.: Jake 2.0

19.40 Risanke

20.30 Dnevnik Tg2

21.05 Nad.: Numb3rs (i. Rob Morrow, David Krumholtz, Judd Hirsch)

22.35 Nad.: Crime Stories

23.30 Športna nedelja

0.45 Nočni dnevnik Tg2

1.05 Rubrika o živodski kulturi

1.35 Nad.: Chris Isaak Show, 2.25 Secrets

Rai Tre

6.00 Fuori orario

7.00 Variete za najmlajše

9.00 Variete: Screensaver

9.35 Film: Signori si nasce (kom., It., '60, i. Toto', P. De Filippo)

11.05 Dok.: 1966 - Toto' in Pasolini

11.15 Nad.: Saranno famosi

12.00 Dnevnik, šport, vreme

12.10 Aktualno: Telecamere

12.40 Okkupati

13.10 Aktualno: Passpartout

13.40 Dok.: Kilimangiaro Album

14.00 Dnevnik, deželne vesti

14.30 Eduardovo gledališče: Uomo e galantuomo

17.00 Film: Mogambo (dram., ZDA, '53,

r. John Ford, i. Clark Gable in Ava Gardner)

18.55 Tg3 Meteo

19.00 Dnevnik, deželne vesti, vremenska napoved

20.00 Variete: Blob

20.30 Film: Il padrino (dram., ZDA, '72, r. F.F. Coppola, i. Al Pacino, Marlon Brando, John Cazale)

23.30 Dnevnik, deželne vesti

23.50 Film: Alex & Emma (kom., ZDA, '03, r. Rob Reiner, i. Luke Wilson, Kate Hudson)

0.35 Tg3 Night News

Rete 4

6.05 Nad.: Pot za Avonleo

7.00 Pregled tiska

7.20 Nad.: Don Tonino

9.35 Dok.: Čudovita Italija

10.00 Maša

11.00 Planet morje

11.30 Dnevnik Tg4, promet

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 Dnevnik Tg4, vreme

14.05 Film: American Graffiti (kom., ZDA, '73, r. George Lucas, i. Richard Dreyfuss, Ronny Howard)

16.15 Film: Zorro marchese di Navarra (pust., It., '69, i. Nadir Moretti)

18.20 Nad.: Hiša Vianello

18.55 Tg4 dnevnik/Meteo4

19.35 Nad.: Colombo (i. Peter Falk)

21.15 Film: Scommessa con la morte (krim., ZDA, '88, i. Clint Eastwood)

23.15 Nad.: 24 od 1.00 do 3.00 (i. Kiefer Sutherland, Arnold Vosloo)

1.00 Pregled tiska

Canale 5

6.00 Na prvi strani

7.55 Promet - Meteo 5

8.00 Jutranji dnevnik Tg5

8.40 Dok.: Potovanje okrog sveta

9.20 Film: Il fiume dell'ira (dram., ZDA, '84, r. Mark Rydell, i. Mel Gibson, Sissy Spacek)

11.00 Tg com/Meteo 5

12.00 Nad.: Summerland (i. Taylor Cole, Ryan Kwanten, Jesse McCartney)

13.00 Dnevnik, vreme

13.35 TV film: Il bello delle donne 2 - Ottobre (i. Lunetta Savino, Gabriel Garko, A. Fugandi)

15.35 Film: Corrispondenza d'amore (kom., Avstral., '04, i. Adam Garcia, Giovanni Ribisi)

16.30 Tg com/Meteo5

17.30 Nad.: Carabinieri 5

20.00 Dnevnik TG 5 in vreme

20.40 Variete: Moderna cultura

21.20 Film: The Mothman Prophecies (thriller, ZDA, '02, i. Richard Gere, Debra Messing)

22.00 Tg com/Meteo 5

23.15 Film: Tradimento fatale - Suburban Madness (dram., ZDA, '04, i. Brett Cullen, Elizabeth Pena, Sela Ward)

1.20 Nočni dnevnik, vreme

Italia 1

7.00 Nad.: Kleopatra 2525

7.50 Variete za najmlajše

10.55 Nad.: Robin Hood

11.55 Športna odd.: Grand Prix

12.25 Odprt studio, vreme

13.00 Nad.: Tata (i. Fran Drescher)

14.00 Film: Romy in Michelle (kom., ZDA, '05, i. Katherine Heigl)

15.50 Variete: Tutto Ditta, 16.40 Premiata Teleditta 4 - Excalibur

18.30 Odprt studio, vreme

19.00 Nad.: Love Bugs 3

19.25 Nad.: Prima o poi divorzio (i. Anthony Clark, Mike O' Malley)

17.00 Film: Mogambo (dram., ZDA, '53,

20.00 Tg com/Meteo

20.20 Variete: Candid camera

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)**Teletekst:** str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Videofleš
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.05 Aktualna odd.: Anima Good News (vodi G. La Porta)

6.10 Nan.: Sottocasa

6.30 Dnevnik, informacije o prometu
6.45 Jutranja razvedrilna oddaja: Unomattina (vodita Veronica Maya in Duilio Giannaria), vmes Dnevnik, Tg1 Turbo, Tg1 Zgodovina (vodi Roberto Olla), 9.30 Tg1 Flash

10.35 Tg parlament**10.40** Gremo in kino

10.45 Nan.: Ciklon v samostanu (i. Jutta Speidel, Fritz Wepper)

11.30 Dnevnik in vremenska napoved

11.40 Nan.: Gospa v rumenem - Smrtonosni akordi (i. Angela Lansbury)

13.30 Dnevnik**14.00** Gospodarstvo

14.10 Nad.: Julia (i. Susanne Gartner, Roman Rossa, Susanne Hausler)

15.30 Nad.: Commesse - Francesca (It., '98, r. Giorgio Capitani, i. Nancy Brilli, Sabrina Ferilli, Caterina Vertova, Veronica Pivetti)

16.50 Tg parlament**17.00** Dnevnik Tg1 in vreme**17.15** Nan.: Sestre McLeod**18.00** Nan.: Komisar Rex - Strašna skrivnost (i. Gedeon Burkhard)**18.50** Kviz: Reazione a catena**20.00** Dnevnik**20.30** Kviz: Soliti ignoti - Identita' nasoste (vodi Fabrizio Frizzi)

21.20 Film: Il diario di Bridget Jones (kom., ZDA-VB, '01, r. S. Maguire, i. R. Zellweger, Hugh Grant)

23.05 Dnevnik**23.10** Dok.: Passaggio a Nord-Ovest**0.15** Dnevnik**0.50** Potihoma**Rai Due****6.00** Tg2 Eat Parade**6.25** Dok.: Francija**6.55** Skoraj ob 7-ih**7.00** Rubrika o protestantizmu**7.30** Variete za najmlajše: Random, risanke**10.15** Dnevnik/Meteo 2/Motorji/Medicina 33**11.00** Variete: Matinee' (vodita Giampiero Ingrassia in Rossella Brescia)**13.00** Dnevnik**13.30** Tg2 Navade in družba, 13.50 Tg2 Medicina 33**14.00** Aktualna odd.: Ricomincio da qui (vodi Alba D'Eusanio)**15.30** Nan.: Komisar Kress, 16.30 Posebna enota Lipsia**17.15** Nan.: One Tree Hill (i. Sophia Bush, Hilarie Burton)**18.05** Tg2 Flash/Šport**18.30** Dnevnik/Meteo**19.00** Nan.: Law & Order**19.50** Risanke**20.30** Dnevnik**21.05** Nan.: Close To Home (i. Jennifer Finnigan, Kimberly Elise), 22.40 The Practice (i. Dylan McDermott)**23.25** Dnevnik**23.35** Variete: Tribbu' (vodita Serena Gavitta in Alessandro Siani)**0.40** Aktualno: Poletni magazin na 2. (vodi Giancarlo Giojelli)**1.10** Tg parlament**1.20** Rubrika o židovski kulturi**Rai Tre****6.00** Rai News 24**8.05** Mi smo zgodovina

9.05 Film: Policarpo, ufficiale di scrittura (kom., It., '58, r. Mario Soldati, i. Renato Rascel, C. Gravina)

10.55 Cominciamo bene**12.00** Tg3 šport, vreme**12.50** Tg3 Chiediscena**13.10** Nan.: Saranno famosi**14.00** Deželne vesti, dnevnik

- 14.50** Variete: Trebisonda
16.05 Variete: Melevisione
16.30 Športno popoldne: Odbojka: Italija - Brazilija (Grand Prix)
17.15 Nan.: Stragat Sg-1
18.00 Dok.: Geo magazine
19.00 Dnevnik, deželne vesti
20.00 Rai Tg Šport
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole (i. Patrizio Rispoli, Federica Apicella)
21.05 Dok.: Po sledeh Darwina - Naključna evolucija (vodita Patrizio Roversi in Syusy Blady)
23.05 Tgr Dnevnik, deželne vesti
23.20 Tg3 - Primo piano
23.40 Aktualno: Živiljenjske zgodbe (vodi Giovanni Anversa)
0.30 Tg3 Night News
0.50 Koncert na Rai 3

Rete 4

- 6.05** Pregled tiska
6.25 Nan.: Pot za Avonleo, 7.10 Velika dolina (i. Barbara Stanwyck, Linda Evans, Richard Long), 8.40 Pacific Blue - Slaba družba
9.40 Nad.: Saint Tropez, 10.40 Ljubljanska vročica
11.30 Tg 4 dnevnik, promet
11.40 Nan.: Più forte ragazzi - Shanghai Express (i. Sammo Hung), 12.35 Road to justice
13.30 Dnevnik, vreme
14.00 TV film: Detektiv Extralarge (pust., It.-Nem.-ZDA, r. A. Capone, i. Bud Spencer, M. Winslow)
15.50 Nad.: Steze
16.10 Film: Si puo' fare... amigo (western, It., '72, i. Bud Spencer)
18.55 Dnevnik in vreme
19.25 Meteo 4
19.35 Aktualno: Sai xche'?
20.10 Nad.: Vihar ljubezni
21.10 Nan.: Cavalcarono insieme (western, ZZDA, '61, r. John Ford, i. James Stewart, Richard Widmark)
23.35 Film: Bruciati da cocente passione (kom., It., '76, i. C. Spaak)
1.45 Pregled tiska

Canale 5

- 6.00** Na prvi strani, vreme
7.55 Promet, vreme, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.35 TV film: Congiunzione d' amore (kom., Nem., '01, i. D. Amavia)
9.40 Tg5 Borza flash
11.00 Nan.: Providence
12.00 Nan.: Sodnica Amy
13.00 Dnevnik TG 5, vreme
13.40 Nad.: Beautiful
14.45 Nad.: Vivere (i. Federica Bianco, Carmine Scalzi, Brando Giorgi)
15.15 Nan.: Carabinieri 5
16.20 Nad.: Cuori tra le nuvole (i. Alissa Jung, Sascha Tschorn)
16.55 Tg5 minut
17.05 TV film: I nuovi genitori di Waylon (kom., ZDA, '04, i. Ross Anderson, Jeremy Bergman)
18.50 Kviz: 1 contro 100
20.00 Dnevnik TG 5, vreme
20.30 Variete: Moderna kultura
21.20 Film: Air Force Two (pust., ZDA, '06, r. B. Trenchard-Smith, i. David Keith, Mariel Hemingway)
23.15 TV film: Baby Monitor (thriller, ZDA, '98, i. Jason Beghe)
1.20 Nočni dnevnik

Italia 1

- 6.30** Nan.: Arnold, 7.05 Kleopatra 2525 - Protistrup
8.00 Variete za najmlajše
9.55 Nan.: Willy, princ Bel Air, 10.25 Hercules
11.25 Nan.: Xena (i. Lucy Lawless)
12.25 Odprt studio, vreme
13.00 Šport studio
13.40 Slamball
14.40 Tg com/Meteo
15.00 Nan.: Beverly Hills, 90210 (i. Jason Priestley, Jennie Garth)
15.55 Nan.: Blue Water High, 16.25 15/Love
16.00 Tg com/Meteo
18.00 Nan.: Čarovnica Sabrina (i. Melissa Joan Hart, Nate Richert)
18.30 Odprt studio, vreme
19.05 Nan.: Love Bugs 3 (i. Emilio Solfaroli, Giorgia Surina)
19.35 Nan.: Will & Grace (i. Eric McCormack, Debbie Reynolds)
20.10 Nan.: Renegade
21.00 Aktualno: Lucignolo Bellavita, 23.30 Il bivio (vodi E. Ruggeri)

Tele 4

- 8.05** 13.45, 16.40, 19.30, 20.30, 23.00 Dogodki in odmevi
9.35 Nan.: Bonanza
11.00 Nad.: Marina
12.05 Aktualno: Cerkve in spomeniki
13.05 Lunch time
14.10 Informativna oddaja
15.55 Nan.: Don Matteo 3 (i. Terence Hill, Nino Frassica, F. Insinna)
17.00 Risanke
19.00 Šport
19.55 Športna oddaja
20.50 Dok. odd.: Malezija
21.40 Aktualna odd.: Panta rei
23.30 Srečanja v kavarni "Versiliana" (vodi Romano Battaglia)

Rete 7

- 6.00** 12.30, 20.00, 1.35 Dnevnik
9.20 Aktualno: 2 minuti za knjigo
9.30 Dok. oddaja
11.30 Nan.: Angelski dotik
13.00 Nan.: Matlock
14.00 Film: Il mattatore (kom., It., '59, r. Dino Risi, i. Vittorio Gassman)
16.00 Nan.: Osvajanje Zahoda
18.00 Nan.: Star Trek Voyager
19.00 Nan.: Murder call
20.30 Dok.: Big Game
21.00 Film: Amore mio aiutami (kom., It., '69, r.-i. Alberto Sordi)
23.15 Šport: Nemčija 2006 - Italija - Ukrajina

Slovenija 1

- 6.25** Utrip
6.40 Zrcalo tedna
6.55 Eutrinki
7.00 Nan.: Štirideset zelenih slonov (F. Rudolf, 6. del)
7.20 Risana nan.: Marko, maverična ribica: Lekcija iz golfa, 7.35 Zala je varuška
7.45 Lutkovna nan.: Bisergora - Bibamica izgubi hiško
8.00 Ris.: Hotel Obmorček
8.15 Izobraž. odd. za otroke: Tomažev svet - Rojstni dan
8.20 Zlatko Zakrajko: Mozirski gaj, 9.15 Iz popotne torbe: Od pomladni do poletja
9.40 Gulimšek: Gledališče
10.05 Kratki dok. film: Postovka
10.20 Taborniki in skavti
10.35 Razpoke v času: Zvon želja
11.05 Dok.: Lovci naizgubljene zaklade
12.00 Slovenci v Avstraliji
13.00 Poročila, šport, vreme
13.25 Dajmo, naši!
14.40 Nekaj in intut za popularno glasbo
15.00 Poročila, promet
15.10 Dober dan, Koroška!
15.40 Risanka
16.05 Martina in ptičje strašilo: Turistična agencija
16.15 Poučno-razvedr. odd.: Ajkec pri restavtrorjih - Ajkec in umetnine iz kovine
16.35 Poučno-igrana nan.: S Soncem v očeh - Strah (Slo, '07, i. Gaber Trselj, Nika Cvar)
17.00 Novice, kronika, šport, vreme
17.35 Dok.: Življenje z medvedi
18.25 Žrebanje 3 x 3 plus 6
18.40 Risanka
18.55 Vreme, dnevnik
19.35 Vreme, šport
19.55 Nad.: Knez in dekle (Nem., '03, r. Richard Engel, i. Maximilian Schell, Rike Schmid, Wanja Mues, 4. del)
20.45 Osmi dan
21.20 Glasbena odd.: V kadru - Lado Leškovar in Tatjana Trtnik
22.00 Odmevi. Kultura, vreme, šport
22.50 Dediščina Evrope - Nad.: Zračni most (zadnji del)
0.30 Dok.: Življenje z medvedi
1.20 Dnevnik

Slovenija 2

- 6.30** Zabavni infokanal
9.00 11.30 TV prodaja
9.30 Zabavni infokanal
12.00 Vrtljak
14.15 TV nad.: Vrtičkarji - Travka
14.40 Velika imena malega ekrana - Galerija igralcev: Boris Juh
15.40 Ars 360
16.00 Evropski magazin
16.30 Slovenci po svetu
17.00 Alpe-Donava-Jadran
17.30 Z glavo na zabavo
18.00 Poročila

- 18.05** Dediščina Evrope - Nad.: Smodnik, izdaja in zarota. (VB, zadnji del)
20.00 Dok. nad.: Dogodki, ki so vznemirili svet - Kraja kronske draguljev (VB, 4. del)
20.50 Nad.: Elvis - zgodnjega leta (biog., ZDA, '05, r. James Steven Sadwith, i. Jonathan Rhys Meyers, Randy Quaid, Rose McGowan)
22.15 Glas(bejni večeri na drugem: Koncert skupine Korn
23.05 Film: Zamera (Jap.)
0.35 Dnevnik zamejske TV
1.00 Zabavni infokanal

Koper

- 14.00** Čezme

DUŠAN KALC

S Primorskim dnevnikom po Bosni in Hercegovini

1.

»Nikoli nisem mogel brez vzemirjenja stati na kamenju nekdanjih gradov in zgradb, ki ga je obdelala človeška roka in zlizala raba. Iz tega podrtega, topela kamna z nekdanjim stavb pod soncem, ki je isto, je zmerom prihajala vame vznemirljiva vizija življenja umrlih ljudi in rodov, njih potreb, strasti, verovanja in zmot, spopadov, privlačevanja in odstujevanja, večnega valovanja človeškega morja na trdih in neprehodnih tleh.«

Podobna vznemirjenost, ki jo opisuje v neki svoji knjigi eden največjih sinov Bosne, nobelovec Ivo Andrić, se najbrž polasti vsakogar, ki ga pot zanese v to čudovito in čudno deželo, kjer se privlačnost pokrajine preliva s posebnostjo življenja in z raznolikostjo navad v nepozabno doživetje. To je dežela, kjer je stvarnikova roka nemirno vztrpetala, da so njeni tresljaji obliskovali valovit in naguban svet, posejan z gozdovi in strminami; kjer so se reke divje zgrizle v gorata, kamnita pobočja in izklesale neprehodne soteske čarobnih oblik; kjer se letni časi hudomušno pojgravajo med sabo in znajo postreči zdaj z izredno milim in toplim podnebjem, zdaj s trpkim mrazom, ki lomi kosti; kjer so dnevi in noči svetli ali temni in polni skrivnosti in nemira kot ljudje, ki so od nekaj poselili ozke doline in dolge vzpetine; kjer so poti naporne in bivanjski pogoji neprijazni; kjer je človek s težavo ukrotil nemirno naravo ter se otepal nenehnih vedorov in vpadow z vseh strani neba; kjer je raznolikost vplivov oblikovala mavrico kultur, vetrovjan in teženj, ki se živobarvno pne med Mittelevro in Orientom.

Vzljubil sem to deželo že prvič, ko sem se napotil vanjo. Bilo je enkrat kmalu po zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu. Name je naredila globok vtip zlasti pestrost in živahnost življenja. Jugoslovanska federacija se je tedaj vse bolj uveljavljala v svetu in zdelo se je, da so enkrat za vselej premočene sprotosti in razprtije, ki so povzročile toliko gorja na Balkanu. Sarajevska baščaršija je s svojim napol avstrogrskim in napol turškim videzom delovala nadvse svetsko. Zdalo se je, da se beli vitki minareti Gazi Husrev-begove in Ferhad-begove džamije tiho po-

govarjajo z masivno katoliško katedralo na Trgu fra Grge Matića, s staro pravoslavno cerkvijo in sinagogi v bližini ter z drugimi posvečenimi in posvetnimi poslopji, ki se gredo skrivalnice v labirintu uličic starega mestnega jedra. Morda je še veličastnejše deloval name Mostar s svojim značilnim starim mostom, ki je povezoval dva bregova Neretve in hkrati dve ljudstvi različnih ver in navad v prijazno celoto, polno prijaznih obetov. Poleg tega se moj spomin na tedanje potovanje rad vrača v edinstvene in neposnemljive kanjone Vrbasa in Neretve in v neprodorno zelenino Kozare in me vedno znova vabi, naj jih spet obiščem in se v njih zadržim še dlje in globlje.

Želja po vrniltvu in deželo razlik in sloge, naravnih lepot in zgodovinskih zanimivosti se mi je še nekajkrat izpolnila. Tako tudi pred nedavним, ko sem se podal na pot v okviru tradicionalnih izletov, ki jim Primorski dnevnik vtipne svoje ime, potovalna agencija Aurora pa svoj organizacijski aparat. Občutki so bili tokrat nekoliko družačni. Nad deželo lebdi kot mrka senca spomin na vojno, ki jo je posejala z grobovi in novim gnevom. Rane se še niso zacelile. Hotel Bristol, v katerem sem prenočeval med svojima predvojnim obiskoma Sarajeva, so razgalile bombe in še vedno razkazuje svoje počrnelo betonsko okostje, kakor sicer mnoge druge stolpnice. V baščaršiji, kjer se življenje navidez zdi povsem normalno, se le s težavo otresem občutka, da se minareti nočajo več pogovarjati s pravoslavnim in katoliškim svečnjem. Tudi v Mostaru, kjer je bratomorna vojna zrušila simbol in glavno vezno nit mesta, ki se ga noben zavjevalec ne v drugi svetovni vojni, ne v drugih vojnih pohodih ni drznil dotakniti, se novi most zdi kot votla prikazen, ki nima več moči, da bi združevala. In celo v naravnih lepotah divjih sotesk in neskončnih planjav je ob sicer nezmanjšani privlačnosti začutiti nekaj hladnega in pretečega. Morda zaradi minskih polj, s katerimi so še vedno preprede.

Ob vsem tem mi spet zazvenilo v mislih skoraj preroške besede Iva Andrića: »Torej ni srednje poti, tiste prave, ki pelje naprej v stalnost, v mir in dobrostan, ampak se vsi vrtimo samo

v krogu, zmerom po isti varljivi poti, spreminja se le ljudje in rodovi, vedno varani.« Spremljajo me že od doma. Pred odhodom sem spet pobrskal po knjigi zgodovinarja Jožeta Pirjevca Jugoslovenske vojne 1991-1999. Poglavlje o vojni v Bosni, kakor sicer tudi poglavja o vojnah v drugih deželah nekdanje Jugoslavije, razgrinja dogodke, ki potrijejo Andrićeve črnogledost in pogabljanjo misel o večno varanem ljudstvu, ki nam sama od sebe prikliče v spomin tragični Prešernov verz »Kako strašna slepota je človeka.« Ko se pelješ po čarobni pokrajinji, mimo rek in rečic, ki ohranajo modrino in bistrino, mimo mehkih polj in pomirajočih gozdov, mimo čemečih vasic, ki niso več v celoti Evropa in niso še povsem Orient, se oko napaja z lepoto in misli na grdo se razpršijo kot svinčeni oblaki po neurju. Vendar ne za dolgo. Znova jih prikličejo v zavest razlage vodičev o tem, kar je bilo in ni še povsem mimo. Povsod ista pesem. Rane se še niso zacelile, strahovi se še niso razpršili. Življenje v mestih in vaseh se na prvi pogled zdi normalno, vendar prikazni še blodijo med zidovi, popikanimi od krogel in počrnelimi od zubljev, ki so jih zanetile granate. Stara rečenica »mirna Bosna«, katere smisel je »končajmo že enkrat s tem«, se mi je zazdela kot ironična paradigmata večne nepomirljivosti te dežele.

Ko sem pred vojno potoval po njej, me je spremjal občutek, da je Bosna res mirna, da se časi iz sredine prejšnjega stoletja ne morejo več ponoviti, da so črnoglede Andrićeve mi-

Baščaršija, simbolični center Sarajeva nekoč in danes

sli »o verskih in drugih razlikah, ki da so podobne, ali celo enake sovraštvu,« resnično stvar preteklosti. Ljudje, ki sem jih tedaj srečeval, niso le govorili o bratstvu in jedinstvu kot ireveribilnem procesu, temveč so s ponosom in ramo ob rami utrjevali nov odnos. Verjam sem, da je končno zavladal komšiluk, kot se v starem turškem jeziku reče sožitju med različno mislečimi in različno verujočimi. Sedaj se vračam z neizogibno drugačnimi občutki, s krepko omajano vero v človeka in v njegovo sposobnost, da rešuje spore in premošča težave brez prelivanja krvi.

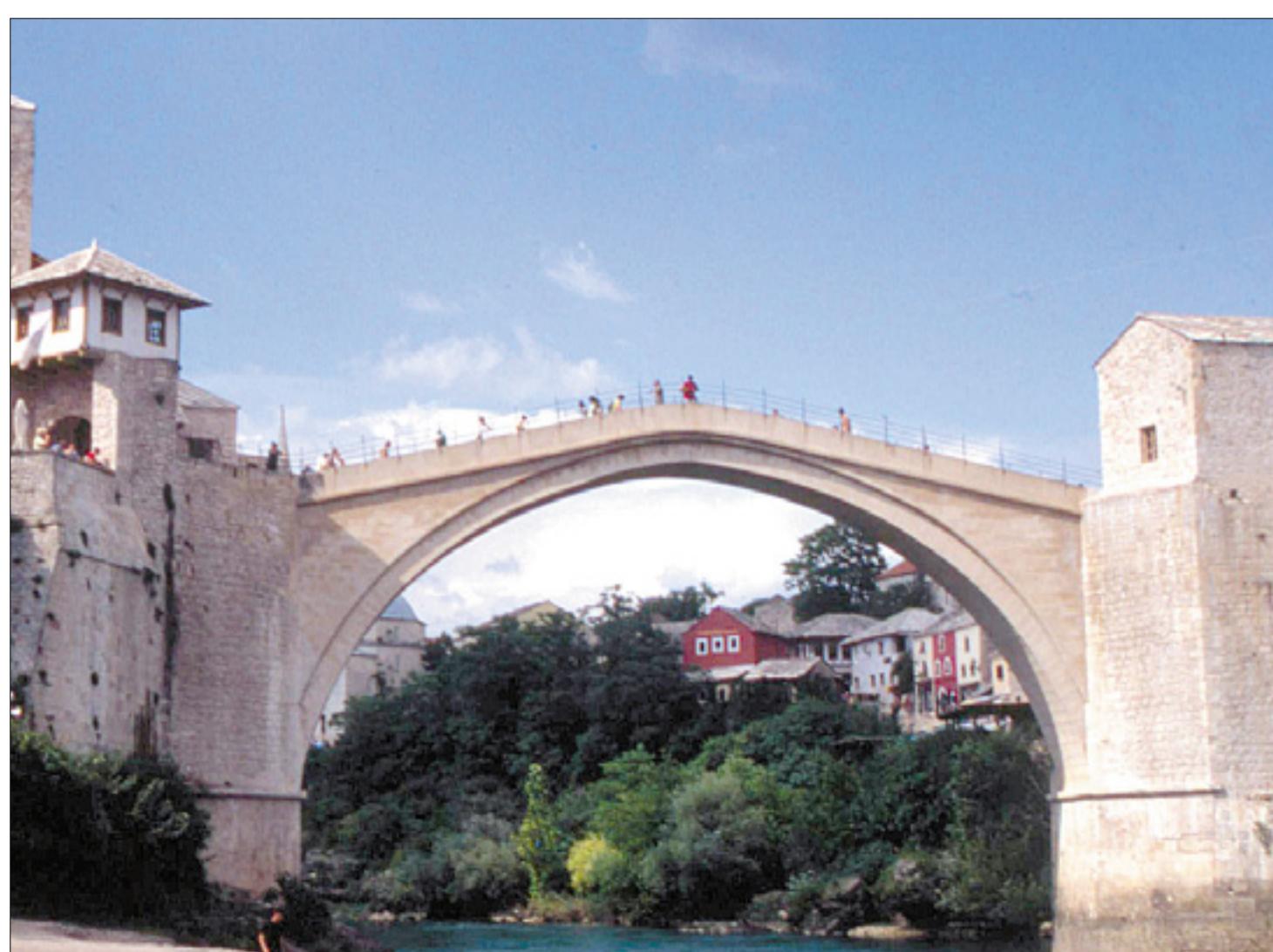
Morda se moj spomin na potovanje Primorskega dnevnika po Bosni in Hercegovini preveč zaustavlja pri nedavnih krvavih obračunih in njihovih posledicah, toda to, kar se je dogajalo med leti 1992 in 1995, je zaznavno na vsakem koraku in čeprav je mimo že dvanajst let, se tega žal ne da obiti in bo

v nadaljevanju potopisa stalno prisotno.

Za potovanje je bil izbran maj. To je najlepši čas, ko je narava mlada, cvetoča, drhteča. Ker je bilo več zanimanja kot razpoložljivih mest, kar je sicer značilno za tradicionalne izlete Primorskega dnevnika, ki že več kot tri desetletja, hvala neutrudnemu Egonu Krausu, vodijo naše ljudi, spodbujajoč družabnost, na vse konce sveta, so pri Aurori poskrbeli za tri avtobuse, ki so v enotedenških presledkih prepeljali kar tri skupine v Bosno. Pridružil sem se tretji, ki je z Oberdankovega trga odrinil navsegodaj, v nedeljo, 20. maja. Nedelja ni naključno izbrana za odhode. V teh dneh ni prometa težkih vozil in so ceste bolj prožne. Tako je šlo gladko do Reke in naprej proti Gorskemu Kotaru in v notranjost Hrvaške. Kratkočasil nas je pogled na bujno in divjo naravo, ki je švigala mimo nas. Nizko in gosto mediteransko grmičevje, ki prekriva kameniti svet, se počasi preliva najprej v iglaste, nato bukove in ponkod slike slike brezove gozdove. Tu pa tam se odpre pogled na redka samevačoča naselja in njive z dozorevajočim žitom. Slike bežeče pokrajine je s prijazno besedo dopolnjeval nadvse pozorni, razpoložljivi in ustrezljivi spremjevalec Jure Raner, ki dobro poznal te poti in kraje, njihove zgodovino in njihovo današnje življenje in zna to privlačno opremiti z marsikatero zanimivostjo, tako da se je takoj priljubil pisanici druščini potnikov.

Prvo večje mesto na naši poti, skozi katero smo potovali, je bilo Karlovac. Že od leta 1579, ko je nastalo po volji avstrijskega nadvojvode Karla (in po njem dobilo ime) kot trdnjava za zaščito pred turškimi vpadi, kraljuje nad obsežno močvirnato ravnino, na kateri se stekajo kar štiri reke: Kupa, Korana, Mrežnica in Dobra. Kot pomembno strateško vozlišče je bilo svojčas pomembna vojaška postojanka tudi Jugoslovanske ljudske armade, zaradi česar so v letu 1991 po izbruhu srbsko hrvaške vojne divjale hude bitke. Posledice so še vidne. Zlasti v prvih vasičah po Karlovcu. Večina hiš ima nove strehe. To so hrvaški domovi. Nekaj jih je še brez strehe. Tu so prebivali Srbi. V dokaz, da je šlo tu zares, je v prvi vasi Turanj, ob cesti, razstavljenih nekaj oklopnih vozil, topov in celo ostankov letal. To je zunanj del muzeja domovinskog rata – nema priča »strašne spletote človeka.«

(Se nadaljuje)

Most v Mostaru

FILM - Grossmannov festival od jutri v Ljubljani

Franci Slak z novim filmom

»Kakor v nebesih tako na zemlji«

LJUBLJANA - Grossmannov filmski festival se bo v ponedeljek, 6. avgusta, pričel s predpremiero novega filma režisera Francija Slaka z naslovom Kakor v nebesih tako na zemlji. »Glede na trenuten položaj slovenske kinematografije in glede na to, da so organizatorji festivala izrazil željo, da bi v programu imeli tudi slovenski film, smo se odločili, da ga uvrstimo nanj in s tem dokažemo, da se na področju slovenskega filma nekaj vendarle dogaja, čeprav mimo ministrstva, mimo skladu. Na področju slovenskega filma želimo ohraniti neko kontinuiteto,« je za STA povedal režiser. Slakov najnovejši izdelek je v celoti nastal v produkciji kulturnega in umetniškega programa Televizije Slovenija. Posnet je bil že lani jeseni, večinoma v prostorih nekdanje tovarne Rog, na festival pa prihaja,

tako organizatorji, »naravnost z montažne mize«.

Na vprašanje STA, ali si bo film mogoče ogledati tudi v kinodvoranah po Sloveniji, je Slak odgovoril, da so imeli v načrtu kinematografsko povečavo - film naj bi predstavili na festivalih, razmišljali so tudi o omejeni domači distribuciji - »a od filmskega sklada zadnje tri mesece ni bilo nobenega glasu o tem, kaj lahko v tej smeri pričakujemo,« je povedal Slak in dodal: »Bile so določene oblubje, ampak nič od tega ni bilo uresničeno, kar je normalno v kontekstu tega, kar se tam dogaja.«

Glede na to, da ostaja marsikatero vprašanje, povezano z letošnjim Festivalom slovenskega filma odprtoto, je Slak dejal, da naj bi film premiero predvidoma doživel na omenjenem festivalu, ne ve pa se, ali v video ali v filmski različici.

Slak se podpisuje tudi pod filmski scenarij. Po usodni nesreči se Emil znajde v nebesih, ki spominjajo na nekdanje življenje v socializmu. Emil ima možnost, da se vrne na zemljo, če izpolni določene pogoje - med drugim mora nekomu rešiti življenje. Ker lahko komunicira tudi s svojo družino, odkrije veliko stvari, za katere prej sploh ni vedel, je o vsebini zapisano v predstavitvi filma.

Glavnega junaka 82-minutnega celovečerca igra Jure Ivanušič, poleg njega pa so v igralski ekipi še Nataša Raljan, Milada Kalezič, Jožica Avbelj, Jan Slak, Peter Muvševski, Ludvik Bagari, Pavle Ravnhrib, Davor Janjič in sam režiser. Pri produkciji je kot direktor fotografije sodeloval Radovan Čok, kostume pa je zasnovala Bjanka Ursulov. (STA)

FILM - V Sarajevu od 17. do 25. avgusta

Na letošnjem festivalu močna slovenska udeležba

SARAJEVO - V 13. izdaji filmskega festivala v Sarajevu, po slovesu največjega in najvplivnejšega festivala v jugovzhodni regiji, ki bo potekal od 17. do 25. avgusta, bodo tudi letos predstavljene najboljše filmske stvaritve iz regije, med njimi kar nekaj filmskih projektov slovenskih filmskih ustvarjalcev. Predsednik žirije, ki bo ocenjevala tekmovalni program festivala, bo igralec Jeremy Irons. V okviru tekmovальнega programa Tea Arena bo prikazan tudi celovečerni film Tea, slovensko-poljsko-hrvaško-bosanska koprodukcija režiserek in scenaristke Hanne A. W. Slak, ki je leta 2004 že prejel eno od dveh glavnih nagrad CineLinka - borze koprodukcij sarajevskega filmskega festivala za celovečerne filme. Kot posebno projekcijo v sklopu festivala pa bodo prikazali celovečerni film Marka Naberšnika Petelinj zatrk, je sporočila Vera Kovačević.

V žiriji so poleg Ironsa umetniški direktor filmskega festivala v Locarno Federic Maire, mlada turška igralka Ozgu Namal, lanskoletna dobrinica nagrade »srce Sarajeva«, režisarka Andrea Štaka ter vodja filmskega oddelka na ZDF/ARTE Meinolf Zurhorst.

Z namenom odkrivanja novih talentov, promocije avtorjev iz regije ter ustvarjanja novih regijskih zvezd bo festival letos ponudil Sarajevo Talent Campus, nov izobraževalni program, namenjen

Bunker, New Trolls, O. S. Marco. **V torek, 7. avgusta** / Turbolenti. **V sredo, 8. avgusta** / Firexpression. **V petek, 10. avgusta** / La Melarancia - Muzikal pod zvezdami. **V soboto, 11. avgusta** / Formula 3 - posvečeno Luciu Battistiju. **V nedeljo, 12. avgusta** / A. M. Buenos Aires - Mednarodni festival tanga. **V sredo, 15. avgusta** / Koncert Novega godalnega orkestra Ferruccio Busoni. **Verdiyev trg** **Do 13. avgusta** / Tri tržaška vrata: niz koncertov srednjeevropske in balkanske glasbe. **V ponedeljek, 6. avgusta** / Tržaško amatersko gledališče. **V četrtek, 9. avgusta** / Mercadonegro.

GLEDALIŠČE

SLOVENIJA

6. MEDNARODNI ALPE-ADRIA PUF FESTIVAL

Predstave v Kopru bodo v parku pred kopalščem v Kopru, na Pristaniški ulici (med policijo in kavarno Kapetanija ter po voških trgih v MO Koper). V slučaju dežja bodo predstave v Taverni. **Danes, 5. avgusta ob 19.00**, Škofije: Etreno Histria in Puf: glasba in ples sveta, lutkovna predstava LG Matita - Matija Solce: Šala. **V petek, 10. avgusta ob 19.00**, Ploščad pri kopalšču: Giggio Brunello (I), The big 5 (Zlata Marioneta 2004); ob 21.00 Dvojničke italijanske skupnosti: Koncert Feketeteretek, LG MATITA - Matija Solce: Male nočne zgodbe, nočna lutkovna predstava. **V soboto, 11. avgusta ob 21.30**, Titov trg: Govindine sanje, Hoduljarji, žonigerji, mednarodna zasedba.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Veliki trg

Danes, 5. avgusta / Rock festival: Delirium, Jethro Tull (cover band), Clive

Ljubljanski grad, Stanovska dvorana / Leipziki godalni kvartet, Mojca Zlobko Vajgl - harfa. **V torek, 14. avgusta ob 20.30**, Ljubljanski grad, Stanovska dvorana / Leipziki godalni kvartet, Johannes Kalpers - tenor, Martin Bruns - bariton in Andreas Frese - klavir.

RAZSTAVE

RAZSTAVE OB 100-LETNICI ROJSTVA LOJZETA SPACALA

KOPER

Spacal in Istra - do 31. avgusta 2007 - Avla Pokrajinskega muzeja

KRANJ

Slike, dela na papirju - do 31. avgusta 2007 - Galerija Prešernovih nagrjenčev za likovno umetnost, Galerija Elektro Gorenjska

KOPER, PIRAN, PORTOROŽ

Tapiserije, mozaiki - do 31. avgusta 2007 - Mestna galerija Piran, Galerija Loža Koper

LIKOVNA OPREMA LADIJ - Vila San Marco Portorož

SAN VITO AL TAGLIAMENTO

Grafike - do 15. avgusta - Cerkev sv. Lovrenca, odprt od četrtek do nedelje od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 20.00.

ŠTANJEL

Grafike - do decembra 2007 - Galerija Lojzeta Spacala. Urvnik: v tednu od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah

PASSARIANO

Vila Manin - Center sodobne umetnosti: do 30. septembra bo razstavljal Hiroshi Sugimoto.

od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto. Za najavljenje skupine po dogovoru. Info: tel. ++38657690197 ali mobi ++38641337422 Štefan.

Grafične miniature - do 15. oktobra - Galerija pri Valetovih

KOPER - Prodajna razstava - do 15. septembra - Galerija Meduza

LJUBLJANA - Fotografija - do 12. avgusta 2007 - Mednarodni grafični likovni center

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Dvorana deželnega sveta: antološka razstava posvečena Maestru Guidu Tavagnaccu. Možnost ogleda do 12. oktobra ob ponedeljku do petka od 9.30 do 18.00.

Ljudska knjižnica: »Od tiskarske preše do muzeja: prvi koraki tiskarske umetnosti«. Odprt do 31. avgusta od ponedeljka do sobote od 10.00 do 13.00.

Muzej judovske skupnosti: do 16. oktobra razstavlja Herbert Pagani »Appunti di una vita.«

Državna knjižnica: do 31. avgusta razstavlja pod naslovom »Il segno. La passione« Rossana Longo.

Palaca Gopčević: do 26. avgusta od 9.00 do 19.00 bo na ogled razstava »Francesco Parisi - Špeditersko podjetje 1807-2007 - Dvesto let med ekonomijo in zgodovino.«

Dvorana bivše oglasne deske (Mali trg 3): od danes, 5. avgusta do 2. septembra »Public Art - V Trstu in okolici/narava naturans 12.«

Občinska umetnostna dvorana: do 16. avgusta od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00 razstavlja Villi Bossi.

Prenovljena ribarnica: do 14. oktobra od 10.00 do 20.00 so na ogled Mašcerinijeve skulpture.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

MILJE

Muzej Ugo Cara: do 28. avgusta, »Public Art - V Trstu in okolici/narava naturans 12.«

REPEN

Kraška hiša: odprt je fotografska razstava Mirne Viole »Vsi vabljeni na Kraško ohčet.« Ob tej priliki bo prvič razstavljen tudi poročna noša iz 80. let 19. stoletja Terezije Čok - Županove iz Lonjerja. Razstava je na ogled po urniku Kraške hiše

Muzej Kraška hiša: je odprt ob nedeljah in praznikih z urnikom od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je ogled možen tudi v drugih terminih po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040327240 ali Hyperlink mailto:info@kraskahisa.com info@kraskahisa.com

DEVIN

Devinski grad: do 21. oktobra je odprta razstava z naslovom: »Rainer Maria Rilke: pesni in njegovi angeli.« Ogled je možen vsak dan razen ob torkih od 9.30 do 17.30.

TRŽIČ

Galerija sodobne umetnosti (Trg Ca-vour 44): še 5. avgusta, od 20.00 do 23.00, sta na ogled razstavi »Albedo: a new perspective in Italian moving images« in Stefano Graziani: »viaggio al centro della terra.«

GORICA

Palača Attems-Petzenstein (Trg De Amicis 2): do 19. avgusta bo na ogled razstava Piranesi: vase, svečniki, sakofagi, svetila in antična okrasila. Odprt od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto. Odprt tudi 15. avgusta. Vsa-ko soboto in nedeljo ob 17.00 do za-prtja razstave bodo nudili brezplačne vodene obiske; informacije na tel. 0481-547541 ali tel. 0481-547499 (mu-sei@provinciamoziria.it, www.provin-cia.moziria.it).

Na goriškem gradu: do 28. oktobra od torka do nedelje od 9.30 do 13.00 ter od 15.00 do 19.30, na ogled umetniška razstava z naslovom »Passaggi.«

KRMIN

Palača Locatelli: od 8. avgusta (otvori-tev ob 21.00), do 9. septembra bo na ogled fotografksa razstava »Iterest.«

Odprt od torka do petka od 16.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 12.30 in od 16.00 do 19.00.

PASSARIANO

Vila Manin - Center sodobne umetnosti: do 30. septembra bo razstavljal Hiroshi Sugimoto.

Vila Manin: do 16. septembra razstavlja

Mauro Vignando pod naslovom »ZUDTOCSS.« Ogled je možen vsak dan razen ob ponedeljkih.

SLOVENIJA

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 003865-6725028.

LOKEV

Vojški muzej Tabor: orožje in oprema, stalna razstava.

KOZINA

Kosovelova knjižnica: razstava slik z naslovom »Življenje« avtorice Božice Mihalič bo odprt v mesecu avgustu ob ponedeljkih, od 7.00 do 14.00 in ob sreda, od 11.00 do 18.00.

VIPAVA

Vojšnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

BRANIK

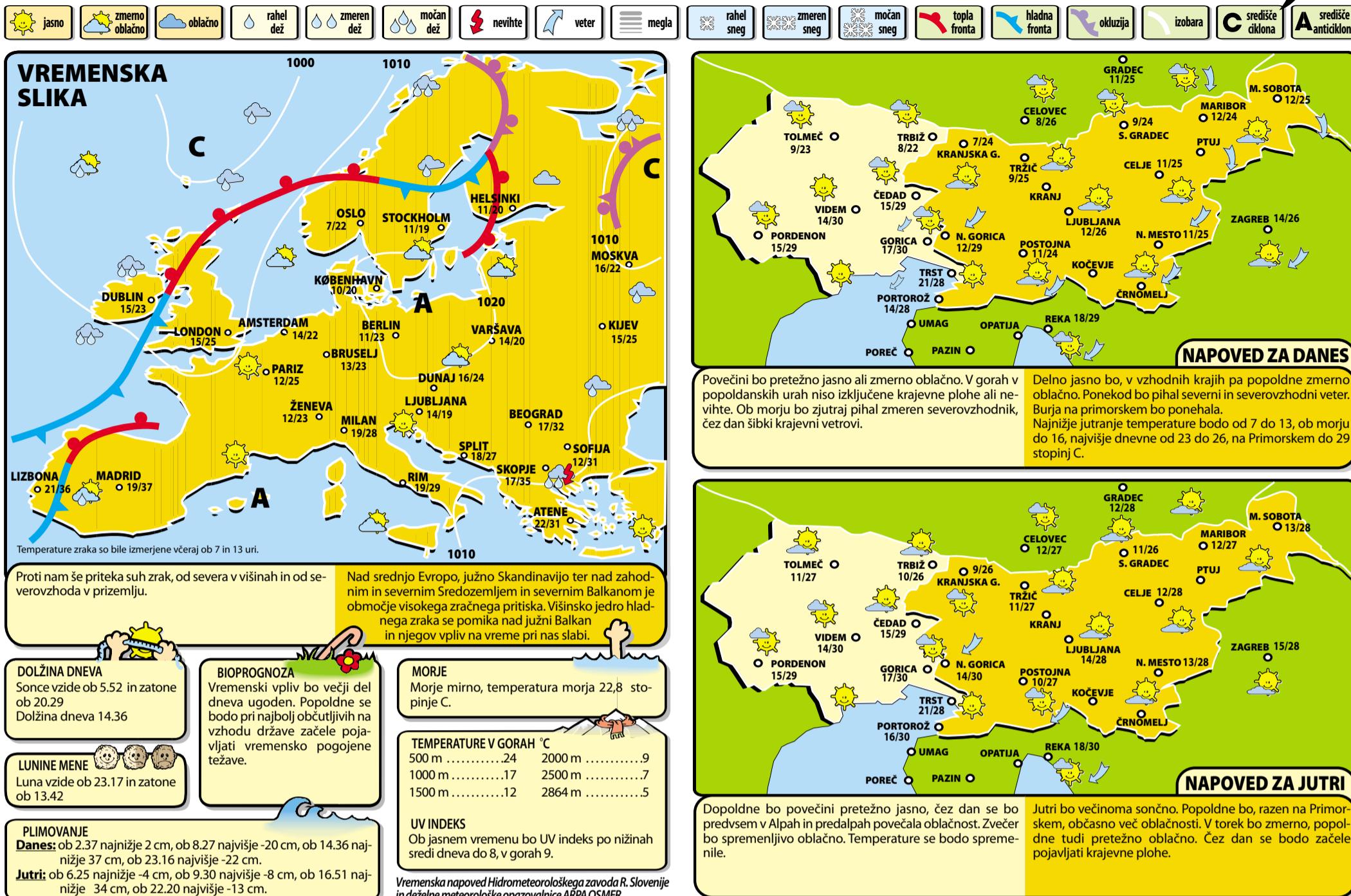
Grad odprt: ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogaja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je razstava z naslovom »Ohraniti preteklost - ustaviti čas za danes in jutri« (predstavitev konservatorskih in restavrorskih delavnic Gorškega muzeja) od ponedeljka do petka od 8.00 do 15.00. Razstavo so pripravili Jana Šubic Prislan, Ana Sirk Fakuč, Davorin Pogačnik in Vanda Bratina. Najavljeni skupine si lahko muzejsko zbirko ogledajo tudi izven urnika; informacije na tel. 003865-3359811.

DOPIS IZ PARIZA - Palestinska skupina Dam pretvarja tragiko naroda v glasbo

Rap, glas vstaje in upanja

Tako smo že več kot 50 let živimo kot jetniki za odloki za sporazumi, ki ne spremenijo ničesar nobene svetlobe ne vidimo ...
Toda ne, ostal bom močan Ne boste omejili mojih upanj z zidom ločitve ...

Dam. V arabščini pomeni Dam večnost, in hebrejsčini kri, je pa tudi akronim »Da arabic Mc«. Dam je prva rap skupina iz Palestine in prejšnji teden je imela koncert v Parizu: spoznanje drugačega rapa, spoznanje druge Palestine, drugi pogled na svet. Skupino, ki je nastala leta 1998, sestavljajo Tamer Nafar, njegov brat Suhell in prijatelj Mohamed Jrere. Trojica prihaja iz mesta Lod, mesto 20 km od Jeruzalema, kjer živijo tako arabi kot judje. Njihova glasba je edinstvena mešanica Vzhoda in Zahoda, arabskih ritmov, srednje-vzhodnih melodij in urbanega hip hopa. Rap, ki se je rodil sredi sedemdesetih v ZDA kot družbenega kritika, se je v zadnjih dvajsetih letih razširil po celi svetu in pri tem vsakič zajel specifične probleme, lokalne tradicije in razvil nove rešitve - sicer že sam rap se je razvil iz različnih vplivov, predvsem afroameriške glasbe in jamaške, kjer so že veliko prej dži-jii skandirali med koncerti politična sporočila. Ne glede na kraj, podzvrst, stil, dobimo pri rapu konstantno: izražanje krivic.

Besedila skupine Dam govorijo o palestinsko-izraelskem konfliktu, o želji po svobodi in enakopravnosti, o frustraciji biti državljan B kategorije, o terorizmu. Večina njihovih pesmi je v arabščini, pojejo pa tudi v hebrejsčini in angleščini, da bi njihovo sporočilo doseglo širšo publiko. Na primer pesem »Born here« je v hebrejsčini, zato da bi tudi Izraelci razumeli njihovo stališče, da bi konflikt videli iz drugega zornega koita. Med koncertom so projicirani prizori spopadov med izraelsko vojsko in palestinskim prebivalstvom; tanki proti kamjenjem. Dam obravnavajo tudi »kla-

sične« teme, na primer, nasilje in mamilja. Kot je povedal Tamer: »Naše mesto, Lod, je največji trg mamil Bližnjega Vzhoda. Tu lahko dobis vsega, od trave do kokaina.« Zaradi vsebin oziroma načina predstavitve problemov so njihove pesmi del študijskega programa na Univerzah v različnih državah.

Iskali smo mir med generali in postali že kot otroci vojaki iz ječ smo spraševali po svobodi, toda hoteli so nas z zaprtimi in slepimi očmi očni, ki so gledale proste otroke kako gredo v boljše življenje naši voditelji so le krasili njihove govore odpirali usta in ubijali naša upanja ...

Njihov prvi single »Meen Irhabi« (Kdo je terorist) iz leta 2001 je izšel na internetu in doživel neverjeten uspeh: več kot en miljon ga je posnelo iz spletnih strani Arabrap.net. V Franciji je pesem bila dana kot brezplačna priloga časopisa Rolling Stone in postal izredni fenomen, saj so nekateri verzi postali poučni slogani. Dalje so njihove pesmi izšle v komplikaciji z velikimi imeni kot so Manu Chao, Zebda, Noir Desir in drugi. Dam so sodelovali v raznih dokumentarjih, filmih in danes so vabljeni na različne oddaje po celi Evropi, kjer so med drugim na njihovi četrti turneji. Njihova slava neprestano raste in od decembra 2006 je na razpolago njihov prvi album »Ihda« (posvetilo).

... Kamorkoli grem vidim meje, človeštvo ujeto Zakaj ne morem biti prost kot drugi otroci? ...
Hočemo imeti možnost študija, hočemo napredek da lahko spremenimo bodočnost. ...

Jana Radovič

Zgoraj palestinska skupina Dam, skoraj vsakodnevni prizor v Palestini